

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:07:59

Voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Van harte welkom bij de vergadering van de gemeenteraad van Zaanstad op 19 oktober. Het is 19:00 uur geweest ten stadhuize van Zaanstad. We hebben geen berichten van afwezigheid. Wel wil ik u melden dat wij een gemankeerd gezelschap aan de linkerkant hebben, omdat ten eerste mevrouw Groothuismink vandaag is geopereerd aan haar lies, en dat komende maandag de heer Van der Laan wordt geopereerd aan zijn schouder na een ongelukkig geval in 't Kalf. Het is goed om te weten dat beiden zich verexcuseren en dat we hen beiden een goed herstel wensen en van harte beterschap. Ik neem aan dat wij vanuit de griffie een bloemetje namens uw gemeenteraad aan hen sturen. Dat betekent dat ze een tijdje uit de running zullen zijn. We hopen dat ze na de herfstvakantie langzaamaan weer - dat hangt natuurlijk af van het genezingsproces - zullen terugkeren. Daar zullen ze na de herfstvakantie bericht van geven aan u, dat u weet hoe dat loopt met vervanging en dergelijke. Zullen we dat afspreken?

00:09:20

Voorzitter: Daarnaast is de heer Wit naar verwachting pas om 20:15 uur aanwezig. Klopt dat? Nog andere afmeldingen? Volgens mij niet. Volgens mij is verder iedereen aanwezig. Vandaag zijn de algemene beschouwingen, en voor iedere fractie de gelegenheid om die uit te spreken. U kunt deze daarna ook toesturen of tegelijkertijd aan de raadsgriffie, zodat die kan worden gepubliceerd nadat u deze heeft uitgesproken. Na vanavond zal de begroting op 1 en 2 november, zoals u weet, worden besproken in het Zaanstad Beraad, waarin we met elkaar in debat kunnen gaan over de diverse onderwerpen. U dient uw debatpunten zo spoedig mogelijk in bij de griffie, zodat iedereen zich goed kan voorbereiden. Inwoners zijn op 1 november in de gelegenheid om in te spreken op de begroting, zoals u weet. Op 9 november staat vervolgens de besluitvormende raadsvergadering gepland.

00:10:15

Voorzitter: Daarmee is de agenda voor vandaag helder, volgens mij. Zijn er nog opmerkingen over? Dan stellen we de agenda zo vast. Dan licht ik kort de werkwijze toe, voor degene die dat niet eerder heeft meegemaakt. We hebben een loting en via die loting wordt vanavond de volgorde van de sprekers bepaald. Ik lees altijd twee briefjes voor. De eerste keer twee en dan steeds vooruit, zodat u weet wanneer u aan de beurt bent. Elke fractie krijgt vijf minuten het woord, waarna maximaal tien minuten debat zal plaatsvinden. Daar hebben we een klokje voor, dus dat wordt allemaal gevolgd en op een gegeven moment is de tijd om. Halverwege de avond, na zeven sprekers, is er een pauze. Dan kunnen we nu overgaan tot de trekking van de eerste twee nummers. De heer Tuijn had zich kandidaat gesteld om die trekking te doen, maar dat gaan we niet doen. De eerste naam die ik heb getrokken is de naam van D66 Zaanstad, en daarna DENK Zaanstad. Het woord is aan de heer Hoedemaeker.

00:11:24

De heer Hoedemaeker: Voorzitter, het is weer zover. De algemene beschouwingen bij de begroting. De hoogmis van de democratie, zoals burgemeester Hamming altijd zegt. Ik heb er inmiddels een flink aantal meegemaakt. Het college heeft er dit keer weer een mooi stuk van gemaakt. De cijfers kloppen, maar misschien vindt de heer Brekelmans nog wat rekenfouten. Dat weten we nog niet. We zijn alleen een beetje

Verslag raadsvergadering 19 oktober

stout in 2026 en 2027, en dat op voorspraak van de VNG. Er worden mooie ambities verwoord om Zaanstad groener, eerlijker en leefbaarder te maken. We maken inmiddels goed werk van participatie. Tot zover het goede nieuws. Voorzitter, als je wat dieper op de materie ingaat lees je vooral wat er niet in de begroting staat.

00:12:05

De heer Hoedemaeker: Dit college heeft beloofd om slagen te maken en staat nu ongeveer halverwege haar bestuursperiode. Slagen maken, ik denk dan aan een zeilboot die scherp aan de wind vaart, maar ook regelmatig overstag moet om richting hoge wal te gaan. Scherp aan de wind varen betekent hard werken met je billen buitenboord, dus in bestuurlijke termen keuzes maken. Keuzes die soms ongemakkelijk zijn. Na twee jaar zien wij deze coalitie die keuzes niet maken. Dit heeft volgens ons te maken met intern getouwtrek tussen links en rechts, twaalf tegen twaalf sinds mevrouw Lassoij uit het bootje is gestapt.

00:12:40

De heer Hoedemaeker: Laten we bijvoorbeeld eens kijken naar de energietransitie. We hebben ons gecommitteerd voor honderden gigawatt aan nieuwe groene stroom, uit wind, maar vooral uit zon. Het resultaat tot nu toe is een zwaar intern bevochten startnotitie voor de zoekgebieden langs het Noordzeekanaal. Dit terwijl het grootste deel van het aanbod moet komen uit grootschalige opwek van zon op overdekte parkeerterreinen. Die gigawatturen moeten in 2030 op het net komen, maar we lezen er nog weinig tot niets over in de begroting. Wat zijn nu de plannen? Waarom zijn de streefcijfers op het gebied van CO₂-uitstoot nog onvoldoende om klimaatneutraal te zijn in 2035?

00:13:15

De heer Hoedemaeker: Een andere ambitie die wij lezen is om het aantal laadpalen in 2026 te verdrievoudigen, maar een korte rondvraag wees uit dat het aanvragen van een laadpaal op dit moment vier jaar duurt in Zaanstad. Voorzitter, verder over mobiliteit. De A8/A9 raken verder uit beeld, maar een alternatieve denken is vloeken in de kerk voor dit college. Van het provinciale leefbaarheidsfonds dat hiervoor is ingericht, zijn er na drie jaar alleen maar proceskosten gemaakt. Dat is vrij beschamend voor alle mensen in Noord die dagelijks last hebben van verkeersinfarcten en uitlaatgassen.

00:13:47

De heer Hoedemaeker: Waar blijft die parkeernota? Voor toekomstig parkeerbeleid zijn ook scherpe keuzes nodig. Het college is kennelijk niet of slecht in staat deze te maken. Als hij er in november nog niet ligt, komt D66 met een agenda-initiatief. Ondertussen staan er nog altijd auto's in de rij voor de busbrug, wachtend totdat de spits voorbij is. Dan cultuur. Het college zegt zich hard te maken voor de culturele infrastructuur, maar ondertussen dreigt het Zaans Museum zonder luchtbehandelingssysteem te komen zitten. D66 heeft al bij de vorige begroting, in samenwerking met de ChristenUnie, voorgesteld hiervoor de benodigde gelden te reserveren. We zijn nu een jaar verder en het college kijkt nog steeds naar de financiële mogelijkheden. Het lijkt ons dat de rechterflank van het college het liefst helemaal niets aan cultuur uitgeeft. Tot slot staat het poppodium voor precies nul euro in de begroting.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:14:36

De heer Hoedemaeker: Het groen waterplan, 30 procent kruinbedekking, dat was het alternatief voor het tellen van bomen in de gemeente. Nadat dit plan in de raad was vastgesteld, werd het een verkiezingsbelofte van GroenLinks. Welnu, vorig jaar zaten we op 19 procent en de begroting 2024 geeft een groei aan van precies nul procent. In 2026 is de streefwaarde 22 procent, maar geen woord over hoeveel bomen we gaan planten en wat het dan kost. Ook hebben we afgesproken dat in 2030 alleen nog elektrisch gevaar gaat worden. We zouden nu ergens halverwege in die uitvoering moeten zitten, maar wij zien nog niks over de uitfasering van fossiele buitenboordmotoren, of bijvoorbeeld over het budget dat gaat worden uitgegeven aan communicatie hierover.

00:15:21

De heer Hoedemaeker: Er zijn meer voorbeelden van besluiteloosheid. Het uitblijven van het evaluatie geurbeleid is er eentje, en ook in het sociaal domein laten we teveel van onze ambities afhangen van autonome of landelijke ontwikkelingen. Het college spreekt de ambitie uit om in 2026 nog steeds niet te voldoen aan de wettelijke termijn voor inburgeringstrajecten. Voorzitter, bij al deze voorbeelden gaat het om vermijden van keuzes die gemaakt moeten worden. Ongemakkelijke, soms harde keuzes. Voor de uitvoering van een deel van de economische visie is nu ineens wel geld, terwijl een VVD-motie erover bij de voorjaarsnota nog werd weggestemd. Wij zeggen: financier juist het deel over de toekomstbestendige economie, want dat is het belangrijkste stuk.

00:16:02

De heer Hoedemaeker: Voorzitter, omwille van de tijd bewaren we onze overige op- en aanmerkingen voor het Zaanstad Beraad. Voorzitter, dit college wil slagen maken. Het beeld blijft toch van een coalitie die onderling aan het touwtrekken is, terwijl het schip Zaanstad met alle winden meedobbert. Sturing is geboden om te voorkomen dat we aan lager wal raken. Dank u wel.

00:16:26

Voorzitter: Dan kijk ik wie er wil reageren op de bijdrage van heer Hoedemaeker. De heer Lopes, en daarna de heer Mattens.

00:16:43

De heer Lopes: Voorzitter, dank u wel. Meneer Hoedemaeker, u ook bedankt voor uw betoog. Ik hoor veel jaloezie, dat u deze ronde niet mee mag doen in de coalitie. Dat snap ik. Het had anders gekund, dat weet u zelf ook. Laten we het nu hebben over uw betoog. Welke stappen zouden volgens u wel gemaakt zijn als wij, volgens u dan, niet met elkaar aan het kibbelen geweest waren? Wat ik overigens weerleg.

00:17:07

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:17:07

De heer Hoedemaeker: Ik weet niet wat voor keuzes de coalitie gemaakt zou hebben, maar ik weet wel wat voor keuzes D66 gemaakt zou hebben. Wij zouden voorspoediger met energie en klimaattransitie aan de gang zijn gegaan. We zouden er al lang met een scherpe parkeernota geweest zijn, omdat je met het verdichten van de stad harde keuzes moet maken over hoeveel auto's je op straat kwijt kan en kan parkeren, en wat de consequenties daarvan zijn. Zo zijn er meer voorbeelden.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

Was het luchtbehandelingssystemen van het Zaans Museum wel al gerepareerd, bijvoorbeeld.

00:17:40

Voorzitter: De heer Lopes.

00:17:41

De heer Lopes: Dat is heel mooi wegdraaien van mijn vraag. Dan kom ik terug op wat ik net zei. Dan had u bij ons in de coalitie moeten zitten, en dat zit u niet. Daar bent u nog steeds een beetje bokkig over, merk ik. Maar u beticht ons als coalitie dat wij stappen niet gezet hebben. Dan vraag ik me af welke stappen wij volgens u wel hadden gezet als wij niet die twaalf-twaalf geweest waren.

00:18:04

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:18:06

De heer Hoedemaeker: Ik denk dat als er een wat progressievere meerderheid was geweest in het college, dat dan ook de keuzes die gemaakt zouden zijn wat meer richting wat wij zouden hebben voorgestaan zouden zijn geweest. Daar zou ik heel erg benieuwd naar zijn. Ik denk dat het een mooi plan zou zijn.

00:18:22

Voorzitter: De heer Lopes.

00:18:23

De heer Lopes: Dank u wel. Het blijft een vraag-antwoord, maar ik snap welke kant u op wilt. Dan stipte u nu net al even de mobiliteit aan, en ook de A8/A9. Ik ben heel benieuwd naar de mening van D66 over de A8/A9. Moeten we die wel of niet aanleggen?

00:18:37

De heer Hoedemaeker: Je kan er van alles over vinden, maar op dit moment is er geen geld voor. Het wordt niet gefinancierd. Wat ik zeg, het raakt verder en verder uit beeld. Wij kunnen niet als Zaanstad in ons eentje die A8/A9 aanleggen. Dan zeg ik: zorg ervoor dat die enorme hoeveelheden sluipverkeer tussen Noord-Holland Noord en Amsterdam niet door Krommenie en Assendelft gaan. Zorg voor goede alternatieven om dat verkeer op een andere manier af te wikkelen. Dan raak je misschien ook wel een hele hoop van de overlast van dat verkeer kwijt.

00:19:12

Voorzitter: De heer Lopes.

00:19:13

De heer Lopes: Ik concludeer dat D66 tegen de A8/A9 is geworden.

00:19:17

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

00:19:20

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, ik wilde eigenlijk precies dezelfde vraag stellen. D66 heeft het over keuzes maken. Nu hoor ik best wel een vaag verhaal van de heer Hoedemaeker, en ik hoorde het al eerder in de Zaanstad Beraden: "We weten het niet met die A8/A9. Uw voorgangers hebben er hard voor gestreden." Wat wil D66 met de A8/A9?

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:19:37

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:19:38

De heer Hoedemaeker: Het is duidelijk, we moeten nu naar alternatieven gaan kijken. We moeten zorgen dat het sluisverkeer vermindert door Noord-Holland Noord. Dat is de eerste prioriteit. Dat is de beste manier, vinden wij op dit moment, om Zaanstad leefbaarder te maken.

00:19:54

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

00:19:56

Mevrouw Van 't Veer: Dus D66 kan meegaan in het amendement van de SP om de dat A8/A9 uit de begroting te schrappen.

00:20:03

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:20:04

De heer Hoedemaeker: Ik weet niet of dat een-op-een verstandig is, want het geld moet je dan op een andere manier gaan inzetten. Daar gaan we nog naar kijken.

00:20:10

Voorzitter: De heer Mattens.

00:20:12

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Heerlijk, zo'n discussie over de A8/A9 als we het over luchtkastelen hebben. De vraag die ik aan de heer Hoedemaeker wilde stellen... Ik hoor een hele hoop zaken over: "We moeten meer inzetten op de RES, we moeten kijken naar de parkeernota." Eigenlijk hoor ik hem ook zeggen: "We willen de CO2-uitstoot zo snel mogelijk naar nul krijgen." Nu leeft bij mij wel de vraag in hoeverre D66 ook bereid is hele harde keuzes te maken op het gebied van energieverbruik. Dus niet alleen kijken naar hoe we zoveel mogelijk schone energie kunnen opwekken, maar ook radicaal minder kunnen doen, verder dan alleen de isolatie. Ik hoor hem net ook als het gaat over parkeren en autogebruik, dat daar misschien ook nog ruimte zit. Hoe zit het met de industrie? Ik zou daarover graag wat meer van de heer Hoedemaeker horen.

00:20:56

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:20:57

De heer Hoedemaeker: Als er een aantal keuzes gemaakt worden, bijvoorbeeld over een verdichte binnenstad waar mensen meer het openbaar vervoer nemen dan de eigen auto, dan levert dat al een forse besparing op. Waar wij, denk ik, de Partij voor de Dieren niet in volgen, is dat wij zeggen: "Sluit alle fabrieken maar, want dat scheelt een hoop uitstoot." De economische bedrijvigheid houdt staat Zaanstad op de been. Ik denk dat wij daar van mening verschillen. De vergroening van de industrie is wel degelijk heel erg belangrijk.

00:21:25

Voorzitter: De heer Mattens.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:21:27

De heer Mattens: Aalle fabrieken sluiten, dan legt de heer Hoedemaeker mij woorden in de mond. Alleen waar het natuurlijk wel om gaat, is dat we ervoor moeten kiezen om niet alleen half Zaanstad vol te bouwen met windmolens en zonnepanelen, maar dat we ook op de Noordzee, zelfs in de natuurgebieden, alles vol moeten bouwen om de Zaanse industrie te kunnen voorzien van groene waterstof. Het is een radicale keuze die grote impact heeft op natuur en milieu, en dus ook op toekomstige generaties, als we alle industrie koste wat kost in de benen willen houden. Het gaat ten koste van de economische bedrijvigheid. Zo licht is die keuze niet. Ik hoor graag van de heer Hoedemaeker in hoeverre daar ruimte zit in hun visie.

00:22:06

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:22:08

De heer Hoedemaeker: Ik denk dat er in de economische bedrijvigheid zelf ook nog veel ruimte zit om energie te besparen, en om beter daarmee om te gaan. Ik denk dat het niet zo zwart wit is als de heer Mattens dat voorstelt. Ik denk ook dat voldoende groene energie voorhanden gaat zijn om veel van wat we nu doen ook al op een betere manier te gaan doen.

00:22:29

Voorzitter: De heer Mattens.

00:22:30

De heer Mattens: Voorzitter, ik zou de heer Hoedemaeker toch willen uitnodigen om zowel naar de rapporten van het CE Delft als naar andere doorrekeningen te kijken over hoeveel energie we op de Noordzee kunnen opwekken en wat dat uiteindelijk voor impact heeft op het zeeleven in de Noordzee.

00:22:45

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:22:46

De heer Hoedemaeker: Ik denk dat we er met de Noordzee niet uitkomen. Dat ben ik met de heer Mattens eens. Het kan ook van verder vandaan komen.

00:22:52

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

00:22:54

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. De heer Hoedemaeker heeft een aantal punten opgesomd: de energietransitie zouden we anders doen, dit zouden we anders doen, zus zouden we anders doen. Hij heeft niet echt uitgelegd hoe dan. Dat zou ik graag willen weten van D66: Hoe zou je het anders doen als het gaat om de energietransitie? Daarnaast, slagen maken hebben we inderdaad gezegd, dat is de titel van het coalitieakkoord. Het is gebaseerd op beleid wat in de periode hiervoor is opgesteld. Volgens mij zat D66 toen in de coalitie.

00:23:28

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:23:29

De heer Hoedemaeker: Om met dat laatste te beginnen. We hebben veel van de

Verslag raadsvergadering 19 oktober

ambities die we vier jaar geleden, of eigenlijk al zes jaar geleden, in het coalitieakkoord hebben opgeschreven zijn nu bijna een-op-een in het coalitieakkoord gekopieerd. Dat ben ik helemaal met mevrouw Köseoglu eens. Dan gaat het nu zo langzamerhand, na het jaren hebben over die ambities, over: hoe ga je dat uitvoeren? Daar mis ik nog keuzes in. Ik had allang een beleidsnotitie aan de raad gestuurd. We gaan bijvoorbeeld veel zonnepanelen op parkeerterreinen zetten. Dit en dit en dit zijn de parkeerterreinen die daar in principe voor geschikt zijn. Dat kost zoveel. We gaan nadenken over waar dat geld vandaan moet komen, enzovoorts. Dat zie ik allemaal nog niet.

00:24:13

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

00:24:16

Mevrouw Köseoglu: Dat is niet waar, omdat we bij elke onderdeel dat voorbijkomt in de raad als het gaat om bestemmingsplannen woningbouw en dergelijke steeds zeggen: "Duurzaam, klimaatneutraal, toekomstbestendig, zonnepanelen, etcetera." In die zin voeren wij het toch uit?

00:24:41

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:24:41

De heer Hoedemaeker: Dan heeft u het over bestemmingsplannen, over woongebouwen, en werkgebouwen. Dit valt niet in de RES. De RES gaat over grootschalige opwek van zonne-energie, dus dat is een heel ander verhaal. Daar hoor ik de coalitie niet over.

00:24:53

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

00:24:58

Mevrouw Stroo: Dank u wel, voorzitter. Ik ga toch even door op de A8/A9. Daar waar mijn collega's wat schrokken van turn van D66, stemt mij dat eigenlijk wel tot genoegen. Ik hoorde u namelijk ook zeggen: "We moeten meer kijken naar alternatieven." U zegt tegelijkertijd terecht: "Dat leefbaarheidsfonds ligt nog op de plank. Daar zijn alleen wat proceskosten gemaakt." Ik heb u nog niet gehoord over welke alternatieven u zou voorstaan.

00:25:31

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:25:32

De heer Hoedemaeker: Er is nog niet zo lang geleden een agenda-initiatief geweest van Democratisch Zaanstad waarin een hele hoop alternatieven werden genoemd. Daarvan hebben wij toen gezegd: "Je moet waarschijnlijk alles doen wat er in het lijstje staat, en je moet dat goed coördineren om te voorkomen dat er allerlei ongewenste bijeffecten zijn en allerlei verkeersinfarcten gaan optreden. Dat is in ieder geval op dit moment, denk ik, op korte termijn het belangrijkste wat we kunnen doen. Dat is te voorkomen dat de mensen die vanuit Alkmaar komen met de A9 bij Akersloot afslaan en dan en mass door Krommenie gaan rijden. Dat is de eerste stap die we moeten doen, denk ik. Dan kunnen we op langere termijn ook kijken naar beter ov, treinverbindingen, enzovoort.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:26:17

Voorzitter: Mevrouw De Groot, 30 seconden.

00:26:20

Mevrouw De Groot: Voorzitter, ik ben de maker van het amendement. Wat ik mij afvraag, zou het niet handig zijn als we dat geld, wat nu nog geïnvesteerd moet worden in de A8/A9, zouden we gaan investeren in de maatregelen die onder meer uit het voorstel DZ, ChristenUnie en Partij voor de Dieren voorgesteld zijn?

00:26:41

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:26:42

De heer Hoedemaeker: Dan heeft u het over die 14 miljoen euro die al heel lang in het investeringspotje staat, ongeïndexeerd. Dat is natuurlijk papieren geld. Dat is iets wat ergens op een blaadje staat. Wat echt geld is, is het Leefbaarheidsfonds wat door Noord-Holland is ingesteld. daar zit 11 miljoen euro in. Ik denk dat we daar een heel eind mee komen in eerste instantie, voor de korttermijnmaatregelen.

00:27:10

Voorzitter: Uw tijd is op. We gaan door met de volgende spreker. Na de heer Kük komt ROSA. De heer Kük heeft het woord.

00:27:26

De heer Kük: Dank u, voorzitter. Toen ik begon aan het schrijven van deze tekst, dacht ik... Een momentje, verkeerde spreektekst. Die andere is voor een andere keer. Dank u, voorzitter. Met de algemene beschouwingen wordt er van ons verwacht om terug te kijken naar het afgelopen jaar en alvast vooruit te kijken naar het aankomende. Aan de hand van de verwachtingen die het college en haar ambtenaren op papier zetten, leveren wij commentaar of geven we complimenten. In de periode na het herfstreces bespreken wij de begroting uitgebreid met elkaar. Uiteindelijk sluiten we af met een raadsvergadering waarin coalitiepartijen symbolisch voor en oppositiepartijen symbolisch tegen de begroting stemmen.

00:28:14

De heer Kük: Voorzitter, er wordt me vijf minuten gegeven om een spreektekst voor te dragen voor de algemene beschouwingen. In die vijf minuten sterven honderden mensen: mannen, vrouwen, kinderen en bejaarden. De vraag is, voorzitter: met wie wordt er nu echt oorlog gevoerd? Met baby's die nog naar moedermelk ruiken? Met bejaarden die zonder hulpmiddelen niet meer kunnen lopen? Of met zieken die hun bed niet meer uit kunnen komen? Met doktoren die dag en nacht gewonden helpen? Of met journalisten die de waarheid boven tafel willen krijgen? Is dit wat wij menselijkheid noemen? Vaders die de restjes van hun gebombardeerde kinderen in plastic zakjes verzamelen, in de hoop ze in ieder geval nog een laatste rustplaats te kunnen geven? Kinderen die voor het leven getekend en getraumatiseerd zijn vanwege al het geweld dat zij op dit moment te zien krijgen? Families en kennissen hier in Zaanstad, in heel Nederland, en over de rest van de wereld die zich machteloos voelen, maar non-stop op het puntje van hun stoel zitten, biddend in de hoop dat hun vaders, moeders, broers en zussen dit overleven.

00:29:20

De heer Kük: Dit is geen conflict tussen Joden en moslims, voorzitter. Joden en

Verslag raadsvergadering 19 oktober

moslims over de hele wereld komen bijeen om te laten zien dat zij deze daden verafschuwen en afkeuren. Dit is een politiek conflict, voorzitter, en een wereld die haar ogen sluit voor de gruweldaden die worden gepleegd. Het doet mij walgen van de politiek en walgen van het systeem waarin mensenlevens minder waard zijn dan handelsakkoorden. Een oorlog zou ik dit niet eens meer willen noemen, voorzitter. Een oorlog is namelijk een, weliswaar verschrikkelijke, manier waarop mensen dingen uitvechten. Wat hier gebeurt gaat niet over een vorm van menselijkheid.

00:29:59

De heer Kük: Voorzitter, het afgelopen jaar hebben we te maken gehad met natuurrampen in Marokko, Turkije, Syrië, Afghanistan en op andere delen van de wereld. Een verschrikkelijke oorlog in Oekraïne en nu de onrust in het Midden-Oosten. De Gazastrook die wordt gebombardeerd, ziekenhuizen, scholen, ambulance en grenzen. Israël vermoord, journalisten, doktoren, onschuldige burgers en kinderen, medewerkers van de Verenigde Naties, dieren en vrijwilligers. Israël ontnemt de Gazastrook drinkwater, elektriciteit, internet, medicatie en voedsel. Het is verschrikkelijk, maar de wereld blijft stil. Voorzitter, ik voel mij er niet goed bij om hier in de raadszaal stil te zijn over wat er gebeurt, en ondertussen te bespreken welk geld wij waaraan plannen uit te geven het aankomende jaar. Het is een voorrecht dat wij überhaupt de verwachting hebben volgend jaar nog in leven te zijn.

00:30:52

De heer Kük: Voorzitter, om af te sluiten wil ik mijn laatste minuut gebruiken om één minuut stilte te vragen. Eén minuut stilte voor alle slachtoffers die dit jaar gevallen zijn en op dit moment nog steeds vallen. Onschuldige slachtoffers in het Midden-Oosten, in Oekraïne en van alle natuurrampen het afgelopen jaar. Laten we tijdens deze ene minuut ook nadenken, voorzitter. Nadenken over de wereld om ons heen en nadenken over wat nu echt belangrijk is. Voorzitter, ik wil nu vragen één minuut stilte te nemen voor alle onschuldige burgers die slachtoffers zijn geworden van oorlogen en natuurrampen het afgelopen jaar.

00:31:30

De heer Kük: [onderbreking 00:31:29 - 00:31:26]

00:32:22

Voorzitter: De heer Keijser heeft het woord.

00:32:28

De heer Keijser: Dank u, voorzitter. Voorzitter, ik vind het fijn om te horen wat de heer Kük van de wereldpolitiek vindt en de situatie in de wereld. Ik had het ook prettig gevonden als u wat verteld had over onze begroting, en hoe u daarnaar kijkt en naar de lokale politiek. Ik weet niet wat er in uw andere tekst stond, maar deze ging daar niet over.

00:32:48

Voorzitter: De heer Kük.

00:32:49

De heer Kük: Dat klopt inderdaad. Zoals ik al aangaf, ik voel me er vanavond niet prettig bij om daar een hele spreektekst aan te wijden. Wat ik wel aangaf tijdens de Zaanstad Beraden: na het herfstreces komen we zeker daarop terug.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:33:01

Voorzitter: De heer Mattens.

00:33:03

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Ik wil allereerst de heer Kük bedanken om hier vanavond bij dit enorme leed stil te staan. Binnen het kader van waarvoor wij vanavond bij elkaar zijn, ook de begroting, het economisch beleid en alles wat wij hier in Zaanstad doen en gaan doen, in hoeverre hij daarin wel nog een reflectie zou willen geven, in hoeverre het belangrijk is, ook voor DENK, om ervoor te zorgen dat die onrechtvaardigheid en die oorlogen, het welvaart en welzijn elders op aarde, dat we daar ook toe kunnen bijdragen door hier lokaal verstandige keuzes te maken. Dat we niet de aarde uitputten, dat we goed kijken naar hoe we met andere landen en anderen omgaan, in het elders en later. Daar zou ik de heer Kük graag even over willen horen.

00:33:50

Voorzitter: De heer Kük.

00:33:53

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk kan ik niet meer zeggen dan dat ik het met de heer Mattens eens ben, en dat ik hoop dat ook na deze hele begrotingsbehandeling en na het herfstreces mooie plannen daarvoor ontwikkeld worden.

00:34:05

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

00:34:10

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de heer Kük bedanken voor zijn bijdrage. Tegelijkertijd denk ik dat wat er in het Midden-Oosten gebeurt, wij met z'n allen hier verschrikkelijk vinden. De beelden kunnen we volgens mij allemaal niet meer aanzien. Volgens mij zijn we het ook met elkaar eens dat onschuldige mensen, kinderen, niet vermoord moeten gaan worden. Ik denk dat dat geen discussie is hier in de raad. De heer Kük zei terecht: "Het is walgelijk wat daar gebeurt." Ik zou niet hetzelfde woord willen gebruiken, maar wat ik teleurstellend vind, is dat wij nu hier met z'n allen de begrotingsbehandeling aan het bespreken zijn en dat uitgerekend de partij DENK, die hier zojuist lachend en gierend door de gang loopt, nu ineens de moraalridder gaat uithangen en probeert op een hele opportunistische manier ons zogenaamd een lesje te leren, zodat zij een mooie post kunnen maken op hun Instagram of social media.

00:35:11

Mevrouw Köseoglu: Dat gezegd hebbende wil ik ook het volgende zeggen: ik snap dat DENK eigenlijk niet een bijdrage kan leveren, omdat DENK er bijna niet is, voorzitter. Dat wil ik toch even benoemen. Qua inhoud ben ik het met hem eens, maar ik vind het totaal ongepast om het op deze manier te doen. Over dit soort onderwerpen moet je een fatsoensnorm hebben en die grens niet overgaan.

00:35:38

Voorzitter: De heer Kük.

00:35:39

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met dat mevrouw Köseoglu

Verslag raadsvergadering 19 oktober

absoluut niet over mijn agenda-invulling gaat. Of ik wel of niet in de raad aanwezig ben, dat is niet aan u. Volgens mij wil ze interrumpen, ik weet niet of dat mogelijk is.

00:35:56

Voorzitter: Maakt u eerst uw zin af.

00:35:57

De heer Kük: Daarnaast, wat ik in eventuele gangen doe en wat mevrouw Köseoglu daarin is opgevallen, geen idee. Ik weet niet wat ze heeft gezien of waarom ze het überhaupt nodig vindt om dat hier te benoemen. Wel dank voor de complimenten over mijn betoog. Daar wil ik het even bij laten.

00:36:19

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

00:36:26

Mevrouw Köseoglu: Ik vind het fijn dat de heer Kük bevestigt want ik zeg. Ik ga zeker niet over uw agenda. De samenleving, de raad, gaat wel degelijk over uw agenda. U bent een gekozen volksvertegenwoordiger en als gekozen volksvertegenwoordiger wordt er van u verwacht dat u actief een bijdrage levert aan het debat. Als je dat niet doet, en vervolgens hier de moraalridder komt uithangen, dan vind ik ook dat het mijn verantwoordelijkheid is als volksvertegenwoordiger om dat te benoemen. Ik ga zeker niet over uw agenda, maar ik zou het als kiezer teleurstellend vinden dat op het moment dat ik op mensen mijn stem uitbreng, dat zij er systematisch op belangrijke momenten er niet zijn, behalve op dit soort momenten. Dat gezegd hebbende. Ook: "Ik heb vandaag geen zin om over de begroting te gaan praten", daarvan denk ik: dan moet je heel consequent zijn en moet je hier ook niet verschijnen.

00:37:19

Voorzitter: De heer Kük.

00:37:24

De heer Hoedemaeker: U legt me nu woorden in de mond, want ik heb nooit gezegd dat ik geen zin heb om het over de begroting te hebben. Wat ik heb gezegd, is dat het voor mij, als moraalridder zoals u dat wilt noemen, op dit moment niet goed voelt om het over de begroting te hebben, terwijl er andere dingen spelen in de wereld die ik een puntje belangrijker vind. Ik heb ervoor gekozen, en zoals u niet over mijn agenda gaat, gaat u ook niet over mijn woordkeuze en ook niet over de tekst die ik hier kom betogen. Het is mijn tekst, en ik heb ervoor gekozen om het hier over dit onderwerp te hebben. Wat ik al heb aangegeven: als u benieuwd bent naar wat mijn standpunten zijn met betrekking tot de begroting, daar kom ik op terug na het herfstreces.

00:37:59

Voorzitter: De heer Van Haasen eerst, en dan de heer Keijser.

00:38:05

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Ik ben dan misschien geen moraalridder maar meer een kruisridder, maar u legt de schuld wel geheel bij de staat Israël, terwijl dit een reactie is van een terroristische aanslag door Hamas, waar 1.400 inwoners en toeristen van Israël om het leven zijn gekomen. U moet mij toch gelijk

Verslag raadsvergadering 19 oktober

geven in het feit dat als Hamas stopt met aanvallen, er vrede is in het Midden-Oosten en als Israël stopt met vergelden, dat de staat Israël dan niet meer bestaat.

00:38:43

Voorzitter: Heel kort, heer Kük.

00:38:45

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter.

00:38:48

Voorzitter: Ik begrijp dat u gevraagd wordt om een reactie, maar we zitten hier uiteindelijk niet om de internationale politiek te bespreken. We zitten hier om de begroting in de algemene beschouwing te bespreken. Dat heb ik u ook vooraf al aangegeven, en ik denk dat het nu belangrijk is te komen tot een afronding op dit debat.

00:39:01

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter. Zoals ik al aangaf, wil ik er inderdaad kort op reageren. Ik ga niet inhoudelijk in op deze discussie. Wat ik wel kan zeggen is dat ik het niet met u eens ben.

00:39:11

Voorzitter: De heer Keijser.

00:39:16

De heer Keijser: Het was eigenlijk een interruptie op het antwoord op mevrouw Köseoglu. U zegt net letterlijk tegen mij: "Ik heb met de toestand in de wereld geen zin om het hier over de begroting te hebben. Dat waren uw letterlijke woorden.

00:39:33

Voorzitter: De heer Kük.

00:39:33

De heer Keijser: De context waarin dat ligt is anders. Het gaat om de context. Met wat er in de rest van de wereld speelt, vind ik het niet belangrijk om het op dit moment over de begroting te hebben. Dat heeft niks te maken met mijn zin, of wel of niet.

00:39:49

Voorzitter: Volgens mij hebben we dit debat afgerond. Wij gaan naar de trekking van de volgende spreker die na de heer Kuijper is. Dat is de SP. De heer Kuijper heeft het woord.

00:40:09

De heer Kuijper: Voorzitter, vanavond spreken we de algemene beschouwingen uit en dus is het weer tijd om te bepalen waar het allemaal om gaat. Dat is een uitdaging in een wereld die haar verstand lijkt te hebben verloren, of erger nog, haar menselijkheid. Het is moeilijk om de gedachten te bepalen tot alleen dat kleine stukje aarde dat Zaanstad heet. Voorzitter, toch kan ROSA zich vinden in deze begroting en de uitgangspunten die eraan ten grondslag liggen. Maar leuk is anders. Dat Zaanstad geen sluitende meerjarenbegroting kan overleggen is zeer zorgelijk. Het feit dat we daarin niet uniek zijn, verandert daar niets aan. Het signaal aan het Rijk is terecht. Het is goed om in VNG-verband samen op te trekken, maar het is triest dat in Nederland de verschillende overheden nu op een beschaafde ramkoers liggen.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:40:53

De heer Kuijper: Verwonderlijk is het dan weer niet, nadat het Rijk al eerder de strijd heeft aangebonden met de rechterlijke macht en zelfs met de eigen bevolking. Het is weer tijd om te bepalen waar het allemaal om gaat. De bedreigingen van onze tijd maken dat we niet op deze voet verder kunnen. We moeten elkaar weer leren vertrouwen, en dat vertrouwen mag niet meer worden beschaamd. Dat betekent niet dat we geen moeilijke beslissingen meer kunnen nemen, maar wel dat we transparant moeten zijn, dat we verantwoording kunnen en willen afleggen. Dat we niet doof zijn voor tegenargumenten, maar wel paal en perk stellen aan volksmennerij en valse informatie. Laten we elkaar weer opzoeken op basis van een gedeelde waarheid en met respect voor de verschillen.

00:41:33

De heer Kuijper: Dat kan, voorzitter, ook in Zaanstad. Een mooi voorbeeld is het Sinterklaasconvenant dat vorige week werd getekend in de Bullekerk. Tot voor kort leek zo'n gemeentebrede afspraak onmogelijk. We zijn blij en trots dat wij ons steentje aan deze positieve ontwikkeling hebben kunnen bijdragen. Laten we hopen dat een dergelijke doorbraak komend jaar ook op De Schans te vieren valt. Het is terecht dat het college leegstand actief wil bestrijden, maar wat ons betreft zou dat ondertussen wat strenger mogen. Dan zouden drama's als met De Bres voorkomen kunnen worden. Nog voor het einde van dit jaar is ons een rib beloofd over de uitvoering van onze motie beeldbepalende panden. We zien veel meer plekken in de stad waar die nieuwe categorie meerwaarde kan hebben.

00:42:16

De heer Kuijper: De expliciete aandacht voor het Post 45 erfgoed in deze begroting is terecht, en nog wel op pagina 45 ook. Het is een categorie die veel inwoners dierbaar is en we dienen zorgvuldig ermee om te gaan om Zaanstad leesbaar te houden, met een s. De leefbaarheid met een f staat al heel lang onder druk, en dan hebben we het over de staat van ons milieu. Op zo'n beetje elk gebied is een intensieve versnelling nodig. Stikstofreductie, terugdringing CO₂-uitstoot, aanleg hernieuwbare energiebronnen, circulariteit, afvalstromenvergroting, biodiversiteit, koelteplekken, waterberging, ,waterkwaliteit, kroonbedekking. We staan voor grote uitdagingen die hopelijk de komende tijd voortvarend en met gevoel voor urgentie aangepakt zullen worden.

00:43:00

De heer Kuijper: Het is weer tijd om te bepalen waar het allemaal om gaat. We hebben de wereld immers te leen van onze kinderen. We moeten ervoor zorgen dat zij alle kansen krijgen. Dat vermindert ook de instroom in de jeugdzorg en schept zo ruimte voor die jongeren die net dat beetje meer nodig hebben. De begroting maakt duidelijk hoeveel we al doen op dit gebied, maar ook dat deze inzet dwars door bijna alle programma's heen loopt. Meer regie door Zaanstad, zoals het door ons voorgestelde programma opgroeien in een kansrijke omgeving mogelijk maakt, kan de noodzakelijke verbinding tussen de verschillende initiatieven brengen. Daarbij is het van groot belang dat de uitvoerende organisaties hun mensen binnenboord weten te houden.

00:43:40

De heer Kuijper: De eerste signalen dat de indexering voor gestegen kosten volgend

Verslag raadsvergadering 19 oktober

jaar niet toereikend zal zijn, komen nu al binnen. Dat baart ons zorgen. Een direct antwoord hierop hebben wij niet, behalve dan te herhalen dat Den Haag zich moet realiseren dat dit een kwestie van de lange adem is. Goed dat er extra budget komt om de kleine evenementen te helpen in deze tijd van grote regeldruk. Ook fijn dat er intensief wordt gesproken over de toekomst van de popcultuur met de makers en de gebruikers zelf. Wat ROSA betreft, hoopvolle ontwikkelingen in een gemeente die zich opmaakt haar eigenheid te vieren met 450 jaar Pinksterdrie en een gouden huwelijk. Ook met het oog daarop hernieuwen wij onze inspanningen om te komen tot meer poëzie in de openbare ruimte. waar muurschilderingen onze stad op steeds meer plaatsen verfraaien, actief gefaciliteerd door de gemeente, mag de taal niet achterblijven. We komen daarvoor wellicht met een motie.

00:44:36

De heer Kuijper: Het is weer tijd om te bepalen waar het allemaal om gaat, zo'n Neerlands hoop als in 1978. Eigenlijk, voorzitter, was er nooit een periode waarin dat niet zo was. We voelen alleen nu misschien die urgentie sterker, omdat het kwaad zo zichtbaar, haast tastbaar om ons heen sluipt. Volgende maand mogen we weer stemmen. In de campagne tot nu toe is polarisatie gelukkig tot een minimum beperkt gebleven. Dat is hoopvol in een wereld die op zoveel plaatsen in brand staat. Misschien is het daar ook wel een gevolg van. Het vuur van haat en wreedheid dat ons omringt, maakt dat we vaker het midden gaan opzoeken. ROSA hoopt op een grote opkomst bij de verkiezingen, op een vlotte formatie die uitgaat van vertrouwen en op een fris kabinet dat oog heeft voor de echte noden in het land. Voorzitter, dan zal het met onze meerjarenbegroting ook wel goed komen.

00:45:31

Voorzitter: De heer Mattens.

00:45:34

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Meneer Kuijper, dank voor uw bijdrage. Het is weer tijd om te bepalen waar het allemaal om gaat. Ik vind dat hele mooie woorden. Ik ben ook heel benieuwd hoe u in dat kader afweegt het financiële tekort wat er is, in verhouding tot of u vindt dat dit college genoeg doet om al die crises die u benoemt op het gebied van de biodiversiteit, het milieu en de klimaatcrisis, daadwerkelijk voldoende aan te pakken.

00:46:07

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:46:07

De heer Kuijper: Ik denk dat we vorig jaar hebben afgesproken met elkaar dat we dat daadwerkelijk gaan doen. Ik heb de heer Hoedemaeker horen zeggen: "Er mag wel een tandje bij, zo af en toe in de uitvoering." Ik denk dat hij daar gelijk in heeft. Ik denk ook dat we dat niet per se het college hoeven te verwijten, want we hebben nou eenmaal ook een tekort aan mensen. We willen heel veel, we kunnen niet alles, maar meer nadruk hierop de komende periode zou wat ROSA betreft niet verkeerd zijn, meneer Mattens.

00:46:29

Voorzitter: De heer Mattens.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

00:46:34

De heer Mattens: Ik ben er blij mee om te horen dat ROSA in ieder geval zegt: "Dit college zal ook harder moeten gaan lopen. Ondanks dat u ook zegt dat het niet helemaal aan het college ligt. Zeker als het gaat over het thema brede welvaart, waar u volgens mij ook een voorstander van bent, dan ben ik benieuwd in hoeverre - niet alles heeft te maken met een tekort aan arbeidskrachten - u dan ook niet van mening bent dat op het gebied van brede welvaart, bewustzijn in onze samenleving, dat daar niet door het college, zonder dat daar capaciteit voor nodig is, toch een duidelijkere boodschap naar onze samenleving uitgestuurd zou kunnen worden.

00:47:10

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:47:12

De heer Kuijper: Ik weet niet of ze dat in onvoldoende mate doen op dit moment. Dat zie ik niet zo scherp als u, denk ik. Ik heb het idee dat het wel degelijk wordt geprobeerd. Als u ideeën heeft om dat beter over het voetlicht te brengen, dan vindt u ons in ieder geval aan uw zijde.

00:47:28

Voorzitter: De heer Mattens.

00:47:28

De heer Kuijper: Er zijn natuurlijk talloze ideeën om dat breder aan het voetlicht te brengen. We hoeven maar te kijken naar wat we met de MRA doen, wat we daar voor propositie neerleggen, en dat we de brede welvaart daar niet onderschrijven. We hoeven maar te kijken naar Schiphol, waar we de keuze hebben en niet Amsterdam volgen om de staat te zeggen: "Jongens, die natuurvergunning, doe dat nou niet en vecht dat ook juridisch aan." Dan sta je misschien tegenover elkaar in de rechtszaal, maar dan sta je er wel voor de natuur, het klimaat, en ook voor onze inwoners. Dat zoek ik bij ROSA.

00:48:01

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:48:02

De heer Kuijper: Ik heb in mijn betoog juist gezegd dat het niet de bedoeling is dat de overheden tegenover elkaar komen te staan en dat we moeten gaan zoeken naar een gedeelde waarheid. Ik begrijp uw bezwaren tegen de groei van Schiphol. Die delen wij met u. Wij denken dat een andere weg mogelijk is, en wij hebben vertrouwen in onze wethouder die die weg op dit moment bewandelt. Dus de intenties verschillen niet, meneer Mattens, maar de uitvoering misschien wel.

00:48:24

Voorzitter: De heer Van Haasen.

00:48:28

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Bedankt voor uw bijdrage, heer Kuijper. U noemt in uw bijdrage het aanpakken van leegstand. Wij hebben samen met de POV in 2020 een amendement ingediend op de begroting om te onderzoeken, of om het niet zozeer te onderzoeken, maar om het gebruikersdeel en het eigenarendeel van bedrijfs onroerend goed samen te voegen, zodat er een stimulans is voor pandeigenaren om iets te doen met hun leegstaand onroerend goed en om die

Verslag raadsvergadering 19 oktober

leegstand te voorkomen. Nu hebben we ook een chronisch geldgebrek in de gemeente. Kunt u mij zeggen hoe ROSA met dit idee is omgegaan? In de voorjaarsnota, daarna werd dit als zoekrichting aangegeven. Eigenlijk hebben we daarna niets meer ervan gehoord. Wij dachten dat het bij uw partij... Uw vorige fractievoorzitter had wel oren naar dit idee. Ik vraag me af hoe ROSA op dit moment erin staat en of er nog beweging is op dat front. Dank u.

00:49:37

De heer Van Haasen: De heer Kuijper.

00:49:39

De heer Kuijper: Het is zeker een heel goede optie. Dat vinden wij nog steeds. Dat heeft deze fractievoorzitter van de vorige overgenomen, meneer Van Haasen.

00:49:49

Voorzitter: De heer Lopes.

00:49:49

De heer Lopes: We blijven even bij de leegstand. Meneer Kuijper, dank u wel voor uw betoog. Even een checkvraag, maar kunt u meer vertellen over hoe u de leegstand wilt tegengaan? Zegt u dat we weer moeten gaan kraken?

00:50:03

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:50:04

De heer Kuijper: U zult mij niet horen zeggen dat mensen de wet moeten overtreden, meneer Lopes. Als ze dat doen, ben ik in ieder geval niet de eerste om het te veroordelen. Wij zeggen: een beetje strenger kan ook wel, en dan denken we in de richting zoals de heer Van Haasen dat aangaf. We hebben natuurlijk nu een tijdje geprobeerd te verleiden en goed in gesprek te gaan met de eigenaren van panden die lang leegstaan. Dat heeft nog niet tot veel resultaten geleid. Wij vinden dat een stapje verder. Enige dwang, en dat zou inderdaad kunnen door het gebruikersdeel daar te leggen waar de eigenaar verstek laat gaan. Dat is een mogelijkheid.

00:50:40

Voorzitter: De heer Lopes.

00:50:40

De heer Lopes: Wij vinden u dus ook aan onze zijde als wij leegstaande bedrijfspanden om gaan turnen naar woningen?

00:50:46

De heer Kuijper: Dat is een hele oude wens van ROSA. Het is heel erg lastig, vaak ook vanwege bestemmingsplannen, geur en hindercontouren. Panden staan vaak op lastige plekken. Maar waar dat kan zeker.

00:50:56

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

00:50:58

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. Heel fijn om te horen dat ROSA het met ons eens is dat het hier en daar wel een tandje harder kan in het college of in de coalitie, of in ieder geval met de aanpak van de vergroening en de energietransitie, enzovoort. Ik vraag dan ook maar meteen: als wij met concrete voorstellen gaan

Verslag raadsvergadering 19 oktober

komen om daadwerkelijk dat soort stappen te gaan zetten, heb ik ROSA dan aan mijn zijde?

00:51:23

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:51:24

De heer Kuijper: Jazeker. Dat wilde ik eigenlijk na uw bijdrage al vragen, maar toen was de tijd om. Ik zie graag iets van u tegemoet. U heeft blijkbaar hele grote plannen. Kom maar op, dan gaan we daar serieus naar kijken.

00:51:37

Voorzitter: De heer Hoedemaeker. Mevrouw De Groot.

00:51:42

Mevrouw Van 't Veer: Een hele korte, voorzitter. Herman Gorterstraat in Wormerveer, daar zit de poëzie op de flats. Misschien is daar navolging.

00:51:53

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:51:54

De heer Kuijper: Ja hoor, Herman Gorter door de hele stad wat mij betreft. Prima.

00:51:55

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

00:52:01

Mevrouw Veurink: Dank u wel. Ik wilde ook nog iets zeggen over die poëzie. U had net een hele prachtige opsomming. Het was zo snel, het leek wel een soort rap. Ik dacht: misschien is dat ook een idee als poëzie op een muur.

00:52:13

Voorzitter: De heer Kuijper.

00:52:15

De heer Kuijper: Een rap gebaseerd op alle problemen die we moeten oplossen. Of het een hit wordt weet ik niet, maar ik kan hem eventueel nog een keer op een bandje voor u inspreken.

00:52:26

Voorzitter: De hele vergadering is gewoon af te luisteren. Het is allemaal vastgelegd voor de eeuwigheid. Verder nog woordmeldingen? Nee, dan dank ik de heer Kuijper. Dan krijgt mevrouw De Groot het woord nadat ik heb gezegd dat GroenLinks, mevrouw Stroom, daarna het woord krijgt. Het woord is aan mevrouw De Groot.

00:52:51

Mevrouw De Groot: Eén van de nieuwste woorden in de politieke woordenschat is kansengelijkheid. Wij vinden dat nog steeds een rare term. We zeggen iedereen kansen te willen geven, maar bekommeren ons vervolgens te weinig om degenen die deze kansen niet hebben kunnen verzilveren. Die mensen en hun kinderen blijven steken op de onderste sport van de brede welvaartsladder. Ze moeten zich behelpen met liefdadigheid als voedselbank en kledingbank. Ondanks de gepropageerde kansengelijkheid groeit de kloof tussen arm en rijk. Lukt het Zaanstad om de kloof te dichten? De SP denkt van niet. Er is vervoersarmoede, die wordt door Zaanstad

Verslag raadsvergadering 19 oktober

eerder gestimuleerd dan opgelost. Het openbaar vervoer wordt steeds duurder en slechter. Mensen die het eigenlijk niet kunnen betalen, moeten wel bijna een oude, vervuilende en goedkope auto aanschaffen. Vervolgens kunnen zij die afhankelijk zijn van een sociale huurwoning hun auto niet parkeren. We pleiten voor minder auto's, maar het moet niet zo zijn dat de auto alleen beschikbaar is voor mensen met een hoog inkomen. Dat is niet eerlijk.

00:54:12

Mevrouw De Groot: Een speciaal soort vervoersarmoede is er in het leerlingenvervoer. Misschien wel dankzij aanbesteding. Kinderen en ouders moeten kunnen rekenen op toezeggingen van de overheid en er zelf invloed op kunnen uitoefenen. Laten we ervoor zorgen dat het leerlingenvervoer, bestemd voor de kinderen die onze hulp hard nodig hebben, voortaan vlekkeloos wordt uitgevoerd. We hebben een motie. Er is ook grote woonarmoede in Zaanstad. De mensen met het laagste inkomen kunnen vaak geen goedkope sociale huurwoning krijgen. Ondanks hun lage inkomen moeten ze, ook onder gunstige omstandigheden, vaak meer dan elf jaar wachten op een woning. Een kans op een sociale huurwoning hebben alleen de meest urgenten. De andere mensen die ons hard nodig hebben, krijgen geen woning.

00:55:09

Mevrouw De Groot: Dan de energiearmoede, die treft juist de mensen met de laagste inkomens. Ze wonen in de slechtste woningen en hebben de hoogste energierekening. Uit de armoedemonitor blijkt dat negen procent van de Zaanse inwoners wordt getroffen door energiearmoede. Dat zijn maar liefst 6.300 huishoudens, als ik het goed uitgerekend heb. Natuurlijk zijn er voor hen Rijksregelingen en natuurlijk schiet de gemeente ook een beetje te hulp, maar het verandert niets aan de grote kloof in de samenleving. Mantelzorgers met veel geld mogen een mantelzorgwoning op hun terrein plaatsen. Uitkeringsgerechtigden, vooral die in de bijstand, worden gekort door middel van de kostendelersnorm als zij met hun mantelzorg behoevend familielid gaan inwonen. De mantelzorgboete, we hebben een motie in voorbereiding. We kunnen nog meer voorbeelden aandragen van ongelijkheid en oneerlijkheid als het gaat om de brede welvaart van mensen met een laag inkomen. Maar we laten het even hierbij.

00:56:17

Mevrouw De Groot: Dan nog dat gekke gedoe over de provinciale snelweg. Vanaf 2028 gaan we een bedrag van 14 miljoen euro investeren in een luchtkasteel. Helemaal niets wijst erop dat de provinciale snelweg er gaat komen. Het idee van DZ, de Partij van de Dieren en ChristenUnie is haalbaarder. Wat de SP nu niet snapt, is dat er geen amendement voorbijkomt om de 14 miljoen euro te gaan investeren in de leefbaarheid van Zaanstad-Noord, een haalbaar doel. Wij hebben een amendement dat mogelijkheden biedt. We hebben ook een nieuw idee voor een andere investering. We gaan voor de bedrijventerreinen Noorderveld en Molletjesveer, de wijken Zaans Pijl en Zaankwartier en het dorp Westknollendam openbaar vervoer mogelijk maken. Ook daarvoor hebben we een motie.

00:57:15

Mevrouw De Groot: Hans Spekman van het Jeugdeducatiefonds wil dat kinderen opgroeien met de natuur. Hij vertelde over het in juni uitgekomen onderzoek naar

Verslag raadsvergadering 19 oktober

kansenongelijkheid in Nederland. Daar blijkt dat bijna de helft van de kinderen in Nederland niet in aanraking komt met de natuur. Dat is armoede. Laten wij ervoor gaan zorgen dat alle kinderen in Zaanstad de natuur kunnen leren kennen. Geef ze allemaal een schooltuintje, en daarvoor hebben we ook een motie in voorbereiding. De SP is voor eerlijk delen. Dit gaat mensen helpen en het vertrouwen in de gemeente bevorderen. Doen! Stop de ongelijkheid!

00:58:04

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van Haasen heeft het woord.

00:58:07

De heer Van Haasen: Bedankt voorzitter. Ik dank mevrouw De Groot voor uw bijdrage. U noemt dat u zich verwondert dat er geen amendement voorbijkomt om die 14 miljoen uit de begroting te halen. Zolang ik hier in de gemeenteraad zit, komt de SP ieder jaar met een amendement om die 14 miljoen euro die gereserveerd is voor de A8/A9 uit de begroting te halen. Ik vraag me af waarom u daarom vraagt, terwijl wij allemaal weten dat u daar ieder jaar zelf mee komt.

00:58:42

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

00:58:46

Mevrouw De Groot: Omdat wij denken, meneer Van Haasen, dat het steeds kansrijker wordt. Hij is nu ook alweer een jaar verschoven, het hele investeringsgedoe. Vorig jaar was dat nog vanaf 2027, nu is het van 2028. Dan hopen we maar dat die volgend jaar over het randje van de begroting wordt geduwd. Je kunt natuurlijk veel leukere investeringen doen met 14 miljoen euro. Vooral als je zoveel goede ideeën hebt, dan is de A8/A9 eigenlijk het allerslechtste idee, omdat het niet haalbaar is.

00:59:17

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

00:59:21

Mevrouw Stroo: Dank u, voorzitter. Dank u ook, mevrouw De Groot, voor uw betoog. Ik hoor u zeggen: "Het ov wordt duurder en duurder", en dat ben ik helemaal met u eens. Maar u zegt tegelijkertijd: "Dat wordt gestimuleerd door Zaanstad en niet opgelost." Bent u niet met me eens dat Zaanstad daar uiteindelijk niet alleen over gaat? Dat moeten we landelijk oplossen. Misschien zie ik iets over het hoofd, dus ik hoor graag van u: hoe gaan wij als Zaanstad dit hele grote probleem oplossen?

00:59:49

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

00:59:51

Mevrouw De Groot: Het openbaar vervoer wordt niet alleen maar steeds duurder en duurder, het openbaar vervoer wordt ook slechter en slechter. Inderdaad, als Zaanstad zijn wij niet de enige die dat probleem kunnen oplossen. We kunnen ons wel keihard inzetten om dat probleem te gaan oplossen, door er bijvoorbeeld steeds de aandacht op te vestigen. Maar misschien ook wel om zelf wat geld te investeren in een beter openbaar vervoer. Dat zou ook een mogelijkheid zijn. Ik kan me herinneren dat we een jaar geleden een motie - volgens mij, ik weet het niet meer helemaal zeker - ingediend hebben om ervoor te zorgen dat mensen met de laagste

Verslag raadsvergadering 19 oktober

inkomens gratis openbaar vervoer zouden kunnen hebben. Misschien met de stadspas. Ik heb er nooit wat op teruggehoord, ondanks de belofte van de wethouder. Ik zou eigenlijk verder niet weten wat ik eraan kan doen, maar het is wel zo dat we vervoersarmoede moeten bestrijden.

01:00:47

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:00:50

Mevrouw Van 't Veer: Dank u, voorzitter. Op veel punten zijn CDA en de SP het niet met elkaar eens. Ook in het kader van samenwerking, ga ik op zoek naar de punten waarover we het wel eens zijn. Dat is bijvoorbeeld het leerlingvervoer wat u aanstipte in uw algemene beschouwing. Ik heb uw motie ook al gezien. Wij gaan er straks ook nog wat over zeggen in de algemene beschouwing. Nu is het niet alleen het leerlingvervoer wat af en toe voor problemen zorg voor onze kwetsbaren, maar het gehele Wmo-vervoer waar eigenlijk onze kwetsbaren op moeten kunnen rekenen. Bent u bereid om daar wellicht straks in uw motie wat over aan te passen?

01:01:20

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:01:23

Mevrouw De Groot: Zeker, mevrouw Van 't Veer. Daar kunnen wij samen misschien tot iets heel moois komen.

01:01:30

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

01:01:33

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. U had het over de kostendelersnorm. Ik zou graag van u willen horen wat uw voorstel is. Wat zouden we kunnen doen met de kostendelersnorm in Zaanstad?

01:01:48

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:01:53

Mevrouw De Groot: Er wordt wettelijk een uitzondering gemaakt. Je mag in bijzondere gevallen bijzonder handelen. Dat noemen ze maatwerk. Sommige gemeenten zijn er al heel ver mee. Bijvoorbeeld de gemeente Den Haag past de kostendelersnorm al niet meer voor mantelzorgers toe. Zoiets zouden wij in Zaanstad feitelijk ook moeten doen. Ik heb een motie in voorbereiding. Hij is nog niet helemaal super-de-luxe. Als die dat is, dan komen we er graag mee terug.

01:02:24

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

01:02:26

Mevrouw Köseoglu: Daar denken wij heel graag met u mee.

01:02:29

Voorzitter: De heer Van der Velden.

01:02:30

De heer Van der Velden: Dank u wel, voorzitter. Ik ben heel blij dat ik mevrouw De

Verslag raadsvergadering 19 oktober

Groot hoor praten in haar beschouwing Als zij het heeft over het Molletjesveer en het openbaar vervoer door Zaans Pijl en noem het allemaal maar op, en zij geeft aan: "Ik heb daar de oplossing voor, en daar is een motie voor." Dan zit ik de motie te lezen en dan geeft zij aan: "Het besluit, de vertegenwoordiger van Zaanstad in de MRA, de belangrijkheid hiervan te benadrukken." Wat is uw oplossing? Dat benadrukken gebeurt de afgelopen maanden al meer dan genoeg. Wat is uw oplossing?

01:03:07

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:03:08

Mevrouw De Groot: Voorzitter, mijn oplossing is dat we best nog een paar centen op de plank hebben. Niet gaan investeren in een weg die een luchtkasteel blijkt te zijn. Wat dat betreft zouden wij een hele leuke investering kunnen doen voor wat betreft het openbaar vervoer naar de wijken. Het openbaar vervoer naar de wijken en de industrieterreinen zou sowieso moeten gebeuren, want de ondernemers willen het en de mensen die daar wonen zitten ook erg te wachten op openbaar vervoer. Zoals je weet, met openbaar vervoer ben je schoner uit dan met 100 auto's. Je doet dus tegelijkertijd iets aan de luchtkwaliteit.

01:03:51

Voorzitter: De heer Van der Velden.

01:03:54

De heer Van der Velden: Dank u wel, voorzitter. Ik snap wat u zegt, maar waar is uw oplossing? U geeft aan dat er een motie is, daar is een oplossing in. Dan komt u met zo'n leeg iets, waar u wel meer van dat soort moties heeft. Het is een beetje zonde.

01:04:07

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:04:08

Mevrouw De Groot: Er kan bijna geen motie leger zijn als de motie van de POV, die direct na het indienen de motie intrekt.

01:04:18

Voorzitter: Mevrouw De Boer.

01:04:23

Mevrouw Doeves - De Boer: Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee reacties op het betoog van mevrouw De Groot. Natuurlijk eerst even over het Leefbaarheidsfonds en de maatregelen die wij in Zaanstad-Noord moeten treffen. Het lijkt nu net alsof er een tegenstelling is, dat de A8/A9 daardoor helemaal niet meer nodig zou zijn. Volgens mij hebben we heel nadrukkelijk gezegd, en dat wil ik namens mijn partij hier nogmaals zeggen: "De A8/A9 is nog steeds de structurele oplossing die nodig is om echt lucht te geven aan Zaanstad-Noord." Aangezien dat het nog heel lang gaat duren voordat die er komt, omdat het onder andere zoveel geld kost en wij als Zaanstad daar niet veel invloed op hebben, hebben we gezegd: "In de tussentijd moeten we op korte termijn maatregelen nemen." Voor deze discussie is het, denk ik, belangrijk om in ieder geval vanuit onze insteek van dat initiatief de juiste context mee te geven. Dat is één.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:05:13

Mevrouw Doeves - De Boer: Twee, ik hoor mevrouw De Groot - dat doet de SP wel vaker - steeds weer opkomen voor eigenlijk één deel van Zaanstad, van de mensen die daar wonen. Ik snap dat u opkomt voor uw achterban, maar u bent hier ook volksvertegenwoordiger voor alle Zaankanters. Ik ben heel benieuwd, in relatie tot uw betoog, wat u wilt doen voor al die Zaankanters.

01:05:33

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:05:35

Mevrouw De Groot: Dat klopt, mevrouw De Boer. Natuurlijk zijn wij er voor alle Zaankanters, maar we zijn er natuurlijk in eerste instantie voor de mensen die ons het hardste nodig hebben. In uw opinie zijn dat de Assendelfters en in onze opinie zijn dat de mensen die het het moeilijkst hebben in de samenleving. Even terugkomend op de A8/A9: u zegt eigenlijk dat de kansen min of meer gekeerd zijn. U zegt: "Het zal nog zo ontzettend lang duren." Dan denk ik: maar dan kun je toch alvast dat geld wat je wil investeren in de A8/A9 in de leefbaarheid investeren? Ik snap echt niet waarom u daar niet met een amendement komt om dat geld een beetje slimmer uit te geven. Als die A8/A9 er komt, die 14 miljoen van Zaanstad is echt zo'n klein druppeltje op zo'n gloeiende plaat. Daar vindt de Rijksoverheid op dat moment ook wel weer een oplossing voor.

01:06:36

Voorzitter: Mevrouw De Boer.

01:06:38

Mevrouw Doeves - De Boer: Ik ben het helemaal met mevrouw De Groot eens dat het inderdaad een heel kleine druppel op een enorme gloeiende plaat is. Maar er gaat een hele belangrijke symboolwaarde vanuit, namelijk dat wij als Zaanstad aangeven dat wij de A8/A9 nog steeds heel belangrijk vinden en daarachter staan. Als we dat loslaten, waarom zouden andere partijen dan heel hard voor ons gaan lopen? Die signaalwaarde is uiterst belangrijk. Daarnaast denk ik heel graag met u mee om nog meer geld daarnaast los te maken voor Zaanstad-Noord. Ik ben blij dat u zegt dat onze partij heel erg opkomt voor Assendelft, maar maar wij komen op voor alle dorpen en onze prachtige stad. Waar ik u op aanspreek is dat u het eigenlijk altijd alleen maar over armoede heeft, over kansengelijkheid. Daarmee creëert u wat mij betreft een kansenongelijkheid doordat u steeds één partij verder voortrekt dan andere partijen.

01:07:24

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:07:25

Mevrouw De Groot: Volgens mij heeft mevrouw De Boer - ik weet het niet want ik ben er nooit bij - heel weinig contact, en hebben wij in de raad over het algemeen heel weinig contact met hele arme mensen, denk ik. Misschien heb ik het helemaal verkeerd. Juist voor die mensen die ons het hardste nodig hebben, zitten wij hier ook. We zitten hier niet voor Assendelft of Wormerveer, of voor de mensen die toch al geld genoeg hebben om een parkeerplaats te kopen, of noem maar op. Wij zitten hier vooral voor de mensen die ons het hardste nodig hebben.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:07:59

Voorzitter: Mevrouw De Boer, kort. Dan mevrouw Veurink.

01:08:01

Mevrouw Doeves - De Boer: Voorzitter, het kan denk ik ook heel kort. Mevrouw De Groot doet een aanname, dat wij niet bekend zouden zijn of ik niet bekend zou zijn met arme mensen. Ik denk dat we die discussie helemaal niet moeten voeren, want het is een hele gevaarlijke aanname die u doet.

01:08:13

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

01:08:16

Mevrouw Veurink: Dank u wel, voorzitter. Ik wil ingaan op de schooltuintjes. U noemde het belang van kinderen in contact brengen met de natuur. Dat is iets waarin wij ons ook heel erg kunnen vinden. Hoe verhoudt zich dat in uw ogen tot de vergroening van de schoolpleinen die al hard in gang is gezet? Het kan ons eigenlijk niet hard genoeg gaan, want we zijn er heel erg positief over. Niet elk plein heeft ruimte om daadwerkelijk een moestuin aan te leggen. Moet volgens u de schooltuin op het schoolplein komen, of kan het ook een centrale locatie zijn? Wij denken ook dat een schooltuin niet alleen maar... Ja, het is natuur, maar natuur is voor mij ook een uitje naar het guisveld of naar een natuurgebied. Dat is op een heel andere manier natuur dan aangelegde natuur, zoals een schooltuin.

01:09:02

Voorzitter: Korte reactie van mevrouw De Groot, want de tijd is om.

01:09:04

Mevrouw De Groot: Die laatste dingen zijn natuurlijk ook ontzettend belangrijk. Maar juist omdat maar 20 scholen in Zaanstad schooltuintjes kunnen hebben, en die andere 32 dat niet hebben, lijkt het mij een heel goed idee. Trouwens het college was voornemens om in Zaanstad-Noord schooltuintjes te vestigen, maar we hebben er verder niks meer van gehoord. De schooltuintjes lijken mij een ontzettend goed idee om kinderen met zowel voedsel als natuur in aanraking te brengen. Groene schoolpleinen, vlak bij mij om de hoek is een school, dat is De Pionier. Daar hadden ze eerst ook een schoolplein wat een beetje aan het vergroenen was. Het is nu weer een dorre vlakte van tegels, om het christelijk uit te drukken.

01:09:51

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Mevrouw Stroo heeft het woord, nadat ik heb aangekondigd dat daarna de Partij van de Ouderen en Veiligheid het woord heeft. Mevrouw Stroo. Na mevrouw Stroo komt de POV.

01:10:14

Mevrouw Stroo: Voorzitter, de wereld staat in brand. Een weerzinwekkende pogrom van Hamas op Israël, het disproportionele reageren van Israël op het Palestijnse volk. Oekraïne, waar na anderhalf jaar oorlog steden en dorpen onbewoonbaar zijn en al duizenden slachtoffers zijn gevallen. De wereld stond afgelopen zomer bijna letterlijk in brand. Immense bosbranden in Griekenland en Canada, hitte records boven de 45 graden in Zuid-Europa, ellenlange hittegolven in Amerika en China met temperaturen van zelfs boven de 50 graden. Dat is de wereld waarin wij leven. Onze stad is onderdeel van deze wereld, maar onze stad staat niet in brand. Nog niet. De

Verslag raadsvergadering 19 oktober

gevolgen van al deze crises zijn echter ook in onze gemeente voelbaar. De grondstoffen en energieprijzen zijn gestegen. Alles is duurder geworden. Met energiearmoede, een woord dat in 2018 nog niet eens in de Dikke Van Dale stond, krijgen ook in onze stad steeds meer mensen te maken. Dat baart ons zorgen.

01:11:23

Mevrouw Stroo: We lezen in de begroting dat we het streven van het kabinet om het aantal kinderen dat in armoede opgroeit te halveren omarmen, maar dat we dit tegelijkertijd niet realistisch achten. Dat is een hard gelach. Eigenlijk hebben we best moeite om dat te accepteren. Jongeren die in armoede opgroeien hebben meer kans op voortijdig schoolverlaten, een lager betaalde baan en vertonen vaak normoverschrijdend gedrag. We kunnen en mogen deze jongeren niet aan hun lot overlaten. Dat Zaanstad van de ondersteuning van maatschappelijke organisaties en instellingen een prioriteit heeft gemaakt, is voor deze jongeren, maar eigenlijk ook voor iedereen, een uitstekend bericht. Het boezemt mij soms angst in als ik merk hoezeer de samenleving steeds meer polariseert. Hoe de waarheid steeds vaker geweld wordt aangedaan. Hoe politici, wetenschappers en journalisten worden bedreigd. Daarom is het van cruciaal belang dat er in alle wijken voorzieningen zijn als sociale wijkteams, buurthuizen, de bieb, sportverenigingen, culturele instellingen, en creatieve broedplaatsen. Het zijn onmisbare voorzieningen in onze lokale samenleving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar mensen naar elkaar kunnen luisteren.

01:12:39

Mevrouw Stroo: Ik kom op veel plekken in de stad en daar luister ik ook. Zo was ik onlangs bij een debat over het culturele klimaat in Zaanstad. Een zaal vol kunstmakers, aanbidders en liefhebbers, een bont gezelschap. Er was wat kritiek, want het mag bijvoorbeeld best wat diverser, en er is gebrek aan bepaalde faciliteiten. Er was ook enige lof voor de gemeente. Er worden eindelijk stappen vooruitgezet, en kunstenaars voelen zich meer serieus genomen. Wij juichen het dan ook meer dan toe dat het college de cultuursector in Zaanstad wil verstevigen. Cultuur inspireert en stimuleert de creativiteit van inwoners en draagt bij aan de leefbaarheid in dorpen en kernen.

01:13:15

Mevrouw Stroo: Als ik klaar ben met luisteren naar onze inwoners en wil nadenken over wat ze gezegd hebben, ga ik graag naar buiten. Wandelend, maar ik pak ook graag de fiets. Ik behoor tot die 27 procent die zich voornamelijk in de gemeente verplaatst op de fiets. Wij hebben de ambitie uitgesproken dat we naar 35 procent willen, en daarvoor wordt een actieplan fiets opgesteld. Er wordt over gebrainstormd maar op acties lijken we nog even te moeten wachten. We doen een dringende oproep om hier vaart achter te zetten, want wachten doen we ook al heel lang op de parkeernota. Een snelle lancering van het actieplan fiets zou een welkome aanvulling kunnen zijn op de oplossingen voor de parkeerproblematiek.

01:13:55

Mevrouw Stroo: Wandelend of fietsend zie ik een gemeente die groener wordt. Een groene openbare ruimte draagt niet alleen bij aan klimaatadaptatie en biodiversiteit, het bevordert ook het fysieke, mentale en sociale welbevinden van mensen. De omgevingsvisie die we binnenkort gaan behandelen, kiest nadrukkelijk voor een

Verslag raadsvergadering 19 oktober

groene leefomgeving. Waar we nog wel zorgen over hebben, is de rol van natuurbeheer in die visie. In een groeiende gemeente zullen we onze verantwoordelijkheid moeten nemen om zorg te dragen voor de natuur, in gelijke tred met de plannen voor een welvarende omgeving.

01:14:28

Mevrouw Stroo: Wij kunnen als lokale overheid en lokale politici de conflicten en de grote problematiek van de internationale gemeenschap hier niet oplossen. We kunnen en moeten wel ervoor zorgen dat de gevolgen van alle verschrikkelikheden, van alle rampen en crises onze stad en onze inwoners nu en in de toekomst niet te hard raken. Dat zullen we samen met de stad en de inwoners moeten doen. Ik sluit heel graag af met de woorden die Jesse Klaver afgelopen weekend op ons congres sprak: "De enige manier om een samenleving op te bouwen, is om naar elkaar te kunnen luisteren." Dank u.

01:15:17

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

01:15:21

De heer Hoedemaeker: Dank u wel voor deze bijdrage. Dank aan GroenLinks. Voorzitter, ik hoor een hele hoop dingen die wij ook gezegd hebben: parkeernota, wat andere dingen. Het cultuurbeleid, ik was ook bij het debat, werd ook een beetje geloofd. Is mevrouw Stroo het met mij eens dat we de grote basisinfrastructuur ook overeind moeten houden, met name wat nu acuut speelt in het Zaan Museum? Dat is vraag één. Ten tweede, het actieplan fiets vind ik interessant. Als inwoner van Zaanstad erger ik mij ook dood aan de staat van de fietspaden op dit moment in Zaanstad en het rücksichtslos afsluiten van doorgaande fietsroutes als er weer eens wat gebouwd of verbouwd moet worden. Als ik daar met concrete plannen voor kom om dat een beetje te versnellen, heb ik dan GroenLinks aan mijn zijde? Dat geldt ook voor de zon op de parkeerdaken natuurlijk, dat heb ik ook aan ROSA gevraagd.

01:16:23

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:16:30

Mevrouw Stroo: Het laatste hoorde ik niet. Zon op de parkeer...

01:16:33

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

01:16:36

De heer Hoedemaeker: Wij zeiden: "Ga de RES eens versnellen gaat met name over opwekken op zon, en daar moet je grootschalige plannen voor maken."

01:16:44

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:16:44

Mevrouw Stroo: Dank u wel. Ik hoor een aantal vragen. Ik begin met de vraag over de basisinfrastructuur. We waren inderdaad afgelopen week bij het Zaantheater. We hebben gehoord wat de problematiek daar is. We zijn zeker van mening dat wij dat nu overeind moeten houden. Maar we zijn ook van mening dat er op een gegeven moment een verdienmodel moet komen waarin ze zelf hun broek kunnen ophouden.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

We hebben daar gehoord dat daar genoeg mogelijkheden voor zijn. Daar heb ik alle vertrouwen in. Dan over het actieplan fiets. Ik hoor u zeggen: "Wij hebben een aantal hele aantrekkelijke ideeën voor dit plan." Kom maar op, zou ik zeggen. Ik ben heel benieuwd. U vindt ons zeker aan uw zijde als als we denken: nou, dat is een goed idee. Dus ja. Heb ik ze nu? Die zon op de parkeerdaken. Ik zie daar ook geen kwaad in, dus daar vindt u ons aan uw zijde.

01:17:46

Voorzitter: De heer Mattens.

01:17:46

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Dank voor uw bijdrage, mevrouw Stroo. Ik heb eigenlijk twee vragen. De eerste: de wereld staat in de fik en dat onderschrijf ik helemaal van harte. Maar gegeven de crisis die u benoemt, of u van mening bent dat dit college genoeg doet om de crisis te bestrijden. Dat is mijn eerste vraag. Mijn tweede vraag betreft: u noemt natuurbeheer en de rol in onze groene buitenomgeving. Ik ben benieuwd of GroenLinks van mening is dat de veeteelt een onlosmakelijk deel is van het natuurbeheer in het buitengebied, of dat zij ook onderschrijft, net als de Partij voor de Dieren, dat de veeteelt bijdraagt aan het veroorzaken van wereldwijde instabiliteit en niet per se bijdraagt aan goed natuurbeheer.

01:18:37

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:18:41

Mevrouw Stroo: Dank u wel voor uw vragen, meneer Mattens. Om met het laatste te beginnen: veeteelt in zover, dat zien wij niet als onderdeel van de natuur. Zeker niet. Ik ben het zeker met u eens dat we veeteelt zullen moeten verminderen. Ik vind, als we naar de lokale situatie kijken... Wij staan hier voor Zaanstad, wij zitten gelukkig niet in Brabant waar enorme stallen staan. Die hebben wij niet. Dan vind ik dat we daar wat voorzichtiger in moeten zijn. Als u aan mij vraagt: gaan wij alle boeren hier het onteigenen? Nee, dat gaan we niet doen.

01:19:20

Voorzitter: De heer Mattens.

01:19:29

De heer Mattens: Dank, voorzitter. Mijn eerste vraag was: vindt u dat dit college, gegeven alle crises die er zijn, genoeg doet?

01:19:33

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:19:34

Mevrouw Stroo: Die vraag heeft u zojuist ook aan de heer Kuijper gesteld. Dat is dezelfde vraag. Ik kan ook hetzelfde antwoord geven als de heer Kuijper. Dat komt niet omdat wij toevallig met elkaar in het college zitten, maar dat komt omdat ik het volledig met de heer Kuijper eens ben. Wij vinden op dit moment dat het college echt stappen maakt. Is het genoeg? Uiteindelijk moeten we zoveel meer doen, maar we moeten ook kijken naar de middelen die we hebben. Als hier het geld aan de bomen zou hangen, we moesten alleen maar schudden en het kwam er gewoon elke keer uit, dan kunnen we nog veel meer doen. Dat is niet het geval, meneer Mattens. We

Verslag raadsvergadering 19 oktober

moeten af en toe keuzes maken. We hebben ook nog andere zaken waar geld aan uitgegeven is.

01:20:20

Voorzitter: De heer Mattens.

01:20:21

De heer Mattens: Voorzitter, volgens mij maak je de wereld niet alleen maar beter met meer geld. Ik denk dat het college daar veel strakkere keuzes op zou kunnen maken, die ook pijnlijk zijn, maar waarmee je de wereld veel meer zou kunnen verbeteren. Dat betekent dat je toegaat naar minder consumeren, op allerlei manieren. Dat draagt het college niet uit, volgens mij. Het argument dat het college doet wat het kan binnen de middelen die het heeft, is volgens mij echt te weinig. Daar hoop ik toch GroenLinks iets meer te vinden, en niet alleen dat we blijven hangen in de discussie: de middelen zijn er wel, of de middelen zijn er niet. Als het gaat over de veeteelt, dan hoor ik u: "Het gaat over de lokale situatie." Ook in de lokale situatie hebben we een aantal grotere veehouders, we hebben ook veel kleinere veehouders. Ook die kleine veehouders importeren soja van heinde en verre. Ook daarvan kunnen we zeggen: het draagt bij aan allerlei risico's die we zien, van zoönose tot het wereldvoedseltekort.

01:21:23

Mevrouw Stroo: Daar moet ik heel eerlijk over zijn. Dat heb ik niet paraat, dat durf ik niet te zeggen. Ik weet te weinig over deze kwestie, dus dat zal ik moeten uitzoeken en daar kom ik graag bij u op terug. Als ik het ook aan mijn woordvoerder gevraagd heb, want die weet het wel.

01:21:38

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:21:41

Mevrouw De Groot: Voorzitter, soms denk ik: moet ik er wat van zeggen? Het is wel zo dat 33 procent van alle stikstof die op onze natuurgebieden neerdaalt afkomstig is van de veeteelt. Wat dat betreft zouden wij daar een stuk minder in moeten doen. Om de heer Van Haasen te beantwoorden: onderhouden die koeien dan de natuur? Ja, ook. Er zijn weinig koeien die de natuur onderhouden, in tegenstelling tot koeien die in de wei staan. Waar de SP dan weer voor is, maar daar gaat het helemaal niet om: wij vinden juist dat er meer boeren moeten zijn die minder produceren per boer.

01:22:22

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:22:25

Mevrouw Stroo: Volgens mij was de vraag aan de heer Van Haasen.

01:22:27

Voorzitter: De heer Van Haasen.

01:22:30

De heer Van Haasen: Bedankt dat u antwoord geeft voor GroenLinks. Ik had het natuurlijk niet over de koeien die een bijdrage leveren, maar de boeren in de gemeente Zaanstad. Dank u.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:22:42

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:22:43

Mevrouw De Groot: Nee, daar had u het niet over. U zei dat het vee de natuur onderhoudt, en dat de boeren goed zijn voor het natuurbeheer. Dat is niet per se, maar een boer die zijn koe laat rondlopen in een natuurgebied van een beetje acceptabel ras, die is wel goed voor de natuur.

01:23:02

Voorzitter: Ik kijk even rond of er nog andere reacties zijn. Nee? Op de valreep hebben we de heer Lopes.

01:23:10

De heer Lopes: Zeker, ja. Ik wil het met mevrouw Stroo even hebben over het Zaans Museum. Cultuur mag geld kosten, is dat wat ik net hoor?

01:23:20

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:23:24

Mevrouw Stroo: Ja.

01:23:25

Voorzitter: De heer Lopes.

01:23:25

De heer Lopes: Hoeveel geld mag het dan kosten in uw beleving? Wij zijn natuurlijk afgelopen dinsdag samen bij het Zaans Museum geweest. Daar hebben we gehoord dat het Zaans Museum een heel groot gat heeft, wat momenteel gedicht moet worden. Kunnen wij van u ook een amendement of een motie verwachten die wat daarmee gaat doen?

01:23:39

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:23:43

Mevrouw Stroo: U vroeg aan mij, meneer Lopes: "Mag cultuur geld kosten?" Daarop antwoordde ik: "Ja." Cultuur is meer dan alleen het Zaans Museum, dus dan moet u uw vraag anders stellen.

01:23:54

Voorzitter: Dat gaan we nu niet meer doen, want de tijd is om. Een cliffhanger. Wij vragen de heer Keijser om zijn plaats in te nemen achter het spreekgestoelte, en daarna is het CDA aan de beurt. Dat is nog voor de pauze. Dit zijn de laatste twee voor de pauze, en daarna zal ik de namen voorlezen voor na de pauze. De heer Keijser heeft het woord.

01:24:22

De heer Keijser: Dank u, voorzitter. Voorzitter, onze eerste zin van onze beschouwing is gelijk aan de eerste zin van de beschouwing van GroenLinks. Tot zover de gelijkheden. De wereld staat in brand. Op het moment dat er over de hele wereld afschuwelijke dingen plaatsvinden, schrijven wij een beschouwing over hoe we het beschikbare geld in onze stad het best kunnen besteden. Misschien ligt het aan mij, maar bij de beelden die ik op TV zie lijkt het schrijven van een beschouwing

Verslag raadsvergadering 19 oktober

ineens heel onbelangrijk. Toch hebben we het gedaan. Voorzitter, voor ons ligt de begroting 2024-2028 waarbij er geroeid wordt met de financiële riemen die we beschikbaar hebben. Wij zijn blij dat er op de zorg geen bezuinigingen doorgevoerd moesten worden en dat er op de Wmo zelfs wat geld bij kon. Iedere inwoner in onze stad verdient het om een eerlijke kans te krijgen op een mooie toekomst. Ook daar wordt in deze begroting bij het onderdeel kansengelijkheid aandacht aan besteed.

01:25:20

De heer Keijser: Vooralsnog ligt er een niet-sluitende meerjarenbegroting met een kort van zo'n 31 miljoen euro. Daarnaast is het resterende bedrag in de egalisatiereserve van 10,9 miljoen euro onvoldoende om deze tekorten te dekken. Wij hopen dat het nieuwe kabinet ervoor zorgt dat er na 2026 meer geld naar de gemeentes gaat. Anders zullen wij een behoorlijk probleem hebben en zal er stevig bezuinigd moeten worden om de boel rond te krijgen. Hierbij zal de ene portefeuille harder geraakt worden dan de ander. Laat dit duidelijk zijn: wij gaan een zeer onzekere toekomst tegemoet. Niet alleen internationaal, maar ook zeker nationaal. In Den Haag wordt er al door topambtenaren geroepen dat het nieuwe kabinet op de uitgaven moet bezuinigen. Dat betekent minder geld naar de gemeente. Wij moeten niet de andere kant op kijken, maar rekening houden met toekomstige tekorten en zo efficiënt mogelijk omgaan met beschikbare middelen.

01:26:21

De heer Keijser: Wij moeten nu al naar de toekomst kijken, waarbij het uitgangspunt moet zijn dat de Zaanse burger niet wordt belast met de rekening en dat de budgetten voor ouderenzorg en de zorg in het algemeen buiten schot blijven. Wij zijn blij met de economische visie. Dat die economische visie verder wordt opgepakt en uitgerold met aandacht voor een sterk en participierend ondernemersklimaat gecombineerd met een toekomstige en kennisintensieve economie, waarbij het werken prioriteit heeft. In het kader werk en inkomen en minima en armoede zijn we blij met de ingezette stappen van vroegsignalering van schulden en financiële educatie. Het aspect dat werken lonend dient te zijn en bijdraagt aan een gezonde basis voor gezinnen is duidelijk en transparant.

01:27:10

De heer Keijser: Er wordt in de stad gebouwd op een manier waarbij geprobeerd wordt in alle prijscategorieën woonruimte te kunnen aanbieden. Er worden zelfs flexwoningen geplaatst die alleen bedoeld zijn voor starters en spoedzoekers. Het zal inmiddels duidelijk zijn dat de Partij voor Ouderen en Veiligheid haar vraagtekens zet bij de duurzaamheidsambities en de klimaatdoelstellingen, en met name met de snelheid waarmee dit moet gebeuren. Ik geef enkele voorbeelden. De ambitie is om de stad helemaal autoluw te maken, maar er ontbreekt nog een dekkend openbaar vervoersnet. We moeten met z'n allen van het gas af, maar de benodigde elektra kan nog niet worden geleverd. Toen wij bij de kadernota opmerkten dat de snelheid van verduurzaming misschien een tandje teruggedraaid moest worden, werd onder ons dat zeker niet in dank afgenomen, en verrassend genoemd.

01:28:00

De heer Keijser: Voor een bloeiende stad is bereikbaarheid essentieel. Wij zullen ons blijven inzetten voor een goede ontsluiting van buurten en natuurlijk voor de aansluiting A8/A9, om zo ook de leefbaarheid in Zaanstad-Noord te kunnen

Verslag raadsvergadering 19 oktober

waarborgen. Tot besluit wil ik opmerken dat wij tevreden zijn met deze begroting. Wij hopen dat wij de aankomende jaren door met elkaar in gesprek te gaan en vooral door naar elkaar te luisteren, tot een breed gedragen besluitvorming kunnen komen en zo te blijven kunnen bouwen aan een voor iedereen mooie, schone, maar vooral veilige stad. Tot zover.

01:28:33

Voorzitter: Dank u wel. De heer Mattens.

01:28:37

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Meneer Keijser, dank voor uw bijdrage. Ik hoor u kritiek hebben op de klimaatmaatregelen van dit college. U zegt: "Eén van de punten is dat wij van het gas af moeten en dat daarvoor de elektra niet beschikbaar is. Daar heeft u een heel terecht punt. Alleen ben ik wel benieuwd wat u van de ideeën vindt dat er bijvoorbeeld aan de andere kant van het Noordzeekanaal een kunstmestfabriek wordt gebouwd die we niet nodig hebben, die we ook internationaal gezien niet nodig hebben, waar massa's groene waterstof naartoe getransporteerd gaan worden, terwijl we ook ervoor hadden kunnen kiezen om die waterstof in te zetten om onze huizen op groene stroom te laten draaien. Hoe kijkt de heer Keijser daartegenaan?

01:29:20

Voorzitter: De heer Keijser.

01:29:22

De heer Keijser: Dan heb je in de heer Keijser een goede getroffen, want ik woon tegenover dat stuk waar ze die fabriek zouden bouwen. Daar was ik absoluut niet voor, al was het alleen maar uit eigenbelang. Ik heb zeker geen kritiek op de milieu-ambities van dit college. Ik heb het over de snelheid waarin dit moet plaatsvinden, waarin dit allemaal geregeld moet worden. Datzelfde heb ik een paar jaar terug geroepen over de digitalisering. We gingen sneller digitaliseren als de mensen het konden bijhouden. Nu gaan we sneller verduurzaam als dat de hele maatschappij het kan bijhouden. Dat is onze kritiek.

01:29:59

Voorzitter: De heer Mattens.

01:29:59

De heer Mattens: Dat het snel gaat begrijp ik, omdat er misschien niet altijd verstandige keuzes gemaakt worden, namelijk het volledig elektrificeren van alle woningen in Zaanstad. Daarvan zou u ook kunnen zeggen: wij onderschrijven de doelstellingen die het college heeft - snel klimaatneutraal worden, idealiter uiterlijk in 2030 - maar dat we dat zouden moeten doen door gebruik te maken van onder andere de huidige gasleidingen en te zeggen: die kunstmestfabriek moet er niet komen. We moeten die waterstof gebruiken voor onze huishoudens, en niet inzetten voor kunstmestfabrieken die we niet nodig hebben.

01:30:31

Voorzitter: De heer Keijser.

01:30:31

De heer Keijser: Volgens staat de kunstmestfabriek in Amsterdam, dus daar hebben we niet zoveel over te vertellen. Wat we erover te vertellen hebben, hebben we in

Verslag raadsvergadering 19 oktober

ieder geval gezegd dat we vinden dat die niet moet doorgaan. Wat dat betreft kan ik het alleen maar met u eens zijn.

01:30:42

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

01:30:44

De heer Hoedemaeker: Dank, voorzitter. De heer Keijser schetst een donker scenario. Als we driftig moeten bezuinigen omdat het Rijk niet over de brug komt in 2026, dan zegt hij: "De ene portefeuille wordt harder geraakt dan de andere portefeuille." Mijn eerste vraag zou zijn: maakt u dan een opsommetje van welke portefeuilles hard worden getroffen en welke niet. Dan hebben we dat wat duidelijker. U zegt: "De duurzaamheidsambities kunnen een tandje langzamer." Dan vraag ik mij af of u dan niet voor de ouderen van nu kiest, ten koste van de ouderen van over 20, 30 of 40 jaar.

01:31:24

Voorzitter: De heer Keijser.

01:31:26

De heer Keijser: Op dat laatste kan ik kort zijn: daar kies ik niet voor, dat is duidelijk. Ik heb het erover wat haalbaar is en wat niet haalbaar is. We kunnen wensen hebben, maar als die niet haalbaar zijn, dan is het niet realistisch. Daarom mijn betoog. Wat was uw eerste vraag?

01:31:42

De heer Hoedemaeker: Welke portefeuilles gaan het hardst getroffen worden bij de bezuinigingen?

01:31:49

Voorzitter: De heer Keijser.

01:31:50

De heer Keijser: Ik zou het niet weten, maar wij vrezen dat de portefeuilles ouderenzorg en zorg heel hard geraakt gaan worden. Dat is een vrees die ik uitspreek. Dat ze niet evenredig geraakt gaan worden, volgens mij kan u dat met me eens zijn. Als u denkt dat het helemaal exact gelijk verdeeld gaat worden, dan bent u... Laat maar.

01:32:09

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

01:32:10

De heer Hoedemaeker: Daar maakt u kennelijk geen eigenstandige keuzes in. Dat valt me tegen.

01:32:15

Voorzitter: De heer Kuijper.

01:32:15

De heer Kuijper: Dank u wel, voorzitter. Dat is wel een mooi voorbeeld. Als de POV zegt dat het allemaal te snel gaat en wij vinden het allemaal te langzaam gaan, dan zie je dat we in een dynamische coalitie zitten. Dat is heel mooi om mee te maken. Ik heb wel één zorg, want als de heer Keijser zegt dat we eerst over moeten hebben voordat we de stad autoluw kunnen maken, dan krijg je zo'n kip en ei verhaal. Het

Verslag raadsvergadering 19 oktober

duurt sowieso altijd lang om grote verandering tot stand te brengen. Bent u niet bang dat als we wachten, dat het dan ergens 2070 wordt, en dat het dan zelfs voor u te traag gaat?

01:32:49

Voorzitter: De heer Keijser.

01:32:51

De heer Keijser: Ik ben er niet bang voor dat het mij te traag gaat. Ik kan u wel vertellen: als wij geen dekkend openbaar vervoer hebben en de stad wordt autoluw, dan wordt het voor mensen die slecht ter been zijn erg lastig om de deur nog uit te komen.

01:33:04

Voorzitter: De heer Kuijper.

01:33:06

De heer Kuijper: Ik bedoel, je kunt en-en doen. Waarom begin je niet met allebei tegelijk en waarom zou het ene op het andere moeten wachten? Dat was eigenlijk mijn vraag.

01:33:12

Voorzitter: De heer Keijser.

01:33:14

De heer Keijser: Dan kom ik gelijk eigenlijk op hetzelfde als de heer Hoedemaeker. Als alles exact gelijk zou kunnen, zou dat fantastisch zijn. Maar ik vrees dat dat niet gaat gebeuren. Ik zie dat het openbaar vervoersnet niet snel uitgebreid wordt, maar het autoluw maken wel. Ik kom het overal tegen in de plannen.

01:33:30

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:33:32

Mevrouw Van 't Veer: Dank u wel. Dank ook voor uw bijdrage. U zei in uw bijdragen: "De financiën zijn onzeker en we moeten rekening houden met toekomstige bezuinigingen." Waar ziet u die dan?

01:33:43

Voorzitter: De heer Keijser.

01:33:45

De heer Keijser: Die zie ik aankomen doordat er minder geld uit het Rijk naar de gemeentes gaat, en daarvan is het gevolg dat we zullen moeten bezuinigen. Waar die bezuinigingen in terechtkomen, dat moeten we in 2026 kijken, als duidelijk blijkt dat er echt niet meer geld naar de gemeentes gaat.

01:34:02

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:34:04

Mevrouw Van 't Veer: U gaf aan dat we nu al rekening moeten gaan houden met de toekomstige bezuinigingen. Ik vroeg me af: op welke manier ziet de POV dat voor zich? Op wat voor vlakken rekening houden met bezuinigingen?

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:34:13

Voorzitter: De heer Keijser.

01:34:15

De heer Keijser: Ik stel voor met verduurzaming.

01:34:17

Voorzitter: Mevrouw Rot.

01:34:23

Mevrouw Rot: Dank u wel, voorzitter. De POV had als in de rol van oppositiepartij in het verleden gehakt gemaakt met ons van het feit dat er een niet-sluitende begroting ligt. Dingen kunnen snel veranderen. In dat kader onze vraag: vindt de POV het niet verstandig, of had de POV het niet verstandiger gevonden, als de gemeenteraad nu een begroting was voorgelegd die ook duidelijke keuzes maakt en bezuinigingsvoorstellen doet, in plaats van de rekening naar de toekomst vooruit schuift? Dank u wel.

01:34:50

Voorzitter: De heer Keijser.

01:34:50

De heer Keijser: We hebben de eerste twee jaar een sluitende begroting. Die andere twee jaar, dat was een afspraak die in de VNG gemaakt is om een signaal af te geven naar de overheid.

01:34:59

Voorzitter: Mevrouw Rot.

01:35:03

Mevrouw Rot: Voorzitter, dat is geen afspraak. Dat is een keuze die dit college zelf maakt. Dus nogmaals mijn vraag aan u.

01:35:09

Voorzitter: De heer Keijser.

01:35:11

De heer Keijser: We zijn onderdeel van dit college. Die hebben we samen gemaakt als collegepartijen.

01:35:17

Voorzitter: Mevrouw Rot. Mevrouw Köseoglu op dit onderwerp.

01:35:22

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik zou aan mevrouw Rot willen vragen: welke keuze zou DZ willen maken? Betekent het dat we dan inderdaad kapot moeten bezuinigen omdat het Rijk ons structureel kort, terwijl we veel meer taken erbij krijgen?

01:35:39

Voorzitter: Mevrouw Rot.

01:35:42

Mevrouw Rot: Dank u wel. Kapot bezuinigen is iets anders dan bijvoorbeeld snijden in je eigen ambitieniveau.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:35:47

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

01:35:50

Mevrouw Köseoglu: Dit is wel weer erg bijzonder. Op een gegeven ogenblik worden we structureel gekort. We krijgen er veel meer taken bij, en dan zegt u: "Dan moet je nog scherpere keuzes maken." Dat is toch een ander woord voor bezuinigen?

01:36:03

Voorzitter: Mevrouw Rot.

01:36:05

Mevrouw Rot: Dank u wel. Volgens mij niet. Er staat duidelijk in de begroting dat er een keuze is gemaakt om de begroting niet sluitend te maken. Er had ook een andere afweging gemaakt kunnen worden.

01:36:12

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

01:36:15

Mevrouw Köseoglu: Wat ik wel mooi vind: DZ presenteert zich zo af en toe als de partij die anders denkt of activistisch probeert te doen. Dan denk ik: Democratisch Zaanstad, we staan naast de inwoners, Zaankanters. Dan denk ik: als wij een sluitende begroting moeten gaan inleveren, koste wat het kost, omdat het Rijk ons tekort, dan vindt Democratisch Zaanstad het dus acceptabel om de inwoner daadwerkelijk de effecten daarvan te laten voelen.

01:36:44

Voorzitter: Mevrouw Rot.

01:36:46

Mevrouw Rot: Dank u wel. Mevrouw Köseoglu heeft blijkbaar een glazen bol. Ik stel alleen vast, met mijn partij Democratisch Zaanstad, dat die afweging op dit moment niet aan de raad is voorgelegd. Wij weten helemaal niet welke alternatieven er denkbaar zijn. Wij weten helemaal niet of dat ernstige gevolgen zal hebben in onze samenleving.

01:37:03

Voorzitter: We ronden dit debat af. Heel kort.

01:37:07

Mevrouw Köseoglu: Waarom hebben we dan een begroting? Daar maken we toch de keuzes?

01:37:11

Voorzitter: Mevrouw Rot.

01:37:14

Mevrouw Rot: Heeft u alle consequenties van alle denklijnen en maatregelen inzichtelijk, waar wij bijvoorbeeld al een jaar geleden om hebben gevraagd?

01:37:22

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:37:24

Mevrouw Stroo: Dank u, voorzitter. Dank u voor uw betoog, meneer Keijser. U heeft

Verslag raadsvergadering 19 oktober

gelijk: behalve de eerste zin leek uw bijdrage in niets op die van mij. Ik ga u één citaat geven: "We leggen de nadruk op de uitvoering van ons duurzaamheidsbeleid met een programmatische aanpak die leidt tot versnelling." Weet u waar dit uitkomt?

01:37:49

Voorzitter: De heer Keijser..

01:37:52

De heer Keijser: Jazeker, dit komt uit ons coalitieakkoord.

01:37:54

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

01:37:55

Mevrouw Van 't Veer: Dat klopt, dat komt uit ons coalitieakkoord waar ook uw handtekening onder staat. U verrast me hier niet mee, want ik wist dat u hier natuurlijk mee zou komen. Ik wil toch van u weten hoe dat rijmt met wat u net zegt: dat u vindt dat de verduurzaming van de stad en de snelheid waarmee dat gebeurt, dat het een tandje minder moet. Dat schuurt wat mij betreft met dat citaat uit het coalitieakkoord. Kunt u daarop reflecteren?

01:38:27

Voorzitter: De heer Keijser.

01:38:29

De heer Keijser: Dat kan ik zeker. We kunnen het plan hebben om dat zo snel mogelijk te doen, maar als ik zie dat we sneller lopen dan de maatschappij het kan bijhouden, dan denk ik: we moeten even terug, want we moeten wel bijgehouden worden. Als wij de elektriciteit niet kunnen leveren terwijl we allemaal van het gas afgaan, dan zitten we zodirect met z'n allen in de kou. Dat is toch ook niet de bedoeling?

01:38:49

Voorzitter: Mevrouw Stroo, en dan ronden we dit debat af. De tijd is om. Ik verzoek iedereen weer te gaan zitten, het spijt me. Dan gaan we door naar het CDA. Klachten kunnen in drievoud naar de voorzitter, en die worden vervolgens op een ander moment behandeld. We gaan nu naar het CDA, en na de pauze is de PVV aan het woord. Na de pauze kunt u zich voorbereiden op uw bijdrage, de heer Van Haasen. Nu heeft mevrouw Van 't Veer het woord.

01:39:32

Mevrouw Van 't Veer: Dank u, voorzitter. De begroting van 2024-2027 ligt voor ons. De afgelopen periode heeft mijn fractie vanuit haar rol als volksvertegenwoordiger van alle Zaanse inwoners en ondernemers uitermate veel inspanning geleverd op een flink aantal dossiers. Daar ben ik dan ook trots op. Maar de wereld, Nederland, en daarmee ook Zaanstad verandert. De uitdagingen in onze samenleving worden alsmear groter en complexer. Dit vraagt steeds meer om een andere bestuurscultuur, ook bij de gemeente Zaanstad. Een bestuur waarin de belangen en behoeften van de inwoners en ondernemers centraal staan. Een bestuur waarin omzien naar elkaar centraal staat, en niet het eigen belang. Een gemeentebestuur dat denkt in mogelijkheden en zich niet verschuilt achter onbegrijpelijke regels.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:40:21

Mevrouw Van 't Veer: Eén van de onderwerpen waar wij ons de afgelopen periode voor hebben ingezet zijn de kwetsbaren in onze samenleving. We zijn nog steeds trots op de realisatie van het buitenhuis voor een time-out voor onze mantelzorgers. We zien ook dat bijvoorbeeld in het leerlingenvervoer niet alles goed gaat. Kwetsbare Zaankanters moeten kunnen rekenen op een goed leerlingenvervoer, net als ouderen en minder-validen moeten kunnen rekenen op een goed Wmo-vervoer. Niet alleen sturen op bijvoorbeeld de aantallen klachten, maar sturen op wat logisch, nodig en uitlegbaar is. Ook zien we de toenemende eenzaamheid en een afnemend aantal vrijwilligers, bijvoorbeeld voor de bestuursfuncties van verenigingen. De verenigingen die behoorlijk wat klappen hebben gehad, zoals corona, energiekosten en inflatie, maar toch altijd een positieve bijdrage zijn blijven leveren aan de sport en op sociaal-maatschappelijk vlak voor hun leden en de wijk.

01:41:21

Mevrouw Van 't Veer: Ook de sociale wijkteam spelen als oren en ogen een sleutelrol in de wijk. Hoe goed weten wij nog als gemeente wat er in onze dorpskernen speelt? Ook de dorpskernen zoals Assendelft en Westzaan, die vaak goed zelfredzaam zijn, verdienen onze aandacht. Wat betreft duurzaamheid vallen ons een paar zaken op. Als Zaanstad hebben wij veel ambities wat betreft duurzaamheid. We willen bijvoorbeeld tussen 2030 en 2040 klimaatneutraal zijn, we streven naar het plaatsen van grote windmolens, en vanaf 2026 voeren wij uitstootvrije zones in. Voorzitter, mooie ambities. Volgens het CDA is dit ook een voorbeeld van politieke ambities die ver afstaan van de samenleving. Windmolens plaatsen kan in buitenstedelijk gebied goed bijdragen aan onze klimaatopgave, maar bij het binnenstedelijk doorduwen negeren we al gauw de belangen van onze toekomstige inwoners en openbare ruimte.

01:42:18

Mevrouw Van 't Veer: Bijzonder om te lezen in de begroting dat wij al werken aan de realisatie van windenergie, terwijl het CDA van mening is dat we nog in de verkennende fase zitten. De participatie en het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken zijn in het Noordzeekanaalgebied nog in volle gang. Daarbij wil Zaanstad per 2026 de uitstootvrije zones invoeren in Zaandam, Wormerveer en Krommenie. Nog een voorbeeld waarin we niet dicht genoeg bij onze inwoners en ondernemers staan. Hoe gaan we deze zones realiseren? Hoe gaan we extra laadpalen aanleggen terwijl ons energienetwerk vol zit? Hoe gaan ondernemers deze elektrische busjes of waterstofbusjes kunnen bekostigen? Hoe gaan wij als gemeente onze ondernemers begeleiden en helpen? Waarom eerst een datum van invoering presenteren voordat deze vragen beantwoord zijn?

01:43:07

Mevrouw Van 't Veer: Voordat ik afsluit, wil ik een compliment uitspreken naar het college. De gemeente heeft het financieel niet makkelijk, mede door de tegenvallende financiën vanuit het Rijk. We vinden het goed dat het college erin slaagt om de lastenverhoging zoveel mogelijk te beperken tot de inflatiecorrectie, en toch de ruimte en de financiën heeft gevonden om bijvoorbeeld de economische visie uit te voeren. Hoewel mijn algemene beschouwing een kritische noot heeft, wat denk ik typisch Zaanse is, mogen we af en toe best een beetje trots zijn op de dingen die

Verslag raadsvergadering 19 oktober

wel goed gaan. Verdraagzaamheid kenmerkt Zaanstad al jaren. Laten we dit blijven vasthouden om samen mooie dingen te bereiken voor Zaanstad. Dank u wel.

01:43:51

Voorzitter: De heer Keijser.

01:43:55

De heer Keijser: Dank u wel, voorzitter. Even heel kort. Heb ik goed begrepen dat u vindt dat de milieupgave en de duurzaamheidsambities te snel gaan?

01:44:06

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:44:07

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, ik denk niet dat ik hem zo pak als de heer Keijser, maar ik vind het heel erg belangrijk dat we eerst een aantal zaken op orde hebben. Hoe gaan we het aanpakken? Hoe gaan we het realiseren? Voordat we zeggen: dit is de datum en dan moet het lukken. Voorzitter, eerst een plan van aanpak, dan kijken hoe lang daarvoor nodig is, en dan een datum presenteren.

01:44:25

Voorzitter: De heer Keijser.

01:44:26

De heer Keijser: Dank u wel. Volgens mij was dat onze beschouwing, alleen met andere woorden.

01:44:30

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

01:44:33

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. Denken in mogelijkheden, hoorde ik. Ik denk: mooi, dat klinkt me als muziek in de oren. Maar als het dan over duurzaamheid gaat, dan is het ineens denken in onmogelijkheden bij het CDA. Dat u strijdt tegen windmolens, dat is ons al genoegzaam bekend. Wat vindt u dan van het grootste deel van ons RES-aanbod om veel zonne-energie op parkeerdaken in de binnenstad te realiseren?

01:44:56

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:44:59

Mevrouw Van 't Veer: Dank voor deze vraag, want over de zonne-energie kunnen we elkaar zeker vinden. Ik hoorde u net zeggen: "We weten toch al dat u tegen de windmolens bent." Voorzitter, ik zeg dat buitenstedelijk windmolens plaatsen - als het niet de woningbouw of de gezondheid van onze inwoners in de weg zit - dan kunt u ons vinden. Anders niet.

01:45:17

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

01:45:18

De heer Hoedemaeker: Dat geldt wat mij betreft ook voor het Noordzeekanaalgebied, dat is redelijk buitenstedelijk. Ik denk dat het niet veel gezondheidsklachten hoeft op te leveren als je nieuwe stille windmolens maakt. Maar

Verslag raadsvergadering 19 oktober

dat terzijde. Ik vind het wel mooi, ook met de POV dit debatje. De heer Kuijper zegt: "We zitten in een dynamisch college. Ik zie de helft van de coalitiepartijen nog steeds vooruitgaan en de andere helft van de coalitiepartij achteruit gaan. Dan heb je een hele grote dynamiek, maar dan schiet je per saldo niks op.

01:45:50

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer. De heer Keijser wil hierop reageren.

01:45:57

De heer Keijser: Ik hoop dat de heer Hoedemaeker ook naar het eind van mijn betoog geluisterd heeft. Dat is een beetje de hele essentie van ons college. Door te praten met elkaar, en vooral te luisteren met elkaar, komen we tot een breed gedragen besluitvorming.

01:46:10

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer, nog een opmerking daarover? Nee. De heer Mattens.

01:46:12

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Dank allereerst, mevrouw Van 't Veer, voor uw bijdrage. Ik probeer toch consistentie te zoeken in de verschillende bijdragen van de coalitiepartijen. Ik hoor u, en terecht, zeggen: "We moeten oppassen met waar we windmolens bouwen." Daar vindt u ook de Partij voor de Dieren aan uw zijde. Tegelijkertijd zien we dat we qua problematiek rondom klimaatverandering ook slagen moeten maken. Dat we daar echt op vooruit moeten en dat we niet kunnen zeggen: dat wacht wel tot 2050. Dan zijn wij, u en ik, onze generatie, echt de sjaak. Vandaar mijn vraag: bent u het met mij eens dat we toe moeten naar een kleiner energieverbruik in Zaanstad? Dat betekent mogelijk ook een kleinere economie, maar in ieder geval een kleiner energieverbruik.

01:46:56

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:46:58

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, ik snap wat u zegt over een kleiner energiegebruik. Daar hebben we al vaker de discussie over gehad. Op dit moment, zoals het energienetwerk er nu uitziet, dan moeten we wel want het zit vol. U bent ook een partij die gek is op duurzame energie opwekken, zoals zonnepanelen en windmolens. Ik hoop dat dat elkaar evenaart.

01:47:19

Voorzitter: De heer Mattens, kort.

01:47:21

De heer Mattens: Kort, voorzitter. Die hoop heb ik natuurlijk ook. Alleen als we kijken naar de praktische kant, dan denk ik dat je er niet aan gaat ontkomen dat je echt naar minder energieverbruik toe zou moeten. Ik hoop eigenlijk in wat u net zegt, dat u in ieder geval de duurzaamheidsambities onderschrijft. Het moet snel, maar dat betekent niet per se dat we dat volledig moeten gaan realiseren met windmolens. Dat kan ook betekenen dat we met minder energiegebruik onze doelen kunnen halen.

01:47:47

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:47:49

Mevrouw Van 't Veer: Het ligt er natuurlijk ook aan ten koste waarvan dat gaat. Daar wil ik graag nog een keer met de heer Mattens over praten.

01:47:54

Voorzitter: De heer Kuijper.

01:47:56

De heer Kuijper: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me af, ik hoor mevrouw Van 't Veer zeggen dat ze eigenlijk die emissievrije zones willen uitstellen want er is nog zoveel onbekend en lukt het allemaal wel? Dan schuiven we het weer jaren voor ons uit. In andere discussies heeft u het echter vaak, net zoals de hele raad en ook terecht, over de erbarmelijke luchtkwaliteit in Zaanstreek Noord vooral. In de discussies die we hier onophoudelijk hebben over de weg die ik verder niet zal noemen, gebruikt u dat vaak als een argument. We moeten daar echt iets aan doen. Vanuit die optiek zou ik zeggen: emissievrije zone Krommenie, dat hadden we vorig jaar al moeten doen. Of is de economie dan toch weer leidend?

01:48:35

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:48:37

Mevrouw Van 't Veer: Dank u, voorzitter. In grote delen kan ik me inderdaad in de heer Kuijper vinden, maar dan vraag ik me af wat de heer Kuijper van mijn vragen vindt. Hoe ziet de heer Kuijper de oplossing om zoveel laadpalen te realiseren voor al die elektrische auto's die 's ochtends de weg opgaan? Hoe ziet u dat voor zich?

01:48:51

Voorzitter: De heer Kuijper.

01:48:52

De heer Kuijper: Ik heb het idee dat we een behoorlijke slag aan het maken zijn. Er worden overal transformatorhuizen bijgebouwd. Tegen de tijd dat wij de besluitvorming rond hebben, zijn we er volgens mij klaar voor. Ik ben een optimistisch mens.

01:49:01

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:49:03

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, daar spreek ik mijn zorg over uit: dat ik het heel belangrijk vind dat het eerst op orde is, voordat je zo'n uitstootvrije zone gaat realiseren.

01:49:11

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

01:49:13

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik wil allereerst benoemen dat ik vind dat de heer Hoedemaeker een beetje functioneert als de juice channel van raad Zaanstad. Dank daarvoor. Het is niet zo erg als dat u dat deed. Dat punt wil ik even maken. Dan wil ik me toch richten tot mevrouw Van 't Veer van het CDA. U zegt nu heel stellig: "We moeten een plan van aanpak maken, we moeten dit doen, dat doen en we moeten het niet over een datum gaan hebben." Dan is mijn vraag: met wie

Verslag raadsvergadering 19 oktober

heb ik aan tafel gezeten? U was er zelf bij, en dit heb ik niet van u gehoord. Mijn vraag is: hoe geloofwaardig is het CDA eigenlijk?

01:49:51

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:49:52

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, ik denk net zo geloofwaardig als dat ik het zelf zeg.

01:49:57

Voorzitter: De heer Van Haasen.

01:50:01

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Mevrouw Van 't Veer, bedankt voor uw bijdrage. Blij dat u de milieuzones erbij sleepte. Daar wilde ik net vragen over stellen aan de heer Keijser, maar die mogelijkheid kreeg ik niet meer. Bij deze is dat opgelost. U sprak over de snelheid waarmee dit gebeurt. Wij spreken onze zorgen ook erover uit, überhaupt over deze milieuzones. Vindt u niet dat wij zo'n veertien jaar voorlopen op het landelijke beleid om de milieuzones en emissievrije zones in te voeren, en dat daar best een aantal jaren aangeplakt kan worden om dat uit te stellen?

01:50:40

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:50:41

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, dat wij veertien jaar voorlopen, dat is naar hoe ik hier onderzoek naar heb gedaan. Dat is niet zo. Dit is ook een gedeelte wat opgelegd wordt vanuit het Rijk. Wat ik wel probeer aan te geven... Nu hebben we het over versnellen. Ik kaart een aantal superbelangrijke vragen aan voordat je zo'n zone gaat invoeren, en daar vraag ik aandacht voor. Als dit allemaal geregeld is voor 2026, er is gesproken met vele ondernemers, er zijn inloopavonden geweest, er is gesproken over de zorgen... Ik zie ergens nog wel een samenwerking met andere gemeenten om te kijken hoe zij dat oplossen. Ja, dan prima.

01:51:15

Voorzitter: De heer Van Haasen.

01:51:19

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Het landelijk beleid is om in 2040 de stadslogistiek in Nederland energieneutraal te maken. Ik bedoel, als we dat als Zaanstad in de milieuzones in 2026 willen realiseren, dan lopen we volgens mij veertien jaar voor.

01:51:36

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:51:38

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, dat is nog wel iets anders dan de uitstootvrije zones. Misschien moeten we het daar nog een keer over hebben.

01:51:44

Voorzitter: De heer Lopes.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:51:46

De heer Lopes: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Van 't Veer, u ook bedankt. Ik heb weer veel gehoord in uw betoog waar de VVD zich onder kan scharen. Ik wil natuurlijk juice channel D66 niet de woorden in de mond leggen, maar u vindt mij ook aan uw kant in de duurzaamheidsambities die erg hard gaan. Waar ik eigenlijk nieuwsgierig naar ben, mevrouw Van 't Veer: wat gaan wij samen doen om de emissiezones goed ingevoerd te krijgen?

01:52:12

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:52:14

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, wij hebben zojuist een hele reeks artikel 51-vragen gesteld. We willen graag die beantwoording daarvan afwachten. Naar aanleiding daarvan kunnen we zeker hierin samen optrekken.

01:52:24

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

01:52:26

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik wil even reageren op... Nogmaals, het plan van aanpak. De vraag is: waarom heeft u het toen niet gezegd? Tweede punt, u zegt dat de klimaatambities te snel gaan. Dan wil ik een reflectie: moet het net zo snel gaan als de parkeernota?

01:52:46

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer?

01:52:48

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, over dat versnellen zei ik net dat ik toch iets verschilde van de heer Keijser. Dus die even dan. Tijdens de onderhandelingen wat betreft de uitstootvrije zones. Voorzitter, er staat in ons coalitieakkoord dat we die uitstootvrije zones willen realiseren en dat daar een plan van aanpak bij hoort. Het CDA heeft geconstateerd dat het op dit moment er nog niet ligt. We zien ook problematiek in het energienetwerk. Die ziet u ook. Het gaat dus een hele lastige opgave worden. Het zijn helemaal geen vreemde vragen om op dit moment stellen, want 2026 is al best snel.

01:53:19

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu, kort.

01:53:21

Mevrouw Köseoglu: Kunt u nog een reflectie geven over de parkeernota? Vindt u ook dat het snel genoeg gaat?

01:53:29

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:53:31

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, hier hebben wij het ook al meerdere malen over gehad in het kader van betrouwbare overheid. Wij wachten allemaal op de parkeernota en we zien die heel graag tegemoet.

01:53:39

Voorzitter: De heer Kerkhoven.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

01:53:40

De heer Kerkhoven: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van 't Veer, u weet dat u Democratisch Zaanstad aan uw zijde kan vinden als het gaat over de emissievrije zones. We hebben er met elkaar over gesproken. We hebben beiden artikel 51-vragen ingediend hierover. Wat u vergeet, en dat vind ik eigenlijk een beter argument of ook een goed argument, laat ik het zo zeggen, dat het grote probleem van de emissiezones en de laadpalen is dat er niet voldoende stroomcapaciteit is om alle laadpalen te voorzien. Van de week is bekend geworden dat zelfs grote industrieën nu stilgelegd moeten worden om stroom te voorzien. Dat is het allerbelangrijkste punt, denk ik.

01:54:09

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

01:54:12

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, tot slot. Hier dienden wij al een jaar geleden een motie over in. Net kwam het even aan bod tijdens de discussie, maar misschien dat u dat wellicht niet heeft gehoord. Dat is zeker bij ons een argument wat belangrijk is.

01:54:23

Voorzitter: Mooi, daarmee is de tijd om en hebben wij pauze tot 21:15 uur. Dan beginnen wij met de heer Van Haasen. We zien elkaar zo direct terug. De koffie staat klaar!

02:07:44

Voorzitter: [onderbreking 01:54:32 - 02:18:45]

02:17:46

Voorzitter: Dames en heren, ik verzoek u uw plaats in te nemen. Wij heten de heer Marc Wit van harte welkom, die ook deelneemt aan de beraadslagingen. Hartelijk welkom. De partij die na de PVV het woord krijgt, is de Partij voor de Dieren. We beginnen nu met de heer Van Haasen van de PVV.

02:19:18

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Er wordt van ons verwacht dat we een beschouwing op de begroting geven. We moeten het dus hebben over geld, of eigenlijk het gebrek aan geld. De wethouder financiën gaf in haar speech voorafgaand aan de voorjaarsnota een winstwaarschuwing voor 2027. Een half jaar later, bij de begroting, gaf zij weer zo'n waarschuwing, maar nu ook voor 2026. Wat gaat er mis in een half jaar? Wat ons onder andere opvalt is de afname van het weerstandsvermogen, zelfs onder de gewenste bodem van 1,4. Tegenstrijdig aan de afspraken die dit college met elkaar heeft gemaakt, want 1,4 was de absolute ondergrens. Het college komt met het loslaten van deze ondergrens de afspraken aan elkaar niet na. Hoe betrouwbaar zijn ze dan voor de rest van de Zaanse inwoners en bedrijven?

02:20:10

De heer Van Haasen: Een gezond weerstandsvermogen vindt de PVV juist in deze onzekere tijd van rentestijging, inflatie, crisissen en het op stapel staan van grote infrastructurele projecten zeer belangrijk. Toch schrijft dit college: "In deze begroting doen we er in financieel opzicht niets mee." Als we de afgesproken ondergrens willen halen, zou de algemene reserve met zo'n 4,7 miljoen euro aangevuld moeten

Verslag raadsvergadering 19 oktober

worden. Dat geld hebben we niet. Geld dat we misschien zomaar aan foute dingen hebben uitgegeven. We zien juist bij infrastructurele projecten in het verleden grote tegenslagen. Niet alleen door inflatie, maar ook door het gebrek aan daadkracht. Er moest extra geld naar de Zaanbrug en de brug over Zijkanaal H, voor een totaal overbodig recreatief fietspad over een druk industriegebied waar niemand op zit te wachten. De ondernemers niet, de Fietzersbond niet, en wij dus ook niet. Zeker in deze financiële onrustige tijd zou dit voor Zaanstad een 'no go' moeten zijn.

02:21:23

De heer Van Haasen: Veel geldverslindende plannen van dit en de vorige colleges zijn achterhaald door de realiteit. We wachten af of dit fietspad gecombineerd kan worden met de beoogde brug over Zijkanaal H, ten faveure van de andere wensdroom van Zaanstad: de HOV-verbinding. Bruggen in Zaanstad, we hebben het er vaker over. Geen geweldige combinatie. Zaanstad gaat niet alleen roekeloos om het gemeenschapsgeld, maar houdt ook geen rekening met de portemonnee van ondernemers. De geplande milieuzones, daar heb je ze weer, zijn ondoordacht en worden ons door de strot geduwd. Er is geen oplaadcapaciteit, zzp'ers die toevallig in zo'n zone wonen of werken, worden in een onmogelijke situatie gebracht. Niet alleen financieel, maar met een beetje pech moeten ze hun groot rijbewijs gaan halen in verband met de loodzware accupakketten in deze elektrische bestelbussen.

02:22:21

De heer Van Haasen: Ook de bevoorrading van andere bedrijven komt in de knel, en zij worden daardoor bedreigd in hun bestaansrecht. Landelijk dreigen nu al zo'n 20.000 bedrijven om te vallen als gevolg van de naweeën van corona. Zaanstad dwingt hen daar bovenop onverantwoorde investeringen te doen. De aanname dat Zaanstad een ondernemersvriendelijke gemeente zou zijn, is natuurlijk volksverlakkerij. Te vaak worden bedrijven in een onmogelijke hoek gedreven door deze gemeente. Alles voor groei. Groei van de stad wel te verstaan, niet van woongenot en welvaart voor onze inwoners en bedrijven. We blijven dure woningen bouwen voor nieuwe inwoners van buitenaf, en sociale huurwoningen voor asiel- en spoedzoekers. De reguliere woningzoekende heeft het nakijken.

02:23:06

De heer Van Haasen: Er is redding voor onze inwoners. Zij mogen straks in een container gaan wonen, containers waar Oekraïners gratis in resideren en waar Zaanse starters de hoofdprijs voor mogen betalen. Over de hoofdprijs gesproken: de rioolheffing stijgt met acht procent, terwijl er geen achterstand is in onderhoud en de bodem ook niet acht procent slapper is geworden. Het enige wat slapper is geworden, is onze houding. Door een terreuraanslag op de staat Israël staat het Midden-Oosten in brand - daar hebben we hem weer - en deze gemeente vertikt het om passend de Joodse slachtoffers te herdenken. Ze ondertekenen wel daags daarna een anti-zwartepietenonvenant met een antisemitisch clubje dat oproept om 6 miljoen Joden te deporteren, of erger. Zelfs het symbolische bruggen bouwen is dus niet aan Zaanstad besteed. Ik roep de overige fracties op om zuinig te zijn met moties en emoties die geld kosten. Wij houden de hand op de knip en zullen serieus kijken naar voorstellen die geld opleveren en besparen. Voor Zaanse inwoners, Zaanse bedrijven en natuurlijk Zaanstad zelf. Dank u, voorzitter.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

02:24:29

Voorzitter: De heer Lopes.

02:24:34

De heer Lopes: Ik stond nog niet eens, voorzitter. Meneer Van Haasen, dank u wel voor uw betoog. Vanzelfsprekend weer vlammend, zoals we u kennen. U heeft het over het weerstandsvermogen wat onder de 1,4 komt. Eerder dit jaar heeft de VVD hiervoor een motie ingediend, een amendement was het zelfs, om te vragen of we dat niet zouden moeten doen. U weet dus wat onze mening hierover is. Volgens mij staat in de begroting dat het niet per se zo is dat we dit nu niet gaan aanvullen. Dat gebeurt pas bij de jaarrekening. Daar bent u zich wel van bewust, volgens mij. Mijn vraag is: als we die 4,7 miljoen euro vandaag nog moeten gaan verdienen, wat gaan we dan moeten doen?

02:25:12

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:25:15

De heer Van Haasen: Ik noemde het eerder bij uw bijdrage: de OZB voor leegstaande panden, om die samen te voegen. Of dat was bij de bijdrage van de heer Kuijper, sorry. Daar zien wij geld, dat laten we al jaren liggen. Er staat voor miljoenen onroerend goed voor bedrijven leeg. Daar wordt geen OZB over betaald omdat de eigenaar alleen het eigenarendeel hoeft te betalen en niet het gebruikersdeel. Als we dat deel gaan ophalen bij de ondernemers, dan hebben we een hele smak met geld. Voor de rest zijn er meer dingen die geschrapt kunnen worden, bijvoorbeeld het fietspad in de Achtersluispolder waar wij niets in zien. Verder zijn er aanpassingen op de Thorbeckeweg mogelijk, omdat de 11.700 woningen die gepland waren in de Achtersluispolder niet meer doorgaan en de plannen daarop gebaseerd zijn. Wij zien zat mogelijkheden om geld te besparen.

02:26:16

Voorzitter: De heer Lopes.

02:26:16

De heer Lopes: Dank u wel, meneer Van Haasen. Een fijn antwoord, waar we zeker wat mee kunnen en wat ons een inkijkje in uw hoofd geeft. Ik hoor u net bijvoorbeeld ook iets zeggen over die acht procent rioolheffing. Begrijp me niet verkeerd, ik ga niet zeggen dat het laag is, maar u bent het met mij eens dat de inflatie tien procent is. Als wij acht procent rioolheffing toepassen, is dat in verhouding laag. Wat u vergeet te zeggen, dus ik vind het een beetje cherry picking wat u doet, is dat we de OZB alleen maar indexeren, en de afvalstoffenheffing gelijk houden. De woonlasten van de inwoners in Zaanstad stijgen, maar stijgen natuurlijk helemaal niet zo heel hoog. Ik vind het dus een beetje cherry picking dat u alleen de rioolheffing hier eruit pikt.

02:26:57

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:26:59

De heer Van Haasen: Ik begrijp het punt. Mijn algemene beschouwing duurt vijf minuten. Ik hoorde het belletje al gaan toen ik bijna klaar was. Ik heb hier een lijstje met voorbeelden. Afvalstoffenheffing Amsterdam 205 euro; Haarlem 155 euro; Purmerend 156 euro; Hoorn 152 euro. Bij ons is het hoger dan 300 euro. Het wordt

Verslag raadsvergadering 19 oktober

347 euro en 83 cent. Ik vind dat een heel groot verschil. Ik ben bang dat dit een verdienmodel wordt voor de gemeente.

02:27:31

Voorzitter: De heer Lopes.

02:27:32

De heer Lopes: Laatste keer, voorzitter. Dank u wel. Volgens mij is de afvalstoffenheffing kostendekkend. Als u zegt een verdienmodel, dat is niet zo. Laten we dat anders samen gaan uitzoeken, en dan gaan we elkaar nog daarover spreken.

02:27:44

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:27:46

De heer Van Haasen: Ik zit hier nu vijf jaar, en de laatste vijf jaar was er steeds sprake van een achterstand in het onderhoud. Daarom werd er gezegd dat het nodig was dat onze OZB zo hoog is. Nu staat er in de begroting dat er geen achterstand meer is. Met de huidige rioolheffing hebben wij de achterstand ingelopen, en daarom vinden wij het niet nodig om dat nu te verhogen. Het geld wat we gebruikt hebben om de achterstand in te lossen kunnen we nu als reserve gebruiken voor eventuele tegenslagen in het rioolonderhoud.

02:28:24

Voorzitter: De heer Lopes.

02:28:25

De heer Lopes: Eén checkvraag dan. U zei net afvalstoffenheffing. Bedoelt u daar de rioolheffing?

02:28:29

De heer Van Haasen: Sorry, ik bedoel de rioolheffing.

02:28:31

Voorzitter: De heer Kük.

02:28:31

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de heer Van Haasen voor de bijdrage. Een vraag. U heeft het over te dure woningen die gaan naar mensen buiten Zaanstad, en sociale huurwoningen die gaan naar statushouders. Betekent dat dan dat u eigenlijk de volledige woningbouw wilt stilzetten omdat het niet gaat naar de doelgroepen waar u het voor ogen heeft? Hoe moet ik dat zien?

02:28:54

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:28:57

De heer Van Haasen: Ik zei dat de sociale huurwoningen naar statushouders en spoedzoekers gaan. Wij waren laatst bij een werkbezoek bij de woningbouwvereniging, en die zei dat op dit moment hun core business was om statushouders en spoedzoekers woningen te geven, en dat de reguliere woningzoekende niet aan bod komt. Vandaar dat ik dit in mijn bijdrage heb opgeschreven. Wij vinden juist dat alle woningzoekenden de mogelijkheid moeten krijgen om een woning te krijgen. Wij krijgen vanuit het Rijk een steeds hogere

Verslag raadsvergadering 19 oktober

taakstelling opgelegd om statushouders woningen te geven, wat eigenlijk niet meer te bewerkstelligen is door de woningbouwverenigingen. Vandaar dit in mijn bijdrage.

02:29:43

Voorzitter: De heer Kük.

02:29:44

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter. Dat had ik begrepen, meneer Van Haasen. Alleen de vraag die ik heb is: als het Rijk ons een opgave geeft waar wij ons aan proberen te houden, en daarvoor dus steeds meer woningen bouwen, is het dan volgens u raadzaam om helemaal geen woning meer te bouwen zodat we ook niet aan die vraag kunnen voldoen?

02:30:04

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:30:06

De heer Van Haasen: Meneer Kük, wij hebben veel gepleit om juist middendure woningen te bouwen. Ik hoop dat onze bijdrages in het verleden ertoe hebben bijgedragen dat dit onder andere nu in het coalitieakkoord is opgenomen, dat er ook 30 procent middenhuur gebouwd gaat worden. Wij zien dat als je 30 procent sociaal en 30 procent middenhuur bouwt, dat er nog steeds 40 procent dure woningen worden gebouwd. Die dure woningen gaan over het algemeen niet naar Zaankanters. Een klein deel komt in de doorstroming terecht. Voor overgrote deel komen mensen van buiten onze gemeente, uit Amsterdam, uit Haarlem, uit Alkmaar onze kant op. Die kopen deze woningen, en dus voorzien wij niet in de behoefte van Zaankanters.

02:30:57

Voorzitter: Mevrouw De Groot. Nog een kleine reactie van de heer Kük. Kort absoluut, want er zijn nog vier andere sprekers.

02:31:03

De heer Kük: Dat was niet helemaal mijn vraag. Mijn vraag ligt vooral bijvoorbeeld bij de sociale huurwoningen. U geeft aan dat die op dit moment naar een doelgroep gaan waaraan u ze niet wenst te geven. Wat wilt u dan met de woningbouw voor de sociale huurwoningen? Moeten we dat stopzetten zodat ze niet worden vergeven?

02:31:17

Voorzitter: De heer Van Haasen, kort.

02:31:18

De heer Van Haasen: Wij pleiten natuurlijk ieder jaar, bij iedere begroting, om de voorrang voor statushouders af te schaffen. Als u dat nu weer doet, dan kunnen we de sociale huurwoningen die nu vrijkomen aan de reguliere woningzoekende geven, waar mevrouw De Groot van de SP altijd zo voor pleit.

02:31:39

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

02:31:42

Mevrouw De Groot: Voorzitter, dank u wel. Ik was naar dezelfde bijeenkomst als de heer Van Haasen. Volgens mij hebben de corporaties gezegd dat de meeste woningen die verhuurd worden aan mensen met een urgentie gaan, en dat het

Verslag raadsvergadering 19 oktober

daarom heel moeilijk is voor reguliere woningzoekenden om aan een sociale huurwoning te komen. Ik wil even teruggaan als we het hebben over sociale huurwoningen. Een groot probleem is namelijk de verhuurdersheffing van de afgelopen jaren. Daardoor hebben woningcorporaties heel weinig sociale huurwoningen kunnen bouwen. Dat is onder meer door de VVD in gang gezet. Nu is die afgeschaft en nu is er voor hen een hele grote inhaalslag te doen. Verder zou ik eigenlijk tegen de heer Van Haasen willen zeggen: misschien is het een keer verstandig om niet zo te praten over mensen die naar Nederland gevlucht zijn en hier moeten gaan wonen. Ik bedoel, als u uit een land met een oorlogssituatie kwam, zou u ook ergens anders naartoe gaan.

02:32:45

Voorzitter: De heer Van Haasen, en dan de heer Brekelmans op dit onderwerp.

02:32:47

De heer Van Haasen: Mevrouw De Groot, ik heb helemaal niets gezegd over mensen die hier naartoe komen. Ik heb alleen gezegd dat we de voorrang voor statushouders moeten afschaffen. Dat is het enigste wat ik heb gezegd. Wij zien elk half jaar gebeuren, zo'n twee maanden voordat het half jaar afloopt, dat Zaanstad de taakgestelde woningen heeft toebedeeld aan statushouders. Dat is voor ons op dit moment, omdat we niet anders kunnen, de kans om de rest van de woningen dat half jaar toe te wijzen aan Zaanse woningzoekende. Dat gebeurt niet. Zaanstad gaat door met het toewijzen van woningen aan statushouders omdat ze alvast een voorschotje willen nemen aan een eventuele taakstelling die over een half jaar gegeven gaat worden. Dat vinden wij een hele slechte zaak.

02:33:34

Voorzitter: Mevrouw De Groot, kort.

02:33:35

Mevrouw De Groot: Voorzitter, statushouders zijn juist die mensen die als vluchteling naar Nederland zijn gekomen en hier nu mogen blijven wonen voor kortere of langere tijd. Ik denk dat ook zij recht op een woning hebben, net als dat wij, als wij in de problemen zouden raken in Nederland, heel blij zouden zijn als we ergens in de wereld een woning zouden krijgen.

02:33:57

Voorzitter: Eerst de heer Brekelmans, en dan de reactie van de heer Van Haasen.

02:33:59

De heer Brekelmans: Voorzitter, dank u wel. Meneer Van Haasen, het college komt u eigenlijk tegemoet, want het college heeft het voor elkaar gekregen om met de woningbouwvereniging 74 woonunits neer te gaan zetten die alleen voor Zaanse starters zijn, voor starters en voor spoedzoekers. Alleen mensen die uit de Zaanstreek komen.

02:34:17

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:34:23

De heer Van Haasen: Ik zal eerst reageren op de heer Brekelmans. Wij zijn blij dat onze woningzoekende in containers kunnen wonen, omdat wij onze andere reguliere woningen weggeven aan statushouders. Dank u. Ik wil nog graag reageren op

Verslag raadsvergadering 19 oktober

mevrouw De Groot, want zij zegt dat statushouders net zoveel recht hebben op een woning als inwoners van Zaanstad. Dat is het nu juist net. De inwoners van Zaanstad hebben niet zoveel rechten als statushouders, want de statushouders hebben voorrang en de Zaankanters niet.

02:35:01

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij krijgt dit een gevolg in het Zaanstad Beraad. Dank u wel. Ik wil graag het woord geven aan de heer Mattens, maar niet nadat ik de volgende naam heb getrokken. Dat is die van de Partij van de Arbeid, die is na de Partij voor de Dieren. De heer Mattens.

02:35:19

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Ik ga het straks hebben over zwemmen, maar eerst even dit. In de wereld die de Partij voor de Dieren voor zich ziet staat niet welvaart, maar welzijn voorop. Daar komen we onbevreesd op voor het kwetsbare, leven we vreedzaam met elkaar samen in een groene, schone en ruime stad, en zijn de dieren vrolijk omdat ze bevrijd zijn uit de voedselketen. De klimaatcrisis is beperkt gebleven en de natuur gedijt. Er is voldoende schoon water en voedsel. We maken onszelf en elkaar niet meer gek door met geld dat we niet hebben spullen te kopen die we niet nodig hebben, om anderen die we niet eens mogen te impressioneren. Daar krijgen we veel voor terug. Contact met onze burens, prettige dorpen om in te wonen, en rustige straten waar kinderen veilig kunnen buitenspelen en kunnen leren fietsen.

02:36:14

De heer Mattens: Dat is wat wij ook terugkrijgen van onze inwoners als wij de stad intrekken met onze initiatiefbuurt of met de Partij voor de Dieren. Voorzitter, dat is een hele andere wereld dan waar we met deze begroting naartoe gaan. Ook al trekt dit college geld uit voor kansengelijkheid en klimaatadoptatie, de oorzaken van de echte problemen worden niet aangepakt. Wat we nu waarderen is nog steeds vooral welvaart. De radicale keuzes die gemaakt moeten worden, blijven uit. Zaanstad zegt niet: we stoppen met vervuiling, we stoppen met vervuilende fabrieken, we stoppen met gevaarlijke auto's. Nee, we zeggen vooral mooie, grote huizen, dikke auto's, veel spullen. Daar word je gelukkig van. Nee. Het besef dat het onze voortbestaanszekerheid kost, dat wordt verdrongen. Wat de Partij voor de Dieren betreft gaan we dat veranderen.

02:37:05

De heer Mattens: Voorzitter, wetenschappelijk onderzoek laat zien dat ons economische systeem faalt op tenminste twee fronten. Allereerst halen we onze klimaatambities niet, en als tweede zien we dat het sociaal welzijn van onze inwoners nog steeds achteruit loopt. Er is steeds meer bewijs dat heel rijke mensen niet meer gelukkig, maar eerder minder gelukkig worden. We moeten minder gaan consumeren en binnen de donut blijven. Dus iedereen boven het sociaal fundament, maar binnen de ecologische grenzen van onze planeet. Daarmee kunnen we veel mooie dingen bereiken, want het verkleinen van de kloof tussen rijk en arm leidt tot een veel kleinere impact van onze levensstijl op klimaat, natuur en milieu.

02:37:48

De heer Mattens: Er ontstaat ruimte voor menselijke behoeften die we door tijdgebrek zijn gaan verwaarlozen. We verwaarlozen onze mentale gezondheid, iets

Verslag raadsvergadering 19 oktober

dat we ongekend hard zien terugkomen in de jeugdzorg en in de problematiek rondom eenzaamheid. Onderzoek uit Frankrijk laat zien dat men gelukkiger zou zijn als het bbp slechts 60 procent van de omvang zou hebben als wat het vandaag de dag heeft. Dat betekent dat de rijksten wat moeten inleveren, maar dat het welzijn oplevert voor iedereen. Degrowth noemen we dat, een krimp van onze economie. Helaas zien we dat de Zaanse economische visie het dogma van economische groei niet loslaat.

02:38:33

De heer Mattens: Voorzitter, dan nu waarom ik in deze zwemoutfit sta. Wie vandaag de dag geboren wordt in Zaanstad, zal aan het eind van zijn leven daar niet meer kunnen leven. Aan het eind van deze eeuw staat de zeespiegel tweeënhalve meter hoger, dat blijkt uit de KNMI-klimaatscenario's. Tenminste, als we op dezelfde voet verdergaan. Dat is helaas wel wat dit college met deze begroting aan ons voorlegt. We spelen met vuur, of in dit geval met water. Daarom is degrowth nu juist zo belangrijk. We moeten gaan herwaarderen, datgene wat er echt toe doet. Dat gaat over alle economische sectoren in onze stad en daarbuiten heen, over hoe deze invloed hebben op de keuzes en de voetafdruk van onze inwoners.

02:39:19

De heer Mattens: Bijvoorbeeld via reclame, het aanzetten tot kopen van spullen die we in de regel niet nodig hebben. Niet nog meer reclame in de openbare ruimte, maar het stoppen met reclame voor fossiele subsidies en fossiele industrie. Zet in op hergebruik. Geen voedsel verspillen door de dierenindustrie te promoten, maar zet plantaardig, duurzaam voedsel in het zonnetje. Voorzitter, zo zijn er nog veel meer dingen waar wij kritisch op zijn, die de gemeente zelf doet. Tot slot, voorzitter. In ons pleidooi voor een economie waarin we rekening houden met het kwetsbare in het hier en nu, maar ook in het elders en later, trappen wij soms mensen op de tenen. Wat we voorstellen is ingrijpend, maar niets doen leidt tot veel pijnlijkere zaken. Pijnlijk is doorgaan met business as usual. We kunnen beter nu keuzes maken dan dat deze er straks niet meer zijn. Laten we de route kiezen naar een toekomst voor iedereen. Dank u wel, voorzitter.

02:40:23

Voorzitter: De heer Keijser.

02:40:33

De heer Keijser: Dank u, voorzitter. Ik heb nog nooit zo'n depressieve bijdrage gehoord. Punt één wil ik mijn afkeuring uitspreken over uw clowneske uitdossing, dat u daar zo staat. Ik dacht dat dit een serieuze aangelegenheid was en u gaat hier in zwemvest met een duikbril staan die, als ik het goed bekijk, vol zit met siliconen. Dat is ook heel natuurlijkonvriendelijk. Daar komt nog bij... U heet de Partij voor de Dieren, u zou betere partij voor de doemscenario's en voor het verbieden kunnen heten, want ik hoor allemaal dingen die niet mogen. We mogen niet meer dingen kopen die we niet nodig hebben. Dat bepaalt u waarschijnlijk. We mogen niet zoveel meer consumeren, en we mogen eigenlijk helemaal geen vlees meer eten. We moeten binnen 50 jaar verhuizen met z'n allen, want dan staan we minimaal tweeënhalve meter onder water. Ik wilde het hierbij laten. Ik ga even zitten. Ik moet dit verwerken, want ik heb nog nooit zoveel depressieve dingen gehoord als in uw betoog.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

02:41:31

Voorzitter: De heer Mattens.

02:41:32

De heer Mattens: Voorzitter, dit is precies wat deze coalitie en wat de POV voorstaat: het is geen keuzes maken, het is voor ons uitschuiven en doen alsof onze neus bloedt, en niet willen weten van de feiten. Eigenlijk zijn we als Partij voor de Dieren... Clownesk, dat zijn uw woorden. Het gaat erom dat de boodschap bij u binnenkomt. Het gaat erom dat we voor een enorme uitdaging staan met z'n allen, dat we de juiste keuzes moeten maken. Misschien niet, zoals vanavond eerder gezegd, dat we de hele stad moeten elektrificeren maar dat je moet kiezen en dat de POV opstaat in het college en zegt: we gaan dat slimmer doen, want we moeten klimaatneutraal worden, en we gaan bijvoorbeeld zo'n kunstmestfabriek niet openen. Maar die ideeën brengt u niet in. Het zou zo mooi zijn als de POV daar klimaatleiderschap in zou gaan tonen. Dat laat mij een positieve noot zetten.

02:42:23

Voorzitter: De heer Keijser.

02:42:26

De heer Keijser: Ik ben bang dat ik u moet teleurstellen. Wat u nu allemaal roept: "De POV stelt geen doelen, en de POV moet de klimaatambities hoog stellen." Ik weet niet zo goed hoe ik het moet gaan stellen. Ik heb net uitgelegd dat wij prima voor de verduurzaming zijn, maar dat het allemaal in verhouding moet zijn. Ik heb u net verteld dat als we met z'n allen van het gas afgaan en over twee jaar met z'n allen in de kou zitten... Liander heeft hier een presentatie gegeven. Ik heb het idee dat ik de enige was die in de zaal zat. Die man heeft zitten vertellen, hij heeft uitgelegd dat alle bekabeling die er ligt was neergelegd als eenrichtingsverkeer. Hij zegt: "Nu gaat iedereen ook stroom terugleveren. We gaan het niet meer redden. Het past niet in die kabels." Ik hoor u alleen maar: "We moeten verder en we moeten sneller en we moeten beter."

02:43:18

Voorzitter: De heer Mattens. Ik zie zeven andere sprekers. Ik denk dat het goed is dat we elkaar allemaal de tijd gunnen door kort te reflecteren. De heer Mattens.

02:43:24

De heer Mattens: Voorzitter, ik zeg dat we naar minder toe moeten. We zullen minder moeten gaan gebruiken. Ik wil de heer Keijser uitnodigen om ook die klimaatrapporten te lezen, onder andere die KNMI-klimaatscenario's. U kunt het doemdenken noemen. Het is wetenschap. Het is wetenschap waar wij naar luisteren en waar wij vanavond een punt over maken. We kunnen wel zeggen: "Het gaat niet in de kabels", en daarop blijven focussen. De andere kant van de medaille is dat wij enorme risico's nemen voor onze stad en voor onze inwoners.

02:43:53

Voorzitter: Eerst de heer Hoedemaeker, dan mevrouw Köseoglu.

02:43:56

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. Op dat laatste, het verminderen. Volgens mij gaat het energiegebruik in Zaanstad al hard naar beneden. Dat gaat misschien de Partij voor de Dieren niet snel genoeg, maar dat is wel een feit. Wat ik wel jammer

Verslag raadsvergadering 19 oktober

vind van uw verhaal is dat degrowth - krimp, laten we gewoon een Nederlands woord gebruiken - de enige oplossing is. Ik ben het met de Partij voor de Dieren eens dat als je gaat leven zoals in 1850, dat we dan een hele kleine CO2-voetprint hebben. We kunnen ook zeggen: laten we circulair worden en laten we de economie geld laten rondpompen, en laten we grondstoffen rondpompen in plaats van de aarde uitputten. Dan vindt u ons veel meer aan uw zijde. Wij zijn daar kennelijk een stuk optimistischer over dan u, dat dat gaat lukken.

02:44:48

Voorzitter: De heer Mattens.

02:44:48

De heer Mattens: Kort, voorzitter. Nee, ik denk dat we daar elkaar wel kunnen vinden. Zoals ik zei, kijken we vanuit het donutperspectief, dus iedereen boven dat sociaal fundament. Dat was in 1850 niet het geval.

02:44:59

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu en dan mevrouw De Groot.

02:45:02

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de heer Mattens danken voor zijn bijdrage. U had best veel plastic om. Dat we zuinig moeten zijn op het klimaat, daar zijn we het met elkaar over eens. Dat economische groei gepaard moet gaan met wat het effect is in de omgeving, milieu, natuur, daar zijn we het ook met elkaar over eens. Alleen houdt u hier een bijdrage waarvan ik denk: sommige dingen horen echt in de Kamer. Heel veel dingen zijn echt landelijk. Het stoppen van de fossiele subsidies, u heeft het over grote milieuvervuilende bedrijven. Dan heb je het over Tata Steel et cetera, daar gebeurt ook van alles en nog wat.

02:45:46

Mevrouw Köseoglu: Waar ik een beetje naar op zoek ben is: we behandelen nu de begroting. U schetst een bepaald scenario, maar u geeft daarbij geen alternatieven, of een perspectief, of een hoopvol perspectief. Daar ben ik nog naar op zoek. Ik ben het met uw ambities hoogover wel eens, maar aan de andere kant vind ik ook dat we realistisch moeten zijn en moeten kijken met de begroting die nu voor ons ligt en de kaders die wij hebben. Dus ik ben een beetje zoekende, niet naar dat hoogover verhaal, maar concreet naar Zaanstad, weer teruglanden.

02:46:22

Voorzitter: De heer Mattens.

02:46:23

De heer Mattens: Laat me één voorbeeld eruit pikken. Ik heb het gehad over reclames. Dat is natuurlijk iets wat in deze begroting bij uitstek naar voren komt, dat we 300.000 euro per jaar extra uit reclame moeten gaan halen. Ik denk dat dat echt een onderwerp is: hoe communiceren wij naar onze burgers? Wat staan wij toe? Wat ziet men? Reclame is en blijft een middel om mensen aan te zetten tot het kopen van dingen die ze in de regel niet nodig hebben. Daar moeten we niet aan willen meewerken. Dit is bij uitstek zo'n punt waarvan ik denk: het zijn kleine dingen, maar we kunnen een grote impact maken als stad.

02:46:58

Voorzitter: Mevrouw De Groot, en de heer Lopes daarna.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

02:47:01

Mevrouw De Groot: Dank u wel, meneer Mattens. Ik ben het grotendeels met u eens dat de wetenschap dit zegt over klimaatverandering. U zei: "De reclame zet ons aan tot meer consumentisme." Ik denk: waarom gaan we dan niet de reclamebelasting en de precariobelasting, waar die grote bakken buiten staan voor het Kruitvat, niet eens fors verhogen? Dan wordt het misschien wat minder.

02:47:28

Voorzitter: De heer Mattens.

02:47:29

De heer Mattens: Voorzitter, dat is natuurlijk één van de scenario's waarnaar je kan kijken. Het gaat er, denk ik, vooral om dat we nu gaan inzetten op dat er nog meer plekken gaan komen waar de reclameuitingen gegeven kunnen worden. Ik denk dat het faciliteren als gemeente niet wenselijk is.

02:47:46

Voorzitter: De heer Lopes, en dan mevrouw Stroo.

02:47:49

De heer Lopes: Voorzitter, dank u wel. Ik ben blij dat de heer Mattens dit betoog gegeven heeft. Dank u wel daarvoor. Ik ben vooral blij dat u gekozen heeft om een veiligheidsvest aan te doen, een zwemvest, en niet hier in uw zwembroek staat. U heeft het natuurlijk over het krimpen van de economie. U snapt dat ik daarvoor moet opstaan, want daar zijn wij als VVD zeker tegen. Wij zijn een groot voorstander van juist die economie laten groeien. Wij geloven dat de economie namelijk de basis is van hetgene waar wij als stad onze fundering op hebben. Wij praten namelijk over banen. Banen zijn mensen die geluk hebben, mensen die naar hun werk gaan, die daar een sociaal leven hebben. Waar ik eigenlijk naartoe wil, het is een heel lange intro: hoor ik de Partij voor de Dieren zeggen dat u minder banen wil creëren in Zaanstad? Dat is stap één.

02:48:34

Voorzitter: De heer Mattens.

02:48:34

De heer Mattens: Voorzitter, volgens mij heb ik dat niet gezegd. De donuteconomie, als wij dat perspectief van brede welvaart bijvoorbeeld richting de MRA hadden willen brengen, iets waar de heer Lopes mordicus tegen was... Als wij dat daar naartoe hadden kunnen brengen, hadden we een plan kunnen uitwerken waarbij we binnen de donut ervoor zorgen dat iedereen boven het sociaal fundament zit. Daar horen banen erbij, maar dat betekent niet ongebreidelde groei. Dat zijn twee verschillende dingen.

02:49:00

Voorzitter: De heer Lopes.

02:49:02

De heer Lopes: Niet alleen meneer Lopes was tegen uw amendement, dat was namelijk de meerderheid van de raad. Dat heeft u natuurlijk meegemaakt. Ik snap wat u zegt, maar toch hoor ik u zeggen: "We gaan bedrijven uit Zaanstad wegpesten", laat ik even mijn woorden gebruiken en niet uw woorden. U wilt namelijk wel blijven innoveren in plantaardig voedsel. Dat vind ik niet helemaal rijmen. We

Verslag raadsvergadering 19 oktober

hebben namelijk hier in Zaanstad heel veel bedrijven waar de VVD heel trots op is. Ik noem Exter, ik noem Van Wijngaarden, ik noem Aak die de afgelopen jaren echt stappen gemaakt hebben om uw geliefde plantaardige voedsel een stapje verder te helpen. Van Wijngaarden's assortiment wordt steeds meer vegan. Daar mag u natuurlijk heel blij mee zijn.

02:49:40

De heer Lopes: Aak heeft een fantastisch innovatiecentrum neergezet, waar veel onderzoek wordt gedaan naar plantaardig voedsel. Exter is is één van de hofleveranciers van De Vegetarische Slager. Ik weet niet of u dat eet, maar veel van uw achterban waarschijnlijk wel. Ik vind die twee dingen gewoon niet helemaal rijmen. Dat wij als Zaanstad trots moeten zijn, en dan is de Partij voor de Dieren de partij die zegt: "Laten we die bedrijven uit Zaanstad wegtrappen."

02:50:03

Voorzitter: De heer Mattens.

02:50:05

De heer Mattens: Nee, hier worden wel heel veel woorden in mijn mond gelegd. Hier worden drie voorbeelden aangehaald waar veel dingen over te zeggen zijn. Ik kan zo nog wel een paar andere voorbeelden opnoemen die in ons gebied plaatsvinden, waarvan ik denk: daar zouden we een stuk kritischer op kunnen zijn. Ik heb eerder genoemd de kunstmestfabriek. We zien ook dat een derde van de wereldwijde cacaoproductie hier door de Zaan gaat. Ik denk dat we daar best kritisch over mogen zijn. Of we dan ook de hele Noordzee willen volzetten, of ons Noordzeekanaalgebied, met windmolens, daarvoor schone energie gaan opwekken. Terwijl een derde, dus zo ongelooflijk veel cacao, de rest van de wereld overgescheept wordt. Dat zijn hele andere punten dan wat de heer Lopes aanhaalt.

02:50:46

Voorzitter: We zetten ook een punt achter deze discussie, want de tijd is om. Wij gaan door naar de Partij van de Arbeid. Mevrouw Köseoglu heeft zo direct het woord, en daarna komt de Groep Lassoij. Het woord is aan mevrouw Köseoglu.

02:51:02

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Wat mooi is aan de lokale politiek is dat je als politicus kan zien wat het effect is van de keuze die je destijds hebt gemaakt. Wij zijn blij dat wij de punten die we tijdens de voorjaarsnota hebben besproken en aangestipt zijn overgenomen in de begroting. Dat lezen we terug, en ik wil er concreet een paar opnoemen. Het niet vasthouden aan een sluitende begroting, daar zijn we eigenlijk heel erg blij mee. Zo tonen we aan dat we solidair staan naast de inwoners in Zaanstad. We zijn blij met de ontwikkeling van de economische visie omdat dat belangrijk is in Zaanstad om ervoor te zorgen dat we een woon-werk gemeente blijven, dat onze inspanning om armoede te bestrijden nog steeds de prioriteit heeft. Ook de betrokkenheid bij klimaatkwesties omdat een leefbare planeet de basis vormt voor ons voor voortbestaan.

02:52:05

Mevrouw Köseoglu: Lokale politiek is ook mooi omdat je direct contact hebt met bewoners. Je praat met veel mensen over het beleid wat we hier samenstellen en de keuzes die wij maken. Die nabijheid herinnert ons aan de kern van politiek, maar

Verslag raadsvergadering 19 oktober

confronteert ons soms ook met de harde realiteit. In de afgelopen weken heeft de realiteit mij ook diep geraakt. Ik wil een paar casussen hier voorleggen en bespreken. Een alleenstaande moeder is gescheiden, komt niet in aanmerking voor een woning, is werkloos, heeft een diploma, wil werken, kan niet, benadert de gemeente een half jaar tot anderhalf jaar. Geen reactie. Een toeslagenouder die al twee jaar wacht op een plan van aanpak, en uiteindelijk van de gemeente een antwoord krijgt op haar e-mail met het verzoek: "Als jij zo graag een plan van aanpak wil, stel hem dan maar zelf op." In de tussentijd is er al gewicht van drie casemanagers.

02:53:03

Mevrouw Köseoglu: Een jong gezin die uit noodzaak al acht jaar bij de ouders wonen en nu verplicht uit de woning gezet moeten worden omdat de ouder is overleden. Je komt niet in aanmerking voor een sociale huurwoning, de vrije sector is te duur. Je gaat naar het sociale wijkteam, wordt verwezen naar de woningcorporatie, vervolgens word je doorverwezen naar het sociale wijkteam met uitkomst: "We kunnen niks voor u betekenen." Er is hier iets vreemds aan de hand. Uiteindelijk, hoe minder je hebt, hoe meer je afhankelijk bent van de gemeente en de overheid, hoe ingewikkelder de overheid en het proces ook voor je wordt. Ik vroeg mij af: wat heeft het voor nut wat wij hier in de raad met elkaar bespreken? Wat merkt de inwoner daar concreet van?

02:53:52

Mevrouw Köseoglu: Voorzitter, de komende week gaan we in Zaanstad uitgebreid spreken over verschillende programma's, voornemens en activiteiten. Wij willen een drietal punten hier gaan noemen. Wij hebben in het coalitieakkoord aangegeven dat we slagen willen maken. Dat betekent dat, om die slagen te kunnen maken, het ambtenarenapparaat voldoende capaciteit moet hebben. Daarvoor hebben we gericht gekozen, zodat de kloof tussen de overheid en burger gedicht kan worden, vertrouwen in de overheid hersteld kan worden, en dat we daadwerkelijk naast de inwoner kunnen staan. We zijn heel erg benieuwd in hoeverre de organisatie daadwerkelijk de uitdagingen van vandaag aankan.

02:54:30

Mevrouw Köseoglu: Daarnaast hebben we ook gezegd dat wij gebiedsgericht willen werken. Met andere woorden: we gaan per gebied kijken wat dat gebied nodig heeft op basis van hoe dat gebied eruit ziet, en om maatwerk toe te passen. Met andere woorden: ongelijk investeren om gelijkheid te bevorderen. We zien in het coalitieakkoord dat de focus ligt op Zaanstad-Oost. Dat is terecht, maar we vragen ons ook af: waar, hoe en wanneer krijgt dit gebiedsgericht werken zijn uitwerking? Betaalbare woningen, daar hebben we al eerder een agenda-initiatief over ingediend. Wij vinden dat er daadwerkelijk werk gemaakt moet worden van de zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming. Daarnaast bestaanszekerheid. Het zal u allemaal niet verbazen dat wij van mening zijn dat het tijd is om werk te maken van basisbanen. Daarnaast zijn we benieuwd naar de pilot die destijds is uitgevoerd door Werkom, dat heette toen perspectief of ontwikkelbanen. We zijn benieuwd naar de effecten en wat het betekent voor de toekomst.

02:55:33

Mevrouw Köseoglu: Tot slot jeugdzorg. In de aankomende periode zal ook in Zaanstad de jeugdzorg in het teken staan van de hervormingsagenda jeugd.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

Zaanstad is hier al mee aan de slag gegaan. Daar zijn we heel blij mee. Wij zullen het de komende periode in de debatten meer gaan hebben over het normaliseren van de jeugdzorg. Ook willen wij ons, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen, richten op betere participatie van kinderen en jongeren. Wij willen juist de stem van onze toekomstige inwoners beter verankeren in bijvoorbeeld de keuzes die wij maken. Voorzitter, tot slot. Voor de Partij van de Arbeid staat in ieder geval het volgende vast: de bestaanszekerheid van een groeiende groep mensen staat op het spel. Deze ongelijkheid is onaanvaardbaar in onze stad, en dat vereist solidariteit. Dank u wel.

02:56:19

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:56:24

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. bedankt voor uw bijdrage, mevrouw Köseoglu. Ik hoor u zeggen dat u blij bent met een niet-sluitende begroting, omdat u daarmee solidair bent met de inwoners van Zaanstad. Bedoelt u daarmee de inwoners die door de hoge lokale lasten ook geen sluitende begroting hebben en schulden moeten maken om hun rekeningen te betalen?

02:56:50

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

02:56:54

Mevrouw Köseoglu: U moet dat even concretiseren, want u heeft het over de hoge lokale lasten. Volgens mij gaan wij de lokale lasten helemaal niet zelf er bovenop verhogen.

02:57:06

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:57:11

De heer Van Haasen: De PvdA zit al tig jaar in het college en is medeverantwoordelijk voor de hoge lasten die wij hebben hier in Zaanstad, die één van de hoogste in Nederland zijn. Wat ik net al aangaf, de rioolheffing gaat weer met acht procent omhoog, terwijl er een motie is aangenomen in de raad om differentiatie te onderzoeken, om alleenstaanden en eventueel ouderen lagere lokale lasten te geven. Daar horen we ook niks van. Dank u.

02:57:38

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

02:57:42

Mevrouw Köseoglu: Over de niet-sluitende begroting: daarvan hebben we tijdens de behandeling van de voorjaarsnota al aangegeven, en ik herhaal het nu ook... Ik ga hem terugdraaien, want vinden wij het als Zaanstad of als politiek nog acceptabel dat wij ontzettend met elkaar het debat moeten voeren over waarop we moeten bezuinigen, terwijl het Rijk ons structureel veel meer taken geeft? Bent u het met mij eens dat wij als Zaanstad naast de inwoner moeten gaan staan en moeten zeggen tegen het Rijk: "Je kort ons wel, maar ik kan mijn dienstverlening niet meer leveren, en de inwoner ondervindt daar de lasten van." Mijn vraag aan u is: vindt u dat wij, koste wat het kost, in dit geval het Rijk moeten gaan pleasen of toch een signaal moeten afgeven naar het Rijk dat het zo niet langer kan?

Verslag raadsvergadering 19 oktober

02:58:40

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:58:42

De heer Van Haasen: Goed dat u dat vraagt. Eén van onze kernpunten is altijd zo laag mogelijke lasten voor burgers en bedrijven. Wij vinden zeker dat wij een signaal moeten afgeven naar het Rijk, omdat wij niet uitkomen met de fondsen die wij van hen krijgen. Tegelijkertijd wringt dit college zich in allerlei bochten om bijvoorbeeld 1.000 extra asielzoekers te gaan opvangen in Zaanstad, om het rijk te pleasen. Dan kan u wel zeggen: "Dat kost Zaanstad niets", maar dat wordt betaald van gemeenschapsgeld. Gemeenschapsgeld wat ook door de Zaankanters wordt opgebracht.

02:59:17

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

02:59:19

Mevrouw Köseoglu: Ik zeg niet dat het Zaanstad niks kost. Ik heb eigenlijk helemaal niks gezegd over asielzoekers. Dat zegt u zelf nu. Dat is inderdaad een taak die wij krijgen van het Rijk.

02:59:29

Voorzitter: De heer Van Haasen.

02:59:31

De heer Van Haasen: Dat is niet waar, want die 1.000 extra asielzoekers, dat is geen taak die wij krijgen. Wij vangen 620 asielzoekers op en het ligt al boven de norm van de Dwangwet die aangenomen is in de Tweede Kamer en die misschien nog door de Eerste Kamer heen moet gaan. Die 1.000 die wij extra gaan opvangen op de Gerrit Bolkade, dat is extra, om extra fondsen te werven. Het is gewoon centen verdienen voor de gemeente om hobby's van dit college uit te voeren. Maar niet meer dan dat.

03:00:07

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu, kort. Dan gaan we naar de andere sprekers die staan te trappelen

03:00:10

Mevrouw Köseoglu: Ja, over centen verdienen. Ik ben heel erg trots eigenlijk. Ik ben trots op Zaanstad, dat wij elke keer, altijd als er een crisis is of wat dan ook: wij zetten altijd een stap voor. Ik hoop dat andere gemeentes daar een voorbeeld aan kunnen nemen. Ik ben er trots op dat wij een hele solidaire stad zijn.

03:00:30

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

03:00:33

Mevrouw Van 't Veer: Dank u, voorzitter. Ik hoorde net mevrouw Köseoglu tegen de Partij voor de Dieren zeggen: "Die duurzaamheidsambities, daar kunnen we elkaar helemaal vinden." Vraag ik me ook af waar u tijdens het coalitieakkoord was, want onze duurzaamheidsambities komen niet overeen met de Partij voor de Dieren. Daar hoor ik u straks graag over. Dan het volgende: u noemt een aantal problemen in de samenleving: "Dit gaan we oplossen, en dat gaan we oplossen." U noemt best wel complexe zaken. Ik vraag me af: hoe gaat de Partij van de Arbeid dat oplossen?

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:01:02

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

03:01:04

De heer Lopes: U moet uw laatste vraag beter stellen. "Ik ga dat oplossen", dat heb ik niet gezegd. U moet concreet uw vraag stellen. Stel hem opnieuw, dan kan ik concreet erop antwoorden. Wat betreft uw eerste vraag: ik heb gezegd dat ik het eens ben met de ambities en dat hele hoogover verhaal van de heer Mattens. Ik zie u popelen om te reageren. Ik ben wel degene die een handtekening gezet heeft onder het coalitieakkoord, waarvan ik vind dat wij wel degelijk ambities laten zien op het gebied van klimaat. Ik spreek dat niet tegen, en ik zet het hier niet ter discussie.

03:01:45

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

03:01:47

Mevrouw Van 't Veer: Voorzitter, het klopt zeker dat er ambities staan met betrekking tot duurzaamheid in ons coalitieakkoord. Dat deze ambities net zo hoog zijn als die van Partij voor de Dieren, dat is niet zo. Ik hoor u net zeggen: "Ik kan me vinden in de ambities van de Partij voor de Dieren." Dat verschilt echt van wat er in ons coalitieakkoord staat.

03:02:03

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

03:02:05

Mevrouw Köseoglu: Ik vind dit eigenlijk best grappig. Ik zal het nog een keer toelichten. Ik zeg dat als het gaat om de economie, klimaat tegenwoordig heel belangrijk is. Dat had ik gezegd. U probeert nu dingen in de mond te leggen wat niet heb gezegd. Ik sta achter het coalitieakkoord, mevrouw Van 't Veer.

03:02:25

Voorzitter: Mevrouw Van 't Veer.

03:02:26

Mevrouw Van 't Veer: Dank u, voorzitter. Ik wil deze discussie niet langer maken. Als ik mevrouw Köseoglu nog één ding mag meegeven: ik merk het de hele avond al, dit is ook weer een persoonlijke opmerking, schattig. Die moet dit doen. Vind ik niet helemaal netjes en gepast om dat op deze manier in zo'n zaal te bespreken. Laten we het over de inhoud hebben.

03:02:42

Mevrouw Köseoglu: Goed, excuus.

03:02:44

Voorzitter: Sowieso goed om elkaar niet in de maling te nemen en elkaar persoonlijk aan te spreken. Heel goed. De heer Hoedemaeker.

03:02:50

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. Ik hoorde mevrouw Köseoglu een warm pleidooi houden over de basisbanen. Dat is niet de eerste keer dat ze dat doet. Dat is natuurlijk één van die beroemde stokpaardjes die we allemaal een beetje hebben. Eén zin later kwam: "Wij wachten de resultaten van de pilot van de basisbanen, ontwikkelbanen - ze hebben de afgelopen decennia ook andere namen gehad - af,

Verslag raadsvergadering 19 oktober

en dan vraag ik aan de Partij van de Arbeid: is dat niet verkeerd om? We moeten we niet eerst de pilot afwachten en daarna eventueel een warm pleidooi houden, of niet, voor de basisbanen?

03:03:27

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

03:03:30

Mevrouw Köseoglu: Nee, vind ik helemaal niet. Wij houden altijd een warm pleidooi voor basisbanen. In Groningen en op andere plekken zijn er allerlei rapporten verschenen waaruit heel duidelijk naar voren is gekomen dat basisbaan wel degelijk effecten hebben. Ik zou eigenlijk Groningen als voorbeeld willen geven. Dat neemt niet weg dat ik benieuwd ben naar de effecten van de pilot die hier zijn uitgevoerd. De een sluit het ander niet uit, wat mij betreft.

03:03:56

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

03:03:58

De heer Hoedemaeker: Is die pilot dan zo anders als wat elders in het land wordt gedaan? Dat geloof ik niet.

03:04:02

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

03:04:05

Mevrouw Köseoglu: Het eerlijke antwoord is: dat weet ik eigenlijk niet, dus daarom ben ik er echt benieuwd naar.

03:04:11

Voorzitter: De heer Mattens.

03:04:14

De heer Mattens: Dank, voorzitter. Ik ging hier staan met de gedachte een vraag te stellen over bestaanszekerheid in relatie tot voortbestaanszekerheid, en eigenlijk dezelfde vraag aan mevrouw Köseoglu te stellen over of ze vindt dat dit college genoeg doet op het gebied van verduurzaming. Toen ontstond het debatje tussen mevrouw Van 't Veer en mevrouw Kösesoglu over of men vindt dat ze zich aan het coalitieakkoord houden. Als ik het goed zeg, staat in het coalitieakkoord dat we met deze stad klimaatneutraal zouden moeten zijn tussen 2030 en 2040. Dat is opgeschoven ten opzichte van eerdere coalitieakkoorden, maar dat staat in dit huidige coalitieakkoord, volgens mij. Vindt mevrouw Köseoglu dat het college voldoende doet om aan te tonen dat ze in staat is om klimaatneutraal te zijn tussen 2030 en 2040? Dus iets wat in het coalitieakkoord staat.

03:05:05

Mevrouw Köseoglu: Ja.

03:05:06

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu, heeft al geantwoord. Nog een vraag daarop?

03:05:11

De heer Mattens: Ja, dan ben ik benieuwd op basis van waarvan zij dat vindt.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:05:15

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

03:05:19

Mevrouw Köseoglu: Dit wordt dan ook weer zo'n interessant debatje. Het volgende: de begroting lezen wij natuurlijk, en daar staat duidelijk in wat wij willen gaan doen als het gaat om de klimaatmaatregelen. Dat het niet voldoet aan uw wensen en ambities, prima. Wij doen binnen de kaders die wij hebben het maximale, en daar ben ik heel blij mee.

03:05:46

Voorzitter: De heer Mattens.

03:05:47

De heer Mattens: Voorzitter, dat het niet is wat ik wil, daar gaat het niet om. Het gaat volgens mij over het fundamentele punt: doet dit college genoeg om aan zijn eigen belofte te voldoen, die 2030 2040? Het gaat niet om mij.

03:06:01

Voorzitter: Mevrouw Kösesoglu.

03:06:03

Mevrouw Köseoglu: Ik heb toch ja gezegd?

03:06:06

Voorzitter: De heer Lopes.

03:06:08

De heer Lopes: Voorzitter, dank u wel. De heer Kük had net het verkeerde betoog voor zijn neus. Ik vroeg me af of mevrouw Köseoglu dat ook had. Wij horen haar namelijk een warm pleidooi houden voor de lokale politiek. Volgens mij staat u op de lijst voor de landelijke politiek, dus bent u kennelijk een beetje klaar met de lokale politiek. Daar wil ik het niet met u over hebben. Waar ik het wel met u over wil hebben, en daarom ben ik nieuwsgierig of u niet een jaartje achterloopt met uw verhaal, is dat de koopkracht van de minst rijken in onze stad het afgelopen jaar is toegenomen. De kloof is kleiner geworden, terwijl ik u volgens mij hoor zeggen dat de kloof groter is geworden. Als we kijken naar de energietoeslag die er is en welke toeslagen we in Zaanstad allemaal hebben - en terecht, begrijp me niet verkeerd - voor de armen, dan denk ik dat het in Zaanstad helemaal niet zo slecht is hier. Ik hoor daar graag meer over van u.

03:06:58

Voorzitter: Kort antwoord want de tijd is om.

03:07:01

Mevrouw Köseoglu: U verbindt dat aan koopkracht, terwijl ik met de kloof meer de overheid versus inwoner bedoelde. Dat was het. Voorzitter, nu de tijd toch om is... Ik wil toch en plein publique even mijn excuses aanbieden, want u had gelijk. Ik had het helemaal niet zo moeten zeggen. Emotie.

03:07:17

Voorzitter: Daarmee kunnen wij door met de groep Lassoij. Mevrouw Lassoij heeft zo het woord, maar niet nadat ik de volgende partij heb geloot. Dat is de VVD, na de groep Lassoij. Mevrouw Lassoij heeft het woord.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:07:33

Mevrouw Lassoij: Voorzitter, dank u wel. Ik begin met een hele originele openingszin: de wereld staat in brand. Die heb ik al een paar keer gehoord vanavond. Ik heb nog overwogen een leuke vermomming, maar die kon ik niet zo gauw vinden. Inderdaad, de wereld staat in brand en het lijkt wel of het steeds erger wordt. Een meerderheid van de Nederlanders maakt zich zorgen over polarisatie. Ik denk daarbij aan de verslechterde omgangsvormen en verharding in het politieke en publieke debat. Ook ergeren mensen zich aan uitingen, en die zelfs extreem of radicaal ervaren. Er is minder begrip en respect voor elkaars mening of overtuiging, en de verhoudingen worden op scherp gesteld. Dit beïnvloedt hoe we met elkaar omgaan, met alle gevolgen van dien.

03:08:23

Mevrouw Lassoij: Vooralsnog lijkt het in Zaanstad mee te vallen en blijven excessen uit. Wel merken wij dat er veel onvrede is onder de Zaanse bewoners en dat ze zich niet gehoord voelen door de gemeente. Klachten over het niet bijhouden van de openbare ruimte, het gevoel van onveiligheid op straat, het gebrek aan woningen, en de toenemende armoede. Er is weinig vertrouwen in de Zaanse politiek. Inmiddels zien wij wel goede dingen gebeuren. De resultaten die geboekt worden, net als het Pact Zaanstad-Oost; de jongerenwerkers in de Poelenburg die zich met hart en ziel inzetten en adequaat reageren op de signalen uit de buurt. Er wordt meer en beter ingezet op het participatietraject met nieuwe ontwikkelingen. We zien dat de extra inzet van de jeugdboa's hun nut bewijzen, om maar een paar voorbeelden te noemen.

03:09:14

Mevrouw Lassoij: Ook de opvang van asielzoekers, die in eerste instantie weerstand opriep, maar uiteindelijk toch door een hele goede begeleiding zo goed als zonder problemen verloopt. Wij zijn als partij nieuw in de raad en zitten in een interessante ontdekkingsreis. Dat geldt zeker voor het beoordelen van de begroting. Moeilijk is het niet om te zien dat het financieel lastige tijden voor Zaanstad worden en dat er keuzes gemaakt moeten worden. De stelling van het college om geen geld uit te geven aan nieuw beleid, maar te investeren om het huidige beleid goed uit te voeren, onderschrijven wij dan ook.

03:09:48

Mevrouw Lassoij: Onze keuze is gericht op de basis op orde, en dat ambities die niet direct nodig zijn worden uitgesteld. Als voorbeeld noem ik het fietspad in de Achtersluispolder. Er ligt al een prima fietspad, en om hieraan geen geld uit te geven is goed uit te leggen aan de inwoners. Onder basis op orde noem ik ook armoedebestrijding. Er is veel verborgen armoede, zeker onder de ouderen. Sociale wijkteams vervullen hierin een belangrijke ondersteunende rol. We moeten het meer inzetten op een uitbreiding van de capaciteit voor deze teams. Volgend jaar bestaat Zaanstad 50 jaar. Daar zijn we trots op.

03:10:27

Mevrouw Lassoij: Minder trots zijn wij op hetgeen bezoekers aan onze stad ervaren als zij het station uitkomen. Dat is geen visitekaartje. De inrichting van het stationplein roept verwarring op, links en rechts passerende fietsers en scooters op een voetpad. Of is het een fietspad? Men heeft geen idee. Zoeken naar een taxi, en

Verslag raadsvergadering 19 oktober

nog maar te zwijgen over de werking van de roltrap en de vieze liften. Hoe kan het zijn dat wij dat niet onder controle krijgen? Zolang dit niet verandert zal dit de mening van de inwoners over het handelen van de gemeente negatief beïnvloeden. Dat is jammer, want we weten allemaal dat er door iedereen in het stadhuis keihard wordt gewerkt om van Zaanstad die mooie plek te maken waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Dank u.

03:11:15

Voorzitter: Wie kan ik het woord geven? Geen reactie. Eenmaal, andermaal. Dan gaan wij door naar de VVD, en daarna komt de ChristenUnie. Mevrouw Veurink heeft daarna het woord. Het woord is nu aan de heer Lopes.

03:11:42

De heer Lopes: Voorzitter, dank u wel. Het eerlijke verhaal deze keer is dat ik in de voorbereiding van de algemene beschouwingen de beschouwingen van juni van de VVD terugkeek. Ik moest concluderen dat het begin van mijn verhaal vrijwel identiek kan zijn. Zoals u wellicht weet, is de titel van ons verkiezingsprogramma 'Zaanse trots'. Wij als VVD'ers, en gelukkig hebben andere partijen in de zaal het ook gelezen, zijn trots op onze stad. Wij zijn trots op de mensen in deze zaal. Wij zijn trots op de ondernemers in de stad, en zo kan ik nog even doorgaan waar we allemaal trots op zijn. Toen ik de begroting zag die ons momenteel voorligt, moet ik eerlijk zeggen dat wij niet zo trots daarop waren. Wij kijken tegen een niet-sluitende meerjarenbegroting aan. We gaan als stad meer geld uitgeven dan we hebben in de jaren 2026 en 2027. Daar baalt de VVD van. Het is iets wat wij liever niet hadden gezien.

03:12:33

De heer Lopes: Bij de aanbidding van deze begroting zei de wethouder financiën dat het college enkele bezuinigingen niet heeft willen doorvoeren omdat het college wil blijven investeren in onze gemeente, en ook de mensen in deze gemeente. Wat hier meespeelt, is dat het ons vrijwel elk jaar niet lukt om het geld op te maken door bijvoorbeeld de blijvende tekorten aan collega's binnen dit huis. Dit college durft keuzes te maken voor de toekomst. Hier zitten ook maatregelen bij die misschien een beetje vervelend zijn, maar wel noodzakelijk om te voorkomen dat de financiële problemen alleen maar groter worden. Soms moet je ruimte geven en soms moet je grenzen stellen.

03:13:09

De heer Lopes: Voor de VVD is het belangrijk dat tekorten worden aangepakt door minder uit te geven. Nadrukkelijk niet door de belastingen te verhogen. Als wij kijken naar de begroting die nu voorligt, dan zien wij dat wij te maken hebben met een indexatie van de OZB, de afvalstoffen blijven gelijk, en de rioolheffing laat een duidelijke sprong zien. De kosten voor de inwoners van Zaanstad stijgen. Dat is zeker het eerlijke verhaal. Wanneer wij deze wegzetten tegen de stijging in de gemeentes om ons heen, of de inflatie waar vele bedrijven ons mee om de oren gooien, dan zien wij dat de pijn gelukkig minimaal is gebleven. Daar zijn we een klein beetje trots op.

03:13:47

De heer Lopes: Dan willen we u meenemen in enkele punten waarbij onze mondhoeven omhoog gingen. Het plan 'Maak Zaanstad' waarvan de VVD één van

Verslag raadsvergadering 19 oktober

de founding fathers is, begint voor steeds meer inwoners zichtbaarder te worden. Bouwkranen bepalen de skyline van Zaanstad. Dit is iets wat wij ook de komende jaren steeds meer hopen te zien in de randen van onze gemeente. Veel kleine en grote Zaanse bedrijven zijn op eigen initiatief druk bezig met verduurzamen. Dat vinden wij heel goed en daar zijn wij trots op. De uitvoering van de economische visie gaat starten. Dat was iets waar zeker mijn eigen mondhoeken flink van omhoog gingen. Een goed draaiende economie zorgt namelijk voor de nodige financiële middelen, waarmee we maatschappelijke doelen die we hebben in deze stad kunnen gaan bereiken.

03:14:27

De heer Lopes: Zoals ook bepleit bij de behandeling van de voorjaarsnota, snappen wij dat niet de hele visie direct doorgevoerd kan worden. We zijn blij te lezen dat er een stap gemaakt gaat worden om het onderwijs en de arbeidsmarkt goed op elkaar te laten aansluiten. Hier ligt namelijk de toekomst voor een sterke economie in Zaanstad. Het is natuurlijk niet alleen Hosanna, ik zei het net al. Wij zien als VVD ook zorgenpunten waarbij onze mondhoeken niet meteen omhoog gingen. De gemeente groeit. Dit zorgt ervoor dat het college komend jaar 15 miljoen euro extra beschikbaar stelt voor jeugd-Wmo en armoedebestrijding. De vraag die wij als VVD meteen stellen: krijgen we dit jaar dat geld wel op, of gaat het college ons wederom een onderuitputting op dit domein presenteren?

03:15:07

De heer Lopes: Gelukkig zien wij dat door deze groei, waaraan ik net al even refereerde, ook extra geld beschikbaar gemaakt wordt voor handhaving. Specifiek hier wil ik alvast een aankondiging doen dat er een agenda-initiatief komt van de VVD om de jeugdcriminaliteit in Zaanstad aan te pakken. De uitwerking van de infrastructuurplannen duurt veel te lang. Andere partijen hebben dat ook genoemd vandaag. Het verkeer loopt in Zaanstad steeds meer vast. Alle mobiliteitsbewegingen zullen alleen maar toenemen zolang onze gemeente blijft groeien. Elke dinsdag en elke donderdag fiets ik langs de provinciale weg, en dan zie ik dat daar alleen maar files staan. Dat moet snel opgelost worden. De oplossing is de A8/A9, ik zal het hier nog een keer noemen.

03:15:46

De heer Lopes: De files rond Westerwating zijn ook makkelijk op te lossen. Een derde ontsluiting, of de busbrug eindelijk eens openknallen. De VVD zal hierop blijven hameren en de ontwikkelingen scherp in de gaten houden. Het is wederom goed dat het college juist in deze onzekere tijden verantwoordelijkheid durft te nemen voor ons deel van het probleem 2026. Het college is conform de denklijnen ook scherper aan de wind gaan varen. Met deze niet-sluitende begroting geven wij samen met andere gemeentes een duidelijk signaal af in Den Haag. Wij roepen vanaf deze plek het college op om hiermee door te blijven gaan. Die harde lobby moet daar gehoord worden. Meer taken is meer knaken, we hebben het met z'n allen vaker gezegd.

03:16:27

De heer Lopes: Ook onverwacht zullen wij dit jaar geld moeten uitgeven aan een verkiezing. De mensen in onze stad hebben op 22 november de mogelijkheid om te kiezen voor een partij die de problemen alleen maar voor zich uit blijft schuiven en

Verslag raadsvergadering 19 oktober

blijft geloven in gratis geld en het boek van Rupsje Nooitgenoeg misschien iets te vaak heeft gelezen, of te kiezen voor een partij die wel verantwoordelijkheid durft te nemen en de problemen van nu en in de toekomst wil oplossen. Een partij die zich realiseert wat nodig is in Nederland. Een overheid die jou niet vertelt hoe jij je leven moet inrichten, maar gelooft in de kracht van het individu. Een overheid, en wij als lokale politici zijn hier onderdeel van, die mensen niet klein houdt maar hen juist laten groeien en trots laat zijn op hun prestaties. Een land dat ruimte geeft en tegelijkertijd grenzen stelt.

03:17:12

Voorzitter: Er zijn veel reacties. Dat betekent dat we allemaal kort op elkaar reageren, alstublieft. De heer Van Haasen ten eerste.

03:17:18

De heer Van Haasen: Dank u wel, voorzitter. Bedankt, meneer Lopes, voor uw bijdrage. Ik kan me in veel dingen vinden, vooral uw zorgen die u uitspreekt. U had het over openstelling van de busbrug, daar wil ik nader op ingaan. Drie jaar geleden hebben we het besproken en budget vrijgemaakt om de ringweg in Westenkoog aan te pakken en fietsveilig te maken, zodat op termijn de busbrug open kan. Door het gebrek aan daadkracht van dit college, is de ringweg 2,8 miljoen euro duurder geworden. Het is eigenlijk nog steeds niet gerealiseerd. Tegen de tijd dat die misschien eens gerealiseerd gaat worden, zijn we misschien 3,5 of 4 miljoen euro verder. Vindt u niet dat we dit soort dingen veel sneller moeten oppakken als een besluit hierover genomen wordt?

03:18:07

Voorzitter: De heer Lopes.

03:18:10

De heer Lopes: Het korte antwoord is natuurlijk ja. Ik ben het eigenlijk voor 98 procent met uw betoog eens. Het enige waarmee ik het niet eens ben, is dat stukje over de daadkracht van dit college. Ik denk dat het college erg zijn best doet, maar dat we aanlopen tegen regeltjes die wij niet zelf maken. Ik noem bijvoorbeeld een stikstofprobleem waar we ernstig mee te maken hebben.

03:18:27

Voorzitter: Merouw Stroo.

03:18:32

Mevrouw Stroo: Dank u, voorzitter. Meneer Lopes, dank u wel voor uw betoog. Vol passie, zoals we van u gewend zijn. Er is eigenlijk heel veel waarop ik u zou willen bevragen, maar omwille van de tijd pak ik er eentje uit. Ik hoorde u iets zeggen over bouwkranen, daar bent u groot fan. U wilde die bouwkranen ook aan de randen van onze gemeente zien. Betekent dat dat u bent voor bouwen in het groen?

03:19:08

Voorzitter: De heer Lopes.

03:19:10

De heer Lopes: U had uw tijd kunnen besparen, want ik weet het antwoord: ja, ik ben voor bouwen in het groen.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:19:14

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

03:19:22

Mevrouw Stroo: Kunt u een aantal locaties geven? Welke heeft u op het oog?

03:19:28

Voorzitter: De heer Lopes.

03:19:29

De heer Lopes: Ik kan u zeker een locatie geven. Het Guisveld. Los van of het wel of niet mag, wij zouden heel graag in het Guisveld een strookje erbij willen trekken bij Zaandijk.

03:19:41

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

03:19:44

Mevrouw Stroo: Bedoelt u dat terrein waar de hockeyvereniging naartoe wil? Wilt u dat gebruiken voor woningbouw?

03:19:50

Voorzitter: De heer Lopes.

03:19:51

De heer Lopes: Nee, als we dat terrein pakken, daar willen we graag de hockeyvereniging hebben. Het zou nog mooier zijn als KFC ook daarheen gaat, zodat we het stukje waar nu KFC zit vrijmaken voor woningen. Het is een hartstikke mooie strook, daar bij het station. Ik denk dat het één van de beste plekken is die we heel snel zouden kunnen ontwikkelen. Dan bouwen we wel in het groen, maar het groen in dit geval zijn dan grasvelden van KFC.

03:20:12

Mevrouw Stroo: Dat is kunstgras, meneer Lopes.

03:20:15

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

03:20:16

De heer Lopes: Die zijn ook groen.

03:20:20

Mevrouw De Groot: Voorzitter, er zijn natuurlijk een paar luchtkastelen. Eén ervan is bouwen in het Guisveld. De busbrug gaat open voor 24 uur, dat is ook een luchtkasteel. Maar het grootste luchtkasteel is de A8/A9. U zegt: "We moeten niet zoveel geld uitgeven", dus is het misschien ook verstandig om te zeggen: er is eigenlijk geen enkele kans dat de A8/A9 wordt aangelegd. Zullen we er maar niet eens mee ophouden?

03:20:52

Voorzitter: De heer Lopes.

03:20:55

De heer Lopes: Nee, laten we daar niet mee ophouden. Anders hadden we het natuurlijk niet weer in de begroting opgenomen. We kunnen het er iedere keer over hebben, mevrouw De Groot. Wij verschillen daarin echt van mening. Wij denken dat

Verslag raadsvergadering 19 oktober

de A8/A9 nog steeds aangelegd kan worden. Er zit nu ook een nieuwe staten in Noord-Holland die daar ook meer voor openstaan dan de vorige. Elke stap die kant op is er één.

03:21:23

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

03:21:24

Mevrouw De Groot: Meneer Lopes, eigenlijk gelooft u in de aanleg van een weg die financieel niet haalbaar is, waarin de andere gemeentes die meegetekend hebben in Noord-Holland ook al niet meer geloven. Eigenlijk is een aantal raadsleden van de gemeente Zaanstad nog ervan overtuigd dat als we het in de begroting zetten, dat het dan doorgaat. Dat is niet zo. Ik denk dat u daarop uw ideeën moet bijstellen.

03:21:57

Voorzitter: Wie wil er nog reageren op dit onderwerp? De heer Wit.

03:22:04

De heer Wit: Dank u. Mevrouw De Groot, u maakt zich volgens mij druk om de gezondheid rond Tata Steel. Misschien hebben we het ook wel hier lokaal een keer erover gehad. Het gaat niet om de A8/A9 zelf, het gaat om het oplossen van een gezondheidsprobleem in Zaanstad-Noord.

03:22:23

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

03:22:24

Mevrouw De Groot: Voorzitter, stel dat de A8/A9 wordt aangelegd, dan wordt het aantal autobewegingen in Zaanstad-Midden, in Oud Zaandijk enzovoort, veel groter. Eigenlijk lossen we qua gezondheid misschien in Zaanstad-Noord... Ik denk het niet, want volgens mij een MER uit dat het niet het geval is, maar wordt het probleem in Zaandijk en dergelijke veel groter.

03:22:54

Voorzitter: Mevrouw De Boer.

03:22:56

Mevrouw Doeves - De Boer: Dank u wel, voorzitter. Net als mevrouw Stroo zijn er veel punten waarop ik zou willen reageren. Ik beperk me tot één ding dat nog niet genoemd is, namelijk uw agenda-initiatief over jeugdcriminaliteit. Ik vraag me af of de VVD de afgelopen jaren wellicht een aantal momenten gemist heeft. Mevrouw Cornelisse van de PVV en wij als Democratisch Zaanstad hebben al meerdere keren een agenda-initiatief over jeugdcriminaliteit geagendeerd. We gaan dat de komende begroting ook verder op de agenda zetten. Wij zouden u graag willen uitnodigen om daarbij aan te sluiten. Het is een superbelangrijk onderwerp, dat ben ik helemaal met u eens. We zijn er al een hele tijd mee bezig, al heel ver op voorgesorteerd. Alsjeblieft niet wat nieuws, maar sluit aan bij hetgeen er al is. Dank u.

03:23:38

Voorzitter: De heer Lopes.

03:23:41

De heer Lopes: Als ik geen vernieuwing zou brengen in dit agenda-initiatief had ik hem vanzelfsprekend niet ingediend. Wacht het af en laten we op dat moment met

Verslag raadsvergadering 19 oktober

elkaar het debat hebben. Ik wil het ook nu doen, maar dit is volgens mij niet de plek om het nu te gaan bespreken.

03:23:52

Voorzitter: Mevrouw De Boer.

03:23:53

Mevrouw Doeves - De Boer: Misschien heel kort. Het zou mooi zijn als u, voordat u een agenda-initiatief aankondigt, eerst met ons in debat te gaan tijdens het Zaanstad Beraad. Dank u wel.

03:24:01

Voorzitter: De heer Lopes.

03:24:05

De heer Lopes: Ik ben nu een beetje in de war. Ik ga geen initiatief indienen om met u in debat te gaan daarover.

03:24:14

Voorzitter: Mevrouw De Boer, kort.

03:24:17

Mevrouw Doeves - De Boer: We hebben straks als raad natuurlijk twee momenten tijdens het Zaanstad Beraad, twee middagen en twee avonden waar we het uitgebreid met elkaar gaan hebben over de begroting en onderdelen die erop staan. Het grote probleem, waardoor er nog weinig gebeurd is met jeugdcriminaliteit, is het gebrek aan capaciteit en financiën, zoals u weet. Dat willen we nadrukkelijk op de agenda zetten. We hebben al meerdere keren met een agenda-initiatief vanuit onze kant de problematiek op de agenda gezet. Daar moeten ook knaken bij, zoals u net terecht... Taken en knaken, dat geldt voor dit geval ook. Dat willen we graag bespreken met elkaar. Daar is alle gelegenheid voor, denk ik.

03:24:53

Voorzitter: De heer Lopes.

03:24:54

De heer Lopes: Mevrouw de Boer, nu snap ik uw vraag. Ik bedoelt het Zaanstad Beraad voor de begroting. Daar wil ik met alle liefde heel lang met u gaan discussiëren over jeugdcriminaliteit. Ik denk alleen dat we het onderwerp dan echt tekort doen, als we in die paar minuten die we hebben bij een Zaanstad Beraad voor de begroting dit gaan behandelen. Ik denk dat het dusdanig belangrijk is dat we het hier langer met elkaar over hebben. U zou eigenlijk blij moeten zijn met het feit dat ik een agenda-initiatief indien, zodat uw eigen standpunt - volgens mij staan we aan dezelfde kant van de zaal - extra aandacht krijgt en dat we met elkaar kunnen kijken hoe we dit zo ver mogelijk kunnen gaan brengen. Ook uiteindelijk de vernieuwende ideeën die ik daarover heb, die ik vooraf graag met u zou willen delen. U mag met alle liefde uw naam eronder zetten, maar laten we dit niet doen bij de begroting want dat gaat over de centjes en niet over de maatregelen die ik wil gaan toepassen.

03:25:39

Voorzitter: Mevrouw De Boer.

03:25:39

Mevrouw Doeves - De Boer: Ik denk dat u op uw wenken bediend gaat worden. Er is

Verslag raadsvergadering 19 oktober

al veel in gang gezet door het college. Dat zal volgende week waarschijnlijk allemaal toegelicht worden en dan kunnen we uitgebreid op dat punt met elkaar in debat. Volgens mij moeten we ook in deze zaal netjes met elkaar opereren, dat partijen die al zo lang bezig zijn met een bepaald initiatief, dat het gebruikelijk is dat u zich daarbij aansluit.

03:25:59

Voorzitter: Dit punt lijkt me voldoende besproken. De heer Hoedemaeker.

03:26:02

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. De heer Lopes zei eerder op de avond, ik geloof tegen de Partij van de Arbeid, dat hij dacht dat een verkeerde algemene beschouwing werd uitgesproken. Dat dacht ik ook voor een paar seconden, want de partij Trots was toch echt van Rita Verdonk. Maar dit terzijde. Waar ik een vraag over had: de heer Lopes schetst zijn partij als een zeer daadkrachtige partij die allerlei dingen wel even gaat oplossen. Als ik vervolgens kijk, dan is het op het gebied van duurzaamheid helemaal niet zo daadkrachtig wat de VVD wil. Dat is allemaal een stapje minder. Dan vraag ik me af: als we het over de uitvoering van de economische visie hebben, laten we in ieder geval juist die aspecten van de economische visie aanpakken die over brede welvaart, toekomstbestendigheid van economie en over de circulaire economie gaan. Kan ik de heer Lopes daar aan mijn zijde vinden?

03:26:54

Voorzitter: De heer Lopes.

03:26:54

De heer Lopes: Meneer Hoedemaeker, ik ben zo blij dat u dit aan mijn vraagt. De tijd was net op en ik wil hier graag met u over verderpraten. Eerst uw eerste opmerking. U heeft denk ik niet goed geluisterd hoe ik mijn verhaal begon. Mijn eerste alinea was hetzelfde als die van vorig jaar, dus het klopt precies wat u zegt. Ik sprak dezelfde tekst als die ik vorig jaar uitsprak. Dat had u kunnen horen als u goed geluisterd had. Het tweede is nog mooier dat u erover begint: de economische visie. Het verbaast mij oprecht dat D66, die zich profileert als de onderwijspartij, niet voor de economische visie is.

03:27:25

De heer Lopes: Vorige keer heb ik u al verteld dat ik het heel gek vind dat D66, de onderwijspartij zoals jullie jezelf altijd noemen, juist nu tegen de economische visie stemt. Nu ook weer, jullie zeggen: "Laten we het geld, als we dan toch de economische visie uitvoeren, gaan steken in de brede welvaart en niet in de in het onderwijs." Juist waar de mensen zitten die de economie, zoals wij als VVD geloven, de komende jaren alleen maar groot gaan maken. De economie zorgt ervoor - meneer Mattens, luister goed - dat Zaanstad ook blijft groeien.

03:27:52

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

03:27:52

De heer Hoedemaeker: Ik zeg niet dat we niks aan onderwijs moeten doen, en dat we ook niks moeten doen aan de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Er gebeurt ook al heel veel op dit gebied, met de ZaanTech Campus en dergelijke.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

Juist het verder kijken, over de horizon kijken naar de volgende generatie, dat is nu heel erg belangrijk.

03:28:12

Voorzitter: De tijd is om. Dank u wel. Dan gaan wij door naar de ChristenUnie. Mevrouw Veurink heeft zo direct het woord, en als laatste is DZ aan de beurt. Het woord is nu aan mevrouw Veurink.

03:28:29

Mevrouw Veurink: Voorzitter, we hebben in Zaanstad veel om te koesteren en bewaren. Vaak is juist dat wat we koesteren ook kwetsbaar. Onder het motto 'bewaar het goede' wil ik vertellen wat volgens de ChristenUnie het bewaren waard is. Allereerst denk ik aan onze mantelzorgers en vrijwilligers. Wat een werk verzetten zij! Soms zijn ze dag en nacht in touw voor degene die zij verzorgen, of de taak in de samenleving waarvoor zij zich inzetten. Ik bewonder hen om hun toewijding, maar ze zijn ook kwetsbaar. Veel mantelzorgers en vrijwilligers worden zelf een dagje ouder of hebben veel ballen tegelijk in de lucht. Niet altijd is er de juiste ondersteuning, of ze lopen vast in regelgeving. Laten we het goede bewaren en onze mantelzorgers en vrijwilligers koesteren.

03:29:28

Mevrouw Veurink: Ook denk ik aan het groen in onze leefomgeving. We hebben mooie parken, groene buitengebieden en kleurrijke bloemperken. Het groen is ook kwetsbaar. Bouwplannen zitten onze groene verlangens soms in de weg, en één enkele storm verminderde het aantal bomen in Zaanstad drastisch. Dit terwijl we het groen hard nodig hebben, voor biodiversiteit waar we allemaal baat bij hebben, voor verkoeling op hete dagen, en om water op te nemen in natte periodes. Laten we het goede bewaren en ons groen koesteren. Iets anders moois om zuinig op te zijn is het Zaans Museum. Het Zaans Museum vertelt het Zaanse verhaal aan iedereen uit de streek en ver daarbuiten. De forse bezoekersaantallen aan de Zaanse Schans zetten de kerntaak van het museum onder druk en groot onderhoud is dringend gewenst. Laten we het goede bewaren en het Zaans Museum koesteren.

03:30:23

Mevrouw Veurink: Ook kerkgebouwen die ons de verhalen van eeuwen vertellen, moeten we zo goed mogelijk bewaren. De kerkenvisie die hiervoor is opgesteld geeft daar goede handvatten voor. Doen we daar daadwerkelijk iets mee? Hoe komen we van woorden tot daden? Laten wij het goede bewaren en onze monumentale kerken koesteren. Zuinig moeten we ook zijn op de mensen die met hart en ziel werken in en vanuit dit huis, en die goede voeling hebben met de dagelijkse werkelijkheid. Het mag niet zo zijn dat we ons terugtrekken in dit huis en de binding met de buitenwereld verliezen. Dat we gaan denken in systemen in plaats vanuit mensen. Het contact met inwoners en maatschappelijke instanties kan beter. Personeel dat zich daarvoor inzet moeten we aan ons blijven binden. Laten we het goede bewaren, en het personeel met hart voor onze inwoners koesteren.

03:31:21

Mevrouw Veurink: Wat de begroting betreft, daarvoor zijn we hier tenslotte, begrijpen wij de keuze voor een niet-sluitende meerjarenbegroting. Tegelijk balen we van het afschaffen van de hondenbelasting. De financiële ruimte daarvoor was er dus eigenlijk toch niet. Positief zijn we over het loslaten van de eis van

Verslag raadsvergadering 19 oktober

kostendekkendheid voor de marktgelden, en met het vrijmaken van de benodigde middelen voor de Wet open overheid. We hopen dat het laatste mag bijdragen aan meer vertrouwen in de overheid. Afsluitend wil ik een ieder hier meegeven zich niet te laten leiden door somberheid, boosheid of angst, hoeveel reden daartoe ook is. In plaats daarvan citeer ik graag wat de apostel Paulus ooit de christenen in Filippi opdroeg: "Schenk aandacht aan alles wat waar is, alles wat edel is, alles wat rechtvaardig is, alles wat zuiver is, alles wat lieflijk is, alles wat eervol is. Kortom, aan alles wat deugdzzaam is en lof verdient."

03:32:35

Voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Haasen.

03:32:42

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Bedankt voor uw bijdrage, mevrouw Veurink. Ik hoor u praten over de bomen en de zomerstormen, dat het zoveel bomen kost. Dit college heeft ervoor gekozen dat niet het aantal bomen per inwoner leidend moet zijn, maar de kruingrootte van de bomen. Het nadeel daarvan is dat als je een zomerstorm hebt als de bomen vol in blad zijn, dat het veel schade oplevert aan de bomen. Bent u het met mij eens dat die keuze misschien een verkeerde keuze is, dat we voor kruingrootte hebben gekozen en niet voor het aantal bomen?

03:33:17

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

03:33:22

Mevrouw Veurink: Dank u, voorzitter. Nee, ik ben het niet met u eens. Juist de kruingrootte is essentieel voor het geven van schaduw en verkoeling. Aan een klein boompje, we horen er vaak over klagen in Westerwatering, heb je eigenlijk weinig. Je hebt juist die grote bomen ook nodig. Er zijn trouwens veel grote bomen wel blijven staan. Het ligt er net aan hoe diep ze geworteld zijn en hoe gezond ze zijn. Ook de samenloop van omstandigheden, in dit geval van een droge bodem en een harde wind en bomen vol in blad, dat was funest. Waar ik me meer zorgen over maak, is of er genoeg bomen teruggeplant kunnen worden en of we daar genoeg reservering voor hebben.

03:33:59

Voorzitter: De heer Van Haasen.

03:34:01

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Ik wil daar toch even wat dieper op ingaan. De afgelopen zomerstorm heeft Zaanstad meer als 1.000 bomen gekost. Het zijn allemaal grote bomen die veel wind vangen, want hoge bomen vangen veel wind. Dat weten we ook. Juist die bomen die omgaan, dat zijn vaak ongezonde bomen. Als we verse bomen aanplanten, dan hou je ook de gezonde bomenstand op peil.

03:34:35

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

03:34:37

Mevrouw Veurink: Dank u, voorzitter. In dit geval was het niet zo dat alleen maar ongezonde bomen zijn omgegaan. Er zijn ook veel gezonde bomen omgegaan. Dat maakt het juist zo problematisch, want anders zouden die bomen op termijn toch al vervangen gaan worden. Dat is nu niet het geval.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:34:51

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

03:34:53

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. Mooi betoog van de ChristenUnie: behoud het goede. Wij zijn vaker van: vermeerder het goede, meer van het goede. Ik vraag me af op welke onderwerpen die zij genoemd heeft ik haar aan mijn zijde zou kunnen krijgen als we zeggen: waar moeten we meer van hebben dan het goede in Zaanstad?

03:35:18

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

03:35:21

Mevrouw Veurink: Dank u wel. Ik denk dat op alle punten die ik genoemd heb er meer gedaan moet worden om dat wat we hebben te bewaren. We zijn al van plan om het groen te laten toenemen, waar we heel positief over zijn. Dat moet meer, niet in de zin van meer beleid. Maar wat we aan ambities daarin hebben, is al meer dan wat we nu hebben. Wat heb ik nog meer genoemd? Zorg voor vrijwilligers en mantelzorgers, daar zitten zeker verbeterpunten. Daar hebben wij de afgelopen tijd ook voor gepleit. De kerkervisie uitvoeren. Er is heel weinig contact met de kerk daarover, dus het kan alleen maar meer dan wat het nu is. Heb ik nog meer punten genoemd? Ongetwijfeld, ik zal ze erbij pakken. Dat is om u een aantal voorbeelden te geven waarvan ik denk: dat kan beter. Ik heb genoemd: het personeel in dit huis. Er is veel doorstroom, dus we moeten zuinig zijn op ons personeel. Kan dat beter? Ja, dat kan altijd beter. Is dat soms moeilijk? Ja, dat weet ik ook. Tegelijk denk ik: laten we kijken hoe we dat nog beter kunnen doen dan we nu doen. Elke stap extra is waardevol daarbij.

03:36:34

Voorzitter: De heer Hoedemaeker.

03:36:35

De heer Hoedemaeker: Laten we kijken in het Zaanstad Beraad waar we elkaar kunnen vinden. Dank u wel.

03:36:40

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

03:36:42

Mevrouw Stroo: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Veurink, dank u wel voor uw mooie betoog, op een manier die alleen u in de raad zo kan. Ik heb een vraag aan u over de kerken. U zei namelijk: "Laten we het goede behouden en de kerken..." Ik zeg het niet helemaal goed, maar bedoelt u de kerken in de huidige functie? We zien natuurlijk ook een terugloop in de leden van de verschillende geloofsgemeenten. Of bedoelt u ook: laten we vooral de kerk als gebouw bewaren, maar laten we er een andere invulling aan geven. Bijvoorbeeld, laten we er creatieve broedplaatsen van maken, laten we er een andere ontmoetingsplek van maken. Bedoelt u dat, of wilt u vasthouden aan de religieuze invulling?

03:37:35

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:37:37

Mevrouw Veurink: Dank u wel. De kerkenvisie heeft daar een hele mooie uitleg voor gegeven. Hoe je die gebouwen kunt benutten op meer manieren dan alleen de huidige functie. Ik weet niet of u de kerkenvisie kent? Het is in de vorige periode aangenomen. Het is een prachtig en goed document, maar het dreigt voor mijn gevoel een beetje onder op de stapel te belanden. Uw vraag in de huidige functie, niet per se, maar volgens de richtlijnen van de kerkenvisie.

03:38:12

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

03:38:14

Mevrouw Stroo: Dank u. Ik heb de kerkenvisie wel degelijk gelezen. Het is wel lang geleden, maar u nodigt mij nu wel uit om hem nog een keer ter hand te nemen. Dan zullen we dat misschien nog een keer met elkaar bespreken. Ik vind het wel een interessant idee om de kerken een andere invulling te gaan geven.

03:38:32

Voorzitter: Mevrouw Veurink.

03:38:34

Mevrouw Veurink: Dank u wel. Daar wil ik graag aan toevoegen dat het altijd in gesprek zou moeten zijn met de eigenaars van het pand. Dat zijn kerkgenootschappen op dit moment is. Die hebben natuurlijk ook hun voorkeuren en hun voor en tegens over wat er wel of niet in dat gebouw zou kunnen gebeuren. Sommige gebouwen worden wel degelijk nog gebruikt voor hun oorspronkelijke doel.

03:38:53

Voorzitter: Mevrouw Stroo.

03:38:54

Mevrouw Stroo: Uiteraard. Ik ga deze mensen natuurlijk niks zomaar opleggen. Dat gaan we niet doen. Ik wil in eerste instantie gewoon eens met u in gesprek hierover. Dat lijkt me heel mooi.

03:39:04

Voorzitter: Dan kijk ik of er nog andere woordmeldingen zijn. Nee? Dan gaan we door naar de laatste spreker vanuit de raad vanavond. Dat is mevrouw Rot.

03:39:16

Mevrouw Rot: Dank u wel. Voorzitter, voor ons ligt een niet-sluitende begroting, een unicum in negatieve zin. Het verbaast ons dat een VVD-wethouder dit voorstel verdedigbaar acht. Bij de kadernota hebben we al aangegeven moeite te hebben met het vooruitzicht van een niet-sluitende begroting, maar we hebben extra moeite met het feit dat dit een bewuste keuze van het college is. In dat geval hadden we op z'n minst twee scenario's verwacht om uit te kunnen kiezen, waarvan één een wel-sluitende begroting zou zijn geweest. Verweert Democratisch Zaanstad uw college bij de kadernota dat zij geen keuzes durven te maken ten aanzien van maatregelen om Zaanstad structureel financieel gezond krijgen, dan voegen wij daar bij deze aan toe dat wij van mening zijn dat uw college niet in control is. U verschuilt zich achter decentralisaties die vergezeld zijn van te weinig financiële middelen, achter andere gemeenten die ook de begroting niet rond krijgen.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:40:06

Mevrouw Rot: Daarbij vergeet u te melden dat deze gemeenten vaak een serieus weerstandsvermogen danwel grondposities hebben, terwijl u stelt dat uw college enkel kan kiezen tussen een niet-sluitende begroting of de belasting verhogen. Den Haag moet onze financiële problemen maar oplossen, zegt u. Onze inwoners en ondernemers mogen volgens Democratisch Zaanstad vertrouwen op een lokaal bestuur dat in staat is om ook de leiding te nemen als dat moeilijk is, en niet vervalt in een afwachtende houding als het gaat om de uitkomst van een lobby naar Den Haag of het afwentelen van de rekening op de gemeenschap door de belastingen te verhogen.

03:40:40

Mevrouw Rot: Deze voorbeelden hebben bij ons geleid tot de waarneming dat u geen echte keuzes durft te maken, zeker waar het gaat om snijden in de eigen gemeentelijke ambities. Democratisch Zaanstad is van mening dat de gemeente op dit moment juist wel zou moeten snijden in de eigen ambities, en niet de rekening moet presenteren aan de stad. Beter nu serieuze maatregelen nemen om de financiële positie te verbeteren waar wij zelf over gaan, dan straks onder verscherpt toezicht geplaatst te worden en gedwongen te worden. Het blijft niet goed gaan. Bovendien heeft nu snijden in de ambities als voordeel dat, indien er toch geld vanuit het Rijk beschikbaar wordt gesteld, meteen ook serieuze investeringen gedaan kunnen worden, zoals het terugdringen van de wachttijden in het sociaal domein.

03:41:20

Mevrouw Rot: In het jaar 2006 moest moest Zaanstad 62 miljoen euro bezuinigen, in 2013 was dat 68 miljoen, en met succes. Deze gemeente heeft sinds haar samenvoeging tot Zaanstad altijd financiële problemen gekend, op enkele korte periodes na. Dan moet de opgave die hier aan de orde is ook ruimschoots te volbrengen zijn, als uw college deze doelstelling daadwerkelijk heeft. Democratisch Zaanstad zou graag het tomeloze ambitieniveau van dit college op het gebied van bijvoorbeeld bouwprojecten juist willen zien, daar waar het gaat om het op orde brengen van het gemeentelijk huishoudboekje. Niet meer lenen, maar minder uitgeven.

03:41:55

Mevrouw Rot: Als voorbeelden noemen wij: zaken die niet behoren tot de kerntaken van een lokale overheid gewoon niet meer doen. Bijvoorbeeld financieel participeren in een commercieel bedrijf als Textiles2Textiles en projectenontwikkelaartje spelen middels de aankoop van de IKEA-kavel. Dat laatste niet doen had een aanzienlijke bijdrage kunnen leveren aan het dichten van het gat in de meerjarenbegroting en daarbij invulling gegeven aan de denklijn om geen op voorhand niet-sluitende businesscases meer aan te gaan, waar wij overigens helemaal achter staan.

03:42:25

Mevrouw Rot: Feesten en partijen als 50 jaar Zaanstad en Roze zaterdag, in verhouding tot de totale begroting relatief beperkte bedragen, maar toch samen goed voor bijna 1,7 miljoen euro, kunnen wat ons betreft ook met een kleiner budget doorgang vinden. Wellicht is het ook verstandig om niet meer in te schrijven op projecten die georganiseerd moeten worden, terwijl de gemeente feitelijk de financiële middelen niet heeft. Of vindt de gemeente het goed dat iemand in de

Verslag raadsvergadering 19 oktober

bijstand geld blijft uitgeven wat er niet is? Democratisch Zaanstad denkt graag mee over de mogelijkheden die er zijn om te bezuinigen. In onze ogen getuigt dit van realiteitszin. Het besef dat niet alleen onze inwoners en ondernemers moeite kunnen hebben met het hoofd boven water te houden in financiële zin, maar ook de lokale overheid, en dat zij zichzelf daarbij niet spaart als het gaat om het maken van moeilijke keuzes.

03:43:13

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijken we wie daarop wil reageren. De heer Kuijper heeft het woord.

03:43:22

De heer Kuijper: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u zeggen, mevrouw Rot, dat u niet wilt dat de rekening gepresenteerd wordt aan onze inwoners. Als we gaan bezuinigen, wat stelt u zich daarbij voor? Dan leggen we op een andere manier de rekening bij onze inwoners, want dan voeren we de taken niet uit waarbij ze mogelijk belang zullen hebben. Dan is het misschien geen geld, maar dan is het een service die wij aan onze burgers verplicht zijn en die we niet verlenen. Hoe ziet u daar de balans in?

03:43:46

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:43:49

Mevrouw Rot: Dank u wel. Meneer Kuijper, ik sprak over het tomeloze ambitieniveau van de gemeente waarvoor zij de rekening presenteert bij onze inwoners. Van veel van die zaken vragen wij ons af of onze Zaanse inwoners zitten te wachten op de ambities die wij met elkaar formuleren in dit gemeentehuis en ook toe besluiten.

03:44:06

Voorzitter: De heer Kuijper.

03:44:07

De heer Kuijper: Dan heeft u het bijvoorbeeld over de tomeloze bouwwoede, terwijl ik het idee heb dat onze inwoners ontzettend zitten te wachten op woningen. Daar zou ik niet als eerste op willen bezuinigen.

03:44:17

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:44:20

Mevrouw Rot: Het gaat er niet om of we daar als eerste op moeten bezuinigen. Volgens mij hebben we vorig jaar gevraagd naar de prioriteitenlijst waar alle projecten opstaan, als onderdeel van het investeringsfonds. Daar zouden we met elkaar over spreken als raad, waartoe we een prioriteit ook kunnen vaststellen met elkaar en tot een integrale afweging kunnen komen. Dat gesprek is er niet geweest. Dat is een voorbeeld: als het gaat over een grote financiële opgave zoals we die voor ons zien, waarvan we nu allemaal weet hebben, lijkt het ons belangrijk om in alle domeinen, ook waar het gaat om bouwprojecten, te zoeken naar besparingen.

03:44:55

Voorzitter: De heer Kuijper. De heer Lopes.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:44:59

De heer Lopes: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Rot, ook u dank u wel voor uw betoog. Als laatste. Ik hoor u zeggen dat we moeten gaan bezuinigen. U zegt: "Ik vind dat we als Zaanstad teveel ambities hebben." Dat vind ik jammer om te horen. Wij als VVD zijn natuurlijk de partij met de ambities, en vinden het goed dat dit college, zoals ik in mijn betoog gezegd heb, ook ambitie durft te tonen en ook een beetje lef. In 2026 en 2027 lopen wij tegen een gat aan van 30 miljoen euro. Kunt u hem zo concreet mogelijk voor mij maken? Waarop moeten we gaan bezuinigen? Welke ambitie moeten we van u overboord gooien? Het is natuurlijk heel makkelijk om aan de overkant te roepen: "Je moet bezuinigen", maar er moet ergens pijn gepakt worden. Waar mogen we van DZ de pijn pakken?

03:45:37

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:45:39

Mevrouw Rot: Voorzitter, het is al een aantal keren vanavond gegaan over de duurzaamheidsambities. Daar kunnen wij ons bij aansluiten.

03:45:47

Voorzitter: De heer Lopes.

03:45:50

De heer Lopes: Laat ik nou niet weer zeggen dat we daar best een keer met elkaar over zouden kunnen praten. Ik ben wel van mening dat als we doen wat u zegt - misschien zijn het best goede ideeën, u opperde er net al eentje - wij het probleem oplossen wat niet ons probleem is. Het probleem is namelijk dat wij te weinig geld krijgen uit Den Haag. Volgens de VVD, en vele andere partijen gelukkig hier, moeten wij met het signaal wat wij nu geven duidelijk maken dat de maat een keer vol is. Bij de taken die wij krijgen horen knaken. U zegt net: "We moeten misschien sommige taken niet meer uitvoeren", maar we zijn gewoon verplicht om die taken uit te voeren. De vraag is nu alleen: als u ons verplicht, Rijk, zorg dan dat u ons daar de muntjes voor geeft. Hoe ziet u dat?

03:46:28

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:46:31

Mevrouw Rot: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij hebben we al een duidelijk signaal afgegeven als gemeenteraad met de unaniem aangenomen motie die ging over de lobby richting Den Haag om meer financiële middelen. Het is natuurlijk geen zekerheid. Ook de centrale overheid zal kijken naar mogelijkheden om te kunnen bezuinigen. Het is dus maar de vraag hoeveel financiële middelen er aanvullend naar gemeenten toe zullen komen, of dat ze überhaupt zullen komen. Wat dat betreft zeggen wij: "Wat we in eigen beheer hebben, namelijk onze eigen financiële middelen, een deel van de begroting, dat zijn onze eigen inkomsten. Als we het ambitieniveau opnieuw onder de loep kunnen nemen, komen we misschien tot de conclusie dat we misschien een veel te grote broek dragen op dit moment." Dat gesprek zouden wij graag willen voeren in deze raad. Wij willen beschikken over de verschillende scenario's en misschien ook wel impact-analyses van wat er gebeurt als je bezuinigt op de ene post of op de andere post.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:47:31

Voorzitter: De heer Lopes.

03:47:32

De heer Lopes: Tot slot, voorzitter. Ik reken mevrouw Rot en de hele fractie van DZ tot de zwevende kiezer op 22 november. Lees het verkiezingsprogramma van de VVD eens. Wellicht kunnen we u verwelkomen met een stem.

03:47:45

Voorzitter: Mevrouw Rot, nog een reactie daarop? Nee. De heer Hoedemaeker.

03:47:50

De heer Hoedemaeker: Dank u, voorzitter. Ik wil hier toch een beetje over verdergaan. Mevrouw Rot zegt in haar betoog: "We moeten bezuinigen", en ze noemt een aantal dingen die dan bij lange na niet optellen tot die 30 miljoen euro die we structureel nodig hebben. Als er wordt doorgevraagd, dan komt de duurzaamheidsambitie boven tafel. Dan zeggen wij: "Dat is niet bezuinigen als je dat niet gaat uitvoeren. Dat is de rekening doorschuiven naar de volgende generatie." Kunt u daarop reflecteren?

03:48:21

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:48:23

Mevrouw Rot: Dank u wel. Daar gaan we volgens mij niet uitkomen. Het belangrijkste in mijn betoog was eigenlijk waarmee ik begon. Ik zou hebben verwacht van het college dat er meer dan één scenario zou liggen: hoe om te gaan met de komende jaren qua financiële status van deze stad. Waarom ik dat zeg? Dat is niet de problematiek verschuiven van DZ naar het college, maar we hebben wel een integraal overzicht nodig van wat de mogelijkheden zijn en wat er gebeurt als je de ene of de andere keuze maakt. Ik noemde net, in reactie op de heer Lopes, impactanalyse. Dat is iets waarnaar wij zoeken.

03:49:01

Voorzitter: De heer Mattens.

03:49:03

De heer Mattens: Dank u wel, voorzitter. Ik ben wel naar twee dingen benieuwd in het betoog van mevrouw Rot. Enerzijds wordt duurzaamheid als eerste benoemd als een post waarop bezuinigd zou kunnen worden. Volgens mij zijn er qua vrije middelen niet zoveel posten waar je binnen duurzaamheid op zou kunnen bezuinigen. Daar zou ik hopen dat er iets concreters zou komen. Daarnaast vraag ik me wel af: als duurzaamheid echt het eerste is wat naar boven komt, of DZ daarmee niet... Ik vraag me af: steek je dan niet je kop in zand? In de zin van dat we zoveel rapporten zien. We zagen vorige week ook het KNMI-rapport. Heeft de fractie van DZ dit rapport gelezen, vraag ik me dan af. Tot slot, voorzitter, moet mij van het hart dat daar waar de heer Lopes zegt: "Kom als zwevende kiezer voor een eerlijk verhaal naar de VVD." Volgens mij moet je daarvoor bij de Partij voor de Dieren zijn.

03:49:52

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:49:56

Mevrouw Rot: Ik snap dat ik de heer Mattens geprikkeld heb met de opmerking over

Verslag raadsvergadering 19 oktober

duurzaamheid. We hebben gezien dat in diverse bouwprojecten die opgestart zijn vaak veel aanvullende eisen worden gesteld door de gemeente op het gebied van duurzaamheid. Dat maakt dat projecten eerder een onrendabele top kennen, die wij vervolgens moeten aanvullen met een transformatiefonds. Dat zijn zaken waarnaar je zou kunnen kijken, volgens mij. Ik zeg niet dat je het moet doen. Het is onderdeel van een integrale afweging.

03:50:30

Voorzitter: Mevrouw Köseoglu.

03:50:33

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Even over de niet-sluitende begroting. Het is niet zozeer dat wij alleen in Zaanstad zo'n signaal hebben afgegeven. Het is natuurlijk ook de VNG, die heeft natuurlijk ook de oproep gedaan aan alle gemeenten: we moeten hier wat mee, want dit is niet langer houdbaar. Daarnaast is het natuurlijk ook zo dat wij eigenlijk niet weten hoeveel we gaan krijgen van het Rijk. Vindt u het dan niet zonde of onnodig om bij voorbaat al te bezuinigen en daarmee de inwoner nadelig te beïnvloeden, terwijl we voor hetzelfde geld uiteindelijk misschien wel geld gaan krijgen? Daarnaast hoor ik u steeds zeggen: "Wij willen de mogelijkheden krijgen voor een integrale afweging, impactanalyses, et cetera."

03:51:30

Mevrouw Köseoglu: Misschien is het een rare opmerking, maar daarvoor hebben we toch de voorjaarsnota? Daarom hebben we toch een begroting? Daarom heb je toch ruimte om van tevoren technische vragen te stellen? Als je keuzes wilt maken, kan je technische vragen stellen over bij voorbeeld de impactanalyses, of wat de impact is als het nog niet duidelijk genoeg is. Ik ben eigenlijk een beetje aan het zoeken: volgens mij zijn dit de momenten waar wij als raad die keuzes moeten maken.

03:52:00

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:52:01

Mevrouw Rot: Dank u wel. Volgens mij ligt er maar één scenario voor, en dat is de begroting die er ligt. Wij geven meermaals aan dat wij zoeken naar scenario's en gevolgen van die verschillende scenario's. In reactie op uw eerste vraag, of het niet onverstandig is om alvast te bezuinigen. Volgens mij zit het financieel gat vanaf de jaren 2026-2027. Het lijkt mij vooral heel verstandig om na te denken in deze fase, waarin we tijd hebben om na te denken over waar we op zouden kunnen besparen.

03:52:34

Voorzitter: De heer Van Haasen.

03:52:37

De heer Van Haasen: Bedankt, voorzitter. Wij zijn ook niet zo'n voorstander van een niet-sluitende begroting. Als het college dit gebruikt om een signaal te geven naar Den Haag, dat we meer geld moeten krijgen uit Den Haag, dat kunnen we ons ook een beetje voorstellen. Bent u het met ons eens dat je dan in ieder geval moet zorgen dat je weerstandvermogen goed op peil is, zodat als je bij het gebrek aan geld tegenvallers te verduren krijgt, dat je in ieder geval door het weerstandvermogen voldoende geld hebt om dat op te lossen?

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:53:06

Voorzitter: Mevrouw Rot.

03:53:08

Mevrouw Rot: Ja, zeker. Helemaal eens met wat u zegt. Ik blijf zeggen dat ik qua signaal een niet- sluitende begroting aanbieden ook een slecht voorbeeld vind voor de stad. We verwachten van onze inwoners ook dat ze zorgvuldig met hun huishoudboekje omgaan. Ik denk daarbij dat de motie die is aangenomen door de raad een duidelijk genoeg signaal is. Bovendien zijn er meerdere gemeentes die hiermee kampen. Ik geloof dat er via de VNG collectief een lobby wordt georganiseerd. Dat lijkt mij meer dan voldoende.

03:53:38

Voorzitter: Daarmee is de tijd om. Het laatste woord is aan het college, die een korte reactie geeft op de bijdragen in de algemene beschouwingen. Het woord is aan wethouder Onclin.

03:53:56

Mevrouw Onclin: Dank u wel, voorzitter. U kent mij als iemand die streng, direct, maar zeker ook rechtvaardig is, en bovendien als iemand die enorm geniet van de algemene beschouwingen. Ik ben vanavond weer op mijn wenken bediend, al wordt incidenteel en structureel geld hier en daar nog wel door elkaar gehaald. Met deze begroting gaan we onverminderd verder om de ambities uit het coalitieakkoord waar te maken. Dat gaat zeker niet vanzelf, want het zijn financieel onzekere tijden. Met deze begroting beoogt het college ervoor te zorgen dat onze inwoners, partners en bedrijven niet de dupe daarvan worden.

03:54:32

Mevrouw Onclin: Tegelijkertijd volgen wij hiermee grotendeels het VNG-advies om het tekort te laten zien aan het Rijk. We zijn wel een stap verder gegaan door bijna de helft van het tekort van het Rijk wel op te lossen. Daarnaast hebben wij u in een rib over de denklijnen meegegeven dat wij deze tijd gebruiken om de maatregelen en de impact van deze maatregelen voor de langere termijn uit te werken. De keuze om daarmee in te stemmen of niet ligt de komende weken aan u voor. Het lijkt erop dat de meerderheid van u onze keuze begrijpt om het VNG-advies te volgen. Er zijn een aantal vragen aan het college gesteld vanavond. Ik heb meerdere partijen gehoord die ons hebben gevraagd waar de parkeernota blijft. Ik kan de toezegging van de heer Slegers herhalen dat die voor het einde van het jaar bij u is.

03:55:23

Mevrouw Onclin: Het CDA heeft gevraagd waarom de deadline voor zero emissiezones op 1 januari 2026 is gezet. Ik kan u erop wijzen dat het in het door u vastgestelde Zaans mobiliteitsplan is vastgesteld, en dat wij juist ten behoeve van van de participatie alvast begonnen zijn met de gesprekken hierover met ondernemers. De PVV vroeg wat er gebeurt met het weerstandsvermogen. Daarvoor wil ik u graag wijzen op de reactie die de accountant heeft gegeven op de begroting, waarin nog een keer helder staat uitgelegd hoe onze financiële spelregels rondom het weerstandsvermogen zijn, en dat wij de storting om het aan te vullen naar onze eigen spelregels altijd doen bij de voorjaarsnota, en hiervoor het definitieve bedrag bepalen bij de jaarrekening.

Verslag raadsvergadering 19 oktober

03:56:10

Mevrouw Onclin: Dan de vraag van de VVD of wij winst maken op de riool- en/of afvalstoffenheffing. Het antwoord is: nee, deze heffingen zijn kostendeekkend. Wij mogen daar ook geen extra baten op inboeken. De Partij van de Arbeid vroeg wanneer wij gebiedsgericht gaan werken. Wij zijn voornemens om vanaf aankomende 1 januari gebiedsgericht te gaan werken. De evaluatie van Werkom: het is door collega Groothuismink al eerder aangekondigd dat daar op dit moment aan wordt gewerkt en dat wij ook deze op korte termijn met u verwachten te delen. Dan was er de oproep van de VVD aan het college om de lobby op de gemeentefinanciën voort te zetten. Ook deze kunnen wij toezeggen. Deze week nog hebben we met een aantal wethouders financiën een opinieartikel aan de Kamer geschreven, dat is overgenomen door het NRC.

03:56:59

Mevrouw Onclin: Dan de laatste vraag, die was van de ChristenUnie: hebben wij voldoende middelen voor de stormschade aan de bomen? Ook hierover heeft u al een raadsinformatiebrief ontvangen, waarvan ik de samenvatting voor u kan geven. De directe kosten van dit jaar worden verantwoord bij de jaarrekening, en de benodigde kosten voor de herplanting worden op dit moment inzichtelijk gemaakt en aan u aangeboden bij de voorjaarsnota. Voorzitter, dat is eigenlijk de laatste vraag, maar dat is niet helemaal waar want er zijn nog meer vragen aan ons gesteld die een meer politiek karakter hadden. Er is mij gevraagd om een a-politieke reactie te geven. Daar komen wij na het herfstreces bij u op terug, waardoor mij nu alleen nog rest te zeggen dat het college uitkijkt naar het debat met u de komende weken. Wij zijn zeer nieuwsgierig naar de door u aangekondigde ideeën.

03:57:47

Voorzitter: Daarmee zijn we aan het einde van deze algemene beschouwingen. Dan wens ik u wel thuis en een goed herfstreces. We zien elkaar na de herfstvakantie terug. Dank u wel. De vergadering is gesloten.